

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 8 november 2010*§ 3 Interpellation om bristande insyn för boende och lokalpolitiker när det gäller Järvavisionen (nr 2010:30)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag är naturligtvis inte nöjd med svaret. Det här känns som a never ending story, Joakim. Jag skrev interpellationen före valet, och vi hade en massa duster i valrörelsen om de här frågorna. Men när jag nu får chansen att ta upp dem igen missar jag förstås inte den.

Först och främst kan jag inte i ditt svar se motiveringen till att det är mycket bättre att besluten och fördelningen av projektmedlen sköts av de centrala organisationerna i stället för lokalt av stadsdelsnämnderna. Jag tycker inte att du ger någon bra förklaring till det. Du svarar inte heller på var Järvaborna, de enskilda boende på Järvafältet, får information om hur pengarna används.

Anförande nr 3

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tror inte att interpellanten blir så förvånad om jag börjar med att säga att jag tycker att jag har försökt svara på den fråga som interpellanten har ställt, nämligen varför det är bättre att hantera den här typen av projektmedel centralt. Orsaken är naturligtvis, vilket jag också försökte säga i det första stycket, att det är viktigt att man ser det hela utifrån ett helhetsperspektiv. Staden kan också se de pengar som finns för ytterstadsutveckling; det kan gälla alla typer av förvaltningar och externa aktörer. I den fråga som gäller ytterstadsutveckling i resten av staden är det dessutom bra att det är en och samma styrgrupp och en centralt placerad hantering av frågorna.

Det är enkelt, och vi har en insyn i detta som är viktig i sammanhanget. Den sker delvis genom styrgruppen, där Ann-Margarethe Livh sitter – även om det inte har varit så där värst stor närvaro från hennes sida. De frågor som har kommit upp och de projektmedel som har fördelats har beskrivits på styrgruppens sammanträden. Vidare har vi en ständig dialog med medborgarna. I Järvaområdet har vi fört denna dialog genom de dialogprojekt som vi har haft med 15 000 närvarande Järvabor. Det är ett dialogprojekt som jag vill påstå aldrig tidigare har inträffat i den här stadens historia med så många närvarande. Där blir det en koppling till helheten, inte bara till de anvisade projektmedel som detta kan vara föremål för utan egentligen inom allt som händer i Järvaområdet.

Det är positivt att intresset har varit så pass stort, för då har man också kunnat få ett rejält inflytande över sin vardag. Om vi pratar om vad som görs för ytterstadsutvecklingen i just Järvaområdet och om man tittar på hur mycket staden satsar genom sina bolag och förvaltningar är den här delen försvinnande liten, skulle jag vilja säga. Det är ett faktum att den är av relativt blygsam storlek. 200 miljoner var avsatta för dessa fem år. Det är mycket pengar. Men titta på vad staden gör – till exempel 10 miljarder för energieffektiviseringar i området! Det är enorma summor. Allt detta är någonting som Järvaborna har ett inflytande över i dag genom den dialog som pågår. Då är denna del av projektmedlen någonting som bäst lämpar sig att ha inom styrgruppen centralt.

Anförande nr 4

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Om det är sådana enormt stora satsningar kan jag lova dig, Joakim, att de boende på Järvafältet inte känner att de har något inflytande över de miljarder som du pratar om. I vilket sammanhang har det tagits upp? I vilka medborgardialoger har jag som boende kunnat delta i sådana samtal? Det har varit en eller två möten.

För det första handlar det om en process. För det andra undrar jag vem som bestämmer över de här pengarna. De fördelas lite godtyckligt. Det finns ingen logisk anledning till detta. Det är inte bara dåliga projekt i sig som man ger pengar till – det ska sägas. Ibland är det bra, ibland dåliga och ibland usla projekt. Men vem bestämmer?

Jag sitter i styrgruppen, och jag vill påpeka att när jag inte har kunnat delta har det kommit en ersättare för mig. Jag tycker inte att det var riktigt sjyst av dig att säga som du gjorde; det var lite av ett slag under bältet. Men det får man väl ta i den här salen. Det finns ändå ingen anledning att jag som ledamot i denna styrgrupp skulle ha som uppdrag att informera alla Järvabor. De ska ju vara med i dialogen. Detta ska inte jag som fullmäktigeledamot eller gruppledare för Vänsterpartiet springa runt och informera om, utan det ska ske på basplanet. Och varför kan man inte fatta beslutet i stadsdelsnämnderna, som är genomskinliga? Då kan alla se vart pengarna går, alla kan ha synpunkter och alla kan klaga eller berömma. Alla vet vart pengarna går.

Nu upplever man att besluten fattas bakom stängda dörrar här i Stadshuset. Pengarna fördelas oerhört godtyckligt. Jag förstår inte, Joakim, att det skulle vara så himla farligt att låta lokala politiker vara med och fatta sådana här beslut så att de blir genomskinliga för dem som bor i området.

Anförande nr 5

B o r g a r r å d e t L a r s s o n (M): Ann-Margarethe Livh! De lokala politikerna är avgörande för ytterstadsutvecklingen också i Järvaområdet. De har ett fantastiskt stort inflytande när det gäller att hantera den ytterstadsutveckling som just stadsdelsnämnderna är så involverad i. Det är en samordning som i dag sker från stadsdelsförvaltningens sida tillsammans med andra myndigheter för att utveckla området och se till att man inte faller mellan stolarna när någonting inträffar. Allt detta sker också med projektmedel från den aktuella lokala nämnden och det är precis det inflytande som alltid har funnits – men det har blivit så pass mycket bättre. Det vi pratar om nu

är de projektmedel som vi har avsatt centralt för att också kunna stimulera ytterligare insatser i området.

Jag skulle nog vilja ställa en motfråga: Vad är det som gör att just stadsdelsnämnden och den organisatoriska förändringen i detta skulle vara bättre i sammanhanget? Vad är det som gör att inflytandet blir så mycket bättre för att stadsdelsnämnden även hanterar den här summan, Ann-Margarethe Livh? Jag är inte säker på att det behöver vara så, och jag är inte säker på att Järvaborna i sak är lika intresserade av den organisatoriska förändring du talar om här som det faktum att de ser resultaten – de resultat som vi börjar se i Järvaområdet. Det är det man är intresserad av från medborgarnas sida.

Jag kan också berätta något för dig, Ann-Margarethe Livh, om den dialog som nu har pågått under ett antal år och som har resulterat i de 15 000 besök som jag har pratat om. Det är 15 000 personer som har deltagit i detta och givit synpunkter. Det har kommit över 30 000 synpunkter på vad man ska lyfta fram i området som positivt och vad de vill att vi politiker ska åtgärda. Det är en demokratisk modell som inte tidigare har haft något stort inflytande i den här staden. Jag är glad över att Järvaborna har varit så pass intresserade under resans gång och givit så pass mycket energi åt hela den process som Järvalyftet innebär. Då är dessa projektmedel ganska små; det är en ganska liten diskussion när vi talar om helheten.

Men som sagt: Orsaken till att medlen ligger centralt är att vi tror att det organisatoriskt är bättre att detta delas ut centralt. Den lokala nämnden har också att dela ut ett antal medel för olika typer av föreningar och annat. Detta är ingenting som står mot varandra, utan det är någonting man arbetar gemensamt med. Alla förvaltningar, alla styrelser och allting som finns i denna stad placerat i området ska ha samma mål och samma utvecklingsmöjligheter. Det får man genom att arbeta tillsammans.

Anförande nr 6

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Först och främst kan jag tala om för dig att det inte alls finns någon speciellt positiv framtidssyn på Järvafältet efter all slakt och alla nedskärningar och försämringar som ni har genomfört. Det tror jag inte uppvägs av några Järvdialoger i världen när man lägger ned förvaltningar och drar ned så att det blir sämre inom kulturskolan, sämre medborgarkontor och så vidare.

Min interpellation handlar inte bara om projektmedlen. Den handlar om bristande insyn för boende i lokalpolitiken när det gäller hela Järvavisionen, och inte bara dessa pengar som ni delar ut från centralt håll. Men det som är typiskt för detta och som jag skulle vilja säga är någonting som präglar hela dialogen, nämligen att det hela sköts bakom stängda dörrar här i Stadshuset. Jag har själv suttit i en stadsdelsnämnd där vi har haft andra utvecklingsprojekt. Där har det kommit fullt med folk på nämndmötena när vi just har diskuterat lokala frågor, fördelning eller var vi ska satsa pengar. Vi har haft medborgargrupper, och vi har gjort en djupintervjuundersökning i Rinkeby som omfattade flera tusen personer under förra mandatperioden. Där kom vi fram till intressanta resultat, men denna undersökning har ni valt att gömma i någon byrålåda och inte titta på. Det tycker jag var väldigt tråkigt.

Samtidigt skulle jag vilja påpeka något om det du skriver på slutet, Joakim. Det är jätteroligt att du håller med mig. Jag tror nästan att det är första gången i den här salen. Du säger att vi ska överväga detta, och det kanske är lite svagt. Men du säger i alla fall att du tänker på att det finns ett behov av en samlad årlig redovisning av arbetet med Vision Järva och Söderort. Jag vill bara fråga dig när redovisningen kommer. Jag tycker att detta i alla fall är en liten strimma ljus i de ganska dystra framtidsutsikterna för Järvafältet.

Anförande nr 7

T e r e s L i n d b e r g (S): Det råder lite förvirring om debattreglerna här. Jag förstår att Joakim Larsson vill ha sista ordet, men han får inga fler inlägg – det kan jag tala om för vårt nya presidium. Det är roligt att se er här!

Jag begärde ordet för att det känns som att detta är en jätteviktig fråga. Den handlar egentligen om två saker: Den handlar om utvecklingen av Järva och den handlar om insyn i de beslut som fattas. Hela interpellationsdiskussionen kändes lite introvert och konstig. Både interpellanten och föredragande borgarråd har diskuterat frågorna både på kors och tvärs i valrörelsen, fick vi veta.

Det som jag tycker är viktigt att diskutera och som inte redovisas tydligt från borgarrådet vare sig i hans skriftliga svar eller från talarstolen är hur vi ska komma fram när det gäller just insyn och information till de boende. Det blir lite märkligt när den insyn som finns redovisas för den centrala styrgruppen i efterhand. Jag kan tycka att det här inte är någon bagatell över huvud taget; vi pratar ändå om 200 miljoner som staden har avsatt och som stadsdirektören på delegation i samråd med ansvarigt borgarråd har att fördela.

Jag tycker inte att det är en riktigt snygg beslutsprocess. Jag tycker definitivt att ansvarigt borgarråd ska göra mer än att bara överväga när det gäller en årlig redovisning av Vision Järva och hur man framskrider här. Det tycker jag verkligen vore på sin plats. Jag vill å det bestämdaste understryka att detta är jätteviktigt, och jag hoppas att också ansvarigt borgarråd tar initiativ till en sådan årlig redovisning till kommunfullmäktige men också till alla de människor och Järvabor som i allra högsta grad är inblandade i de beslut som fattas av stadsdirektören i samråd med ansvarigt borgarråd.

Anförande nr 8

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Naturligtvis är det lite märkligt för den som lyssnar på debatten att behöva konstatera att allting blir väldigt mörkt från oppositionens synvinkel. Det som har hänt i Järvaområdet och som har varit positivt under den föregående mandatperioden och nu – och som alltså är väl fungerande – är just dialogen med Järvaborna. Där har vi fått allt fler synpunkter som kommer in direkt från dem som berörs av de aktuella besluten i boendeområdet. 15 000 personer har deltagit initialt; detta är ju någonting som pågår. Återkopplingarna i respektive stadsdel med de boende är någonting som också leder till ytterligare idéer och synvinklar när det gäller hur vi ska komma framåt i ytterstadsutvecklingen.

Det här är någonting positivt. Jag vet att det finns lite olika meningar om dialogen inom oppositionen. Miljöpartiet har till exempel varit väldigt delaktiga under resans gång. De har varit med under dialogprocessen till skillnad från Socialdemokraterna och Vänstern, som har lyst med sin frånvaro. Det är synd, för ni skulle ha upplevt ganska mycket under resans gång. Ni kan gå in på järvdialogen.se och se i efterhand på de olika typer av redovisningar som har kommit från Järvabor. Där kan ni se hur man kan påverka utvecklingen. Det här är någonting väldigt bra, och jag skulle vilja se mer av det runt om i staden.

Likväl måste vi självfallet ha någon form av återkoppling och årlig redovisning. Vi har i styrgruppen diskuterat olika möjligheter till detta. Man har diskuterat möjligheten till en årlig Järvadag, till exempel. Vi hade en sådan i januari i år. Det var ett evenemang som mig veterligen var uppskattat av de närvarande, men det var mest förvaltningstjänstemän och politiker. Vi skulle behöva någon form av ytterligare återkoppling även till Järvaborna.

Hur som helst – allt är naturligtvis inte guld och gröna skogar och rosor. Vi har självfallet en massa olika typer av utmaningar som vi ska anta och göra någonting åt. Det faktum att arbetsplatser har lämnats i området och det faktum att förvaltningar har omlokaliseras till andra delar av området har gett resultat som vi behöver se över. Det är också någonting som vi har nämnt i olika sammanhang; det är viktigt att staden och andra myndigheter ser till att placera förvaltningar och arbetsplatser av olika slag i dessa områden så att de i sin tur stimulerar det lokala näringslivet. Där kommer Rinkebystråket, Rinkeby allé och den typen av utveckling i området att påverka det mycket positivt.

Ann-Margarethe Livh! Jag ser fram emot att du och jag ska diskutera Rinkebystråket, som jag vet att du är emot. Men det kommer att påverka området mycket positivt.

§ 4 Interpellation om stagnation och konkurshot som följd av försäljningen av Centrumkompaniet (nr 2010:31)

Anförande nr 9

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Jag är supermissnöjd med svaret. Jag skulle vilja säga att det är ett icke-svar. Jag har frågat: På vilket sätt gagnar försäljningen av Centrumkompaniet till Boulton de Boende i ytterstaden vars centrum stagnerar och där småföretagen hotas av nedläggning?

Det finns inte susningen av ett svar i interpellationssvaret. Jag skulle vilja att du kommer upp och svarar på detta nu, Joakim Larsson. Hur har försäljningen gynnat dessa centrum i Rinkeby, Tensta och Hässelby gård som nu håller på att gå i konkurs? Jag vill gärna höra dig säga det i denna talarstol.

Anförande nr 11

Borgarrådet L a r s s o n (M): Detta är en fråga som vi har diskuterat mycket både i denna sal och under hela valrörelsen. Det faktum att försäljningen av Centrumkompaniet ledde till att vi fick in väldigt mycket pengar till Stockholms stad som har kunnat användas till bland annat ytterstadsutveckling är någonting positivt. Det har gett ekonomiska muskler till Stockholms stad att göra stora investeringar, och det är någonting positivt. Det är ett faktum att den politik som förs i staden leder till att vi får en ekonomisk utveckling som gör att vi kan göra betydligt mer nu. Det gör att bolagen med den politik som förs där ser till att vi faktiskt kan göra saker som ingen annan tidigare har gjort. Det är någonting som är positivt för området.

Sedan finns det en mycket negativ sida av det som har hänt. Av olika skäl har uppenbarligen köparen inte uppfyllt alla de löften och olika idéer man hade för hur man skulle utveckla området. Det är någonting som vi också har kritiserat. Jag skulle vilja säga att jag är glad åt man i relationen till sina hyresgäster nu tycks ha hittat öppningar och att man från köparens sida faktiskt har börjat sätta sig ned tillsammans med olika typer av kunder som finns i området – stora och små – och som hyr lokaler. Man ser till att bygga upp det förtroende som minst sagt har varit naggat i kanten.

Vad detta leder till återstår att se. Vi är inte alls nöjda med den utveckling som har varit i området, men också vi kommer att följa detta. Det gäller inte bara er, Ann-Margarethe Livh, utan även vi är intresserade av att centrumanläggningarnas ägare gör det som de har utlovat.

Vissa öppningar finns dock. Man har återgått till den samverkan som har rört just trygghettsåtgärder i området. I de relationer man har haft till hyresgästerna har man bestämt sig för att förhandla om en del avtal. Man har sett över olika rutiner och så vidare. Det här är någonting som blir en relation mellan köparen och dess kunder,

men icke kommer vi att släppa frågan. Köparen är en oerhört viktig aktör för centrum. Men pengarna vi fick in från försäljningen är någonting som används till att återinvestera i stora delar av staden.

Anförande nr 12

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det var märklig information eftersom jag träffade Centrumsamverkan så sent som häromdagen, och nu pågår ungefär 70 rättstvister mellan olika företagare och Boulton. Det fanns inte en susning av några positiva öppningar från Centrumsamverkan, i alla fall.

Jag menar att ni som majoritet och som ansvariga för denna usla och skandalöst dåliga affär måste ta ansvar för de människor som bor i områdena och som drabbas när deras centrum utarmas och dör. Jag frågar dig, Joakim – om du har tid att lyssna – vad i herrans namn ni gör i dag. Vad gör ni nu? Rinkeby centrum dör. Det håller på att dö, och affärerna säljs på Blocket. Folk får ingen service. Det beror på att ni har sålt centrum till en idiotisk ägare. Ni är ansvariga för detta. Ni är ansvariga för att det inte finns affärer att gå och handla i. Ni är ansvariga för att till exempel Hässelby gård förslummas. Det är jättebra att ni följer utvecklingen, men det räcker banne mig inte för oss som bor i dessa områden. Vad tänker ni göra just nu för att förhindra utvecklingen?

Anförande nr 13

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ann-Margarethe! Med all respekt för att du bor i området – jag är också i Rinkeby ganska ofta, och inte bara där utan i flera av de områden där vi har centrum som ägs av företaget i fråga. Det ser inte riktigt ut på det sätt du beskriver. Det står inte en massa lokaler tomma. Det förs en del diskussioner, och en del ganska högljudda sådana har också förts i pressen. Det finns mycket som ser bra och trevligt ut fortfarande i respektive centrum. Jag tror inte att det gagnar någon att beskriva det på det sätt som du gör.

Jag vill ändå säga att det inte bara handlar om centrum. Det handlar också om vad staden gör i anslutning till centrum. Det är viktigt att vi får till stånd den utveckling som vi nu har på gång med Rinkebystråket och Rinkeby allé, om vi nu tar Rinkeby som exempel. Det är viktigt att vi får fler butikslokaler tillgängliga för alla de entreprenörer som finns i området. Den frågan har varit oerhört viktig för dem som har deltagit i dialogen. Det har varit mycket viktigt för entreprenörer att säga: Vi behöver små lokaler tillgängliga. Små lokaler har inte funnits tillgängliga. De har haft kontor och verksamhet hemma i sina bostäder. Denna typ av verksamheter kan växa. Man kan se till att man får mer stadsliv i området. Det påverkar också handlarna i Rinkeby centrum positivt. Den kopplingen finns. Jag ser att du rynkar ögonbrynen, men det finns en sådan koppling – jag lovar! Du kommer att se den också som boende i området.

Allt är inte nattsvart. Det som är positivt och som just nu har varit förekommande är den diskussion och den dialog som företaget har inlett med enskilda handlare. Det är just enskilda tvister det har varit fråga om. Detta är positivt. Det är också positivt att man från företagets sida har bestämt sig för att gå in och delta i samverkan kring trygghet och ser till att man är med och finansierar till exempel de medborgarvärdar

som finns i området. Det är sådant som de drog sig ur en gång i tiden, och det är bra att de åter är med på banan. Men de har mycket mer att bevisa.

Vi följer detta, för vi måste också se att man uppfyller de önskemål som finns från Järvaborna om att företaget ska vara en delaktig aktör i utvecklingen av hela Järva.

Anförande nr 14

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Joakim! Du var själv med på det möte vi hade i Tensta som företagarföreningarna anordnade och där alla förorter fanns med. Den kritik som riktades mot er och Boulton var förödande, och när jag träffade Centrumsamverkan nu hade deras kritik inte minskat. Jag tycker att detta är ett så tydligt exempel på att man gör en usel affär. Man säljer till ett företag som inte gör ett minimum av vad man bör göra. Förortsborna får betala priset för det i form av nedslitna centrum.

Du fokuserar mycket på Rinkeby. Men det handlar inte bara om Rinkeby; det handlar också om Tensta, Hässelby gård och Högdalen. Det handlar även om Bredäng, där jag under valrörelsen träffade företagare som är fullständigt rasande över vad som har hänt med deras centrum sedan ni sålde. De ville ju dessutom köpa det själva, men de fick inte lov av er därför att det skulle säljas till Boulton. Snacka om brist på mångfald och att byta ett monopol mot ett annat! Ni säger ju att ni vill ha mångfald.

Det andra förslag du kommer med för Rinkeby – utbyggnaden av Rinkeby allé – tycker jag är ett förfärligt exempel på hur man behandlar förorter. Jag bor nämligen i precis detta område. För några år sedan hette det att det är så mörkt och dystert i området och att barnen inte har plats att leka någonstans. Därför rev man några hus för att få luft och träd. Och nu kommer Joakim Larsson och säger att det ska vara stadsligt. Nu ska vi bygga och förtäta här så att det blir stadsligt. Vi ska blanda cyklar och bilar, och det ska bli helt annorlunda!

Man kan inte behandla förorter så. Man kan inte sälja ut centrum till vem som helst så att servicen försämras. Man kan inte riva och bygga lite hur som helst. Det måste vara förankrat i en dialog med dem som bor där, och det måste behandlas med respekt.

Anförande nr 15

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vill fråga hela den där sidan om det inte är dags att ni erkänner nu att hela försäljningen var ett stort misstag. Vi var många som varnade i frågan. Jag stod här i talarstolen själv med en tjock bunt fax från handlare på andra håll i Sverige, bland annat Västerås, som hade drabbats av Boulton. De sade: Vad ni än gör – sälj inte till Boulton, för de kommer att lägga ned affärerna. De har en annan agenda, och de bryr sig inte om oss! Men ni valde att bara skratta bort det, och ni sade att detta är en lysande affär.

Ni borde ha lärt er att man inte kan göra affärer på 11 miljarder på så lösa boliner. Det fanns inte ens ett ordentligt avtal. Vi fick höra att det fanns ett muntligt avtal och att det gällde, vilket det för övrigt inte alls gör i fastighetsaffärer. Det fanns inget avtal. När nu Joakim står här och säger att Boulton nu försöker infria sina löften och

leva upp till sina målsättningar är sanningen den att det inte finns något avtal som man kan ställa dem inför. Man kan inte säga att de är tvungna att genomföra det hela.

Ni har genomfört affären oerhört hafsigt och på väldigt lösa boliner. Det har drabbat många. Det har drabbat handlarna i förortscentrumen och invånarna i förorten. De har också drabbat till exempel hyresgästerna i Fältöversten och många andra som tycker att staden har sålt ut dem och gjort en jättedålig affär. När du säger att vi gjorde det här för att vi skulle få ekonomiska muskler kan jag säga att staden redan hade det. Det finns gott om pengar i kassakistan från tidigare försäljningar som man kunde använda. Det var inte det som var skälet, och det var inte det som angavs. Skälet var ideologiskt – att det var bättre med en oseriös ägare som är bosatt i England än staden själv.

Vi har sett konsekvenserna. Jag tycker bara att ni kan erkänna att ni gjorde ett stort misstag. Hoppas ni har lärt er att inte en gång till sälja ut stadens egendomar på så lösa boliner. Tyvärr tror jag att ni kommer att fortsätta med era ideologiskt motive-rade försäljningar. Jag skulle gärna vilja höra er säga: Tyvärr, det här var ett misstag!

Anförande nr 16

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ursäkta förvirringen om talarordningen! Kanske presidiet kan reda ut frågan om huruvida jag har lärt mig rätt – att borgarrådet har det sista inlägget i interpellationsdebatter? Det kanske inte stämmer. Men låt oss glömma det för ögonblicket; det kanske bara var så det blev.

Nu höll jag nästa på att glömma den frågeställning som kom upp här. Låt mig säga något, Ann-Margarethe Livh, när du har fått klart för dig vad Rinkebystråket innebär för området och när du har fått klart för dig hur många det är som har drivit fram frågan om hur många lokaler som behövs i området. Du kommer att se hur mycket mer av trygghet som det skulle kunna ge att man längs en trafikseparerad gata får liv och rörelse även på andra delar av dygnet än när centrum möjligen är öppet – från tidig morgon till sen kväll. Det blir möjligheter för lokaler att ha öppet.

Detta är någonting som just Järvaborna har lyft fram i olika dialogsammanhang. Men eftersom ni inte har deltagit är det uppenbarligen helt omöjligt för er att veta om det. Du utgår möjligen från att du bor där och att du vet bäst. Det är vad du säger. Men jag vet att detta är en fråga som har varit uppe gång efter annan i de dialogsamtal vi har haft med just de boende i Rinkeby.

Möjligheten att få in fler lokaler i området och möjligheten att få en boulevard med mer av stadsliv skapar trygghet i området. Det skapar förutsättningar för mer näringsliv. Det är positivt för området, och det skapar arbetstillfällen. Det vi gör i området i form av de stora ombyggnationer, Ann-Margarethe Livh, som nu sker av de 5 000 lägenheterna, och de energieffektiviseringar vi gör inom bolagen, som vi har satt av 10 miljarder till, genererar också arbetstillfällen.

Det genererar också en massa människor som rör sig och arbetar i området och som också kommer att stimulera det lokala näringslivet. De äter sin lunch i området, vilket påverkar de lokala restaurangerna positivt. Det vi gör utvecklar Järva. Det är

det vi gör samlat som utvecklar Järva. Det är inte en enstaka detalj som påverkar ett områdes utveckling, utan det är den sammanhållna politiken.

Det finns långt mycket mer att önska så här i efterhand när det gäller affären med Boulton, Ann Mari Engel. Jag har varit den förste att kritisera detta både i medierna och i möten med företagare och andra som har diskuterat just denna affär. Det är lätt att i efterhand se att vi borde ha tagit i betydligt hårdare i diskussionen. Men nu är vi där vi är, och nu gäller det att se framåt och se till att det blir så bra som möjligt för dem som bor i området, dem som använder sig av butikerna och dem som är butiksägare och hyr lokaler i området.

Då handlar det om att ge bollen till det företag som hyr ut till dessa hyresgäster och se till att de uppnår den dialog som har saknats, vilket också har lett till mycket av den kommunikationsproblematik som har förekommit de senaste åren.

Anförande nr 17

T e r e s L i n d b e r g (S): Förlåt, Joakim, att jag gör sådana här små revolutioner i debattreglerna. Men vi har helt enkelt lärt oss olika, och jag tror att jag har lärt mig rätt. Då är vi överens om det – så bra!

Vad som däremot är lite tråkigt är att det uppenbarligen är helt olika verkligheter vi besöker när det gäller stadens centrumanläggningar eller de centrumanläggningar i förorten som drivs av Boulton. Eller det kanske är så att de städer där innan ansvarigt borgarråd kommer dit. Men när jag har varit där har det varit både smutsigt och skitigt. Handlarna vittnar om stora hyreshöjningar. De vittnar om förtvivlan, och många av dem är på ruinens brant eftersom de inte klarar av de stora hyreshöjningar som kommer. De vittnar också om en undermålig säkerhet där misskötsel från fastighetsägarna leder till att man får inbrott i sina lokaler. Med detta kommer också nya kostnader till för krossade rutor och så vidare. Inte minst handlar det om nedslitna lokaler.

Jag vet inte om Joakim minns när vi behandlade ärendet om försäljning. Du var inte ansvarig för detta då, men den stora diskussionen handlade om ansvaret för utvecklingen i ytterstaden. Det var den stora frågan. På detta fick vi till svar från ansvarigt borgarråd att det finns ett muntligt avtal – det muntliga avtalet om ansvaret för ytterstaden och centrumanläggningens viktiga del av den. Det är som sagt någonstans ett gemensamt rum för alla dem som bor i en stadsdel. På detta fick vi alltså till svar att det fanns ett muntligt avtal. Det ledde till att vi återremitterade ärendet. Vi sade att vi vill se det muntliga avtalet och få veta vad det innehåller, varpå vi fick tillbaka ett ärende som ser nästan exakt likadant ut som det ärende vi hade tidigare. Ansvarigt borgarråd säger: Är ni dumma? Det är klart att det inte finns något muntligt avtal!

Hela processen och försäljningen av Centrumkompaniet och centrumanläggningarna vittnar om den ideologiskt betingade försäljning detta faktiskt var. Det hade inte ett dugg att göra med utvecklingen av ytterstaden. Det hade inte ett dugg att göra med att vi har bra lokala centrumanläggningar som är så viktiga för de människor som bor i områdena. Det hade bara att göra med den bestämda övertygelse som högern och majoritetspartierna med Moderaterna i spetsen har: Så lite som möjligt ska ägas

gemensamt, och låt hända det som händer! Det är tråkigt för dem som bor där – riktigt, riktigt tråkigt. Jag hoppas att ni tänker till en extra gång innan ni gör liknande dumheter.

Anförande nr 18

A n n M a r i E n g e l (V): Jag är väl medveten om att Joakim inte har fler inlägg, men det finns ju många andra på den borgerliga sidan som var uppe och pläderade för försäljningen och som kanske nu kan förklara varför den var så himla bra. Som jag sade tycker jag att ni faktiskt skulle kunna erkänna att detta var ett misstag.

Joakim väljer att hellre prata om andra saker – Rinkebystråket och så vidare. Till slut sade du att ni borde ha tagit i betydligt hårdare. Nej, det borde ni inte, Joakim. Ni borde inte ha sålt anläggningarna. Det var ingen bra idé och det var ingen bra affär. Det är många som har förlorat på den. Men jag är som sagt inte särskilt förhoppningsfull om att ni kommer att ha lärt er någonting av detta, eftersom det har helt andra skäl.

Jag vill dementera det du säger om att Vänsterpartiet inte har deltagit i dialogerna. Det har varit ett antal möten med företagare och med boende där ute som Vänsterpartiet har haft där du har lyst med din frånvaro. Vi har ganska många bakom ryggen när vi talar om vilken katastrof det här har varit. Du säger att nu ska ni börja arbeta, titta framåt och bygga upp arbetsplatser. Man kan fråga varför ni då lade ned förvaltningshuset med 400 arbetsplatser, vilket har betytt mycket negativt för Rinkeby.

Vi kommer inte att släppa frågan om den här försäljningen, som är en av de största försäljningar som har gjorts här i staden. Ni kan lita på att det här inte är sista gången vi kommer att prata om denna eländiga försäljning till Boulton.

§ 6 Interpellation om fortsatta nedskärningar i Kulturskolan (nr 2010:33)

Anförande nr 19

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 20

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Jag övertar gärna interpellationen eftersom jag tror att vi inom oppositionen har precis samma uppfattning när det gäller kulturskolan. Madeleine har haft många debatter med mig och med många andra om det som har drabbat kulturskolan under de senaste åren. Jag har hört dig stå och säga många gånger att du är väldigt nöjd med de nedskärningar du har gjort och det uppdrag som du har givit till kulturskolan att den ska smalas av och bli mer elitistisk.

Jag har däremot inte hört några barn och föräldrar som är särskilt nöjda med det här. Jag har tvärtom hört många som är väldigt missnöjda och ledsna över det som har hänt i kulturskolan, nämligen att avgifterna har fördubblats, att antalet platser och antalet pedagoger har minskat och att många populära kurser har försvunnit.

I interpellationen frågas om du anser att en neddragning med 45 tjänster inte drabbar kulturintresserade barn och unga. Du konstaterar bara att det hela har varit framgångsrikt. Du säger att antalet elevplatser ökade 2009. Dels är det då jämfört med året innan, då det var extremt lite, dels har antalet elevplatser ökat men antalet barn i kulturskolan har minskat. Antalet har minskat allra mest bland barn från ytterområden där föräldrarna kanske har sämre möjligheter att betala de högre avgifterna.

Jag förstår att det finns en drivkraft i det här. Jag har läst en rapport som Folkpartiet har skrivit om förändringar som ska ske i kulturskolan. Kulturskolan ska inriktas på kulturvana, och den ska ha mer elitinriktning. Jag beklagar detta djupt, för jag tycker att kulturskolan är ett oerhört viktigt demokratiskt forum som är till för alla barn i Stockholm. Jag tycker att alla barn ska ha rätt och ekonomiska möjligheter att delta i kulturskolan. Jag tycker också att den ska finnas i skolan, vilket ni har förbjudit. Detta ska inte få göras på skoltid utan på fritid.

Jag tycker att de stora nedskärningar som har drabbat kulturskolan nästan är det mest bedrövliga i er kulturpolitik under de här fyra åren. Ännu mycket värre kommer det att bli 2011 när vi ser er budget, där det inte finns ett öres tillskott till kulturskolan. Tvärtom ska det bli nya besparingar. Jag förstår inte riktigt ditt svar, Madeleine, där du bara säger att era reformer har varit så framgångsrika.

Anförande nr 21

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Denna diskussion har pågått förut. Det finns ett område där jag inte förstår att Ann Mari Engel och hennes kompisar inte skäms. Det handlar om kulturskolan.

Jag tillhör dem som tror att kulturskolan är mycket viktig. Det är viktigt att barn och unga lär sig hur man närmar sig kulturella uttryck, hur man lär sig kulturella uttryck och att ta en del i samhället på riktigt – inte på låtsas. Därför är kulturskolan extremt viktig för mig. Jag har växt upp med kulturskolan. Jag har massor med vänner som har hela sin bakgrund där. Jag har spelat i alla år. Jag vet vad det handlar om.

Det är intressant att Ann Mari Engel pratar om barn. Hon pratar nämligen inte om elever. Det är elever det ska vara i kulturskolan. Man ska kunna komma in i kulturskolan och faktiskt lära sig någonting. Man ska lära sig att behandla språket, att uttrycka sig inför andra och att spela ett instrument. Det tror de allra flesta att kulturskolan håller på med. Men det görs inte längre på det sättet i Stockholms stads kulturskola, eller det gjordes i alla fall inte när jag fick ta över.

Jag har sett till att kulturskolan återigen har fått ett uppdrag som handlar om att undervisa – *undervisa* – elever – *elever* – i kulturella färdigheter – *kulturella färdigheter* – på deras fritid – *fritid*. Det är fyra signaler som inte fanns för kulturskolan förut. Jag tror att de allra flesta människor om man går ut och frågar dem vad kulturskolan gör skulle säga precis detta. Men det gjorde man inte förr.

Det som är viktigt med omdaning av kulturskolan är att vi tar den på allvar. Vi vill öka antalet elevplatser, och det handlar inte om att vi tar över skolans undervisning. Skolan har 11 miljarder i stöd, och kulturen har 700. Vi ska inte betala för skolans verksamheter, utan vi ska ha kulturverksamhet. Skolans verksamhet ska betala när de tar av kulturskolans resurser. Det är en reform som jag har infört. Vi ska inte betala för den.

Vi har inte förbjudit skolan att ta del av kulturskolan, utan den ska betala för det i dag. Det är det skolan gör i dag; det är det den har börjat med. Därför kan vi utöka detta. Varje ungdom i kulturskolan i dag kostar mellan 7 000 och 8 000 kronor. Så mycket kostar varje elevplats. De som har barn vet att om man går ut och köper denna tjänst på stan får man väldigt mycket kulturundervisning. Då måste man fråga sig: Hur kommer det sig att det vi gör i det kommunala är så dyrt om man jämför med alla andra?

Mitt uppdrag är att se till att så många barn och ungdomar som möjligt ska få den fantastiska undervisning som kulturskolan erbjuder. Vi ska få in fler barn i undervisningen. Det förvånar mig att oppositionen inte delar engagemanget i och oron över att inte fler barn kan få plats i kulturskolan. Jag hade gärna sett att vi kunde ha gått hand i hand i detta.

Anförande nr 22

A n n M a r i E n g e l (V): Madeleine! Jag vet inte varför vi skulle skämmas när det är du som har gjort nedrustningarna i kulturskolan. Vi har satsat betydligt större resurser varje år än vad du har gjort. Det är riktigt pinsamt att höra dig stå här och predika precis som om det här var en skolform vilken som helst.

Jag pratar om barn, och det kommer jag att fortsätta att göra. Det är barn som går i kulturskolan. Ett barn har hundra språk, säger man, och bara ett använder man i skolan. Kulturskolan är en möjlighet där man ska kunna uttrycka sig på många andra

sätt – genom teater, dans, musik, bild och form. Det är inte meningen att man ska bli professionell utövare, utan det är meningen att man ska få ett sätt att uttrycka sig och att uppleva kultur. Det är barn det handlar om, och detta ska inte vara som den vanliga skolan.

Däremot ska det finnas en möjlighet för alla barn som finns i skolan att ta del och uppleva det här även om de har föräldrar som har en hög tröskel in till kulturen. Vi vet ju att det ser ut så. Därför var det så viktigt med det vi hade på vår tid – att det vid sidan om den ordinarie undervisning som fanns och som handlade om musik- och teaterundervisning och dans- och bildundervisning precis som den du talar om, dessutom fanns en uppsökande verksamhet. Kulturskolan kunde gå in i skolan under ett par dagar eller en vecka, hitta alla barn och få dem att pröva på. Det är det som du har förbjudit. Detta beklagar oerhört många pedagoger ute i skolorna, för det var ett viktigt sätt att nå de barn som inte nås av detta. Nu är det mest de barn som har föräldrar som redan är inne i det här som nås. Det är medelklassföräldrarna i innerstaden och deras barn som tar del av kulturskolan. Det är det som du har strävat efter.

Du frågar vad det kostar att köpa tjänster på stan. Då förstår jag vad du är ute efter. Detta ska på något sätt ha samma priser som privat driven kulturverksamhet, så att man inte ska konkurrera med kulturskolan. Men vi ser det inte så. Vi ser kulturskolan som en rättighet för alla barn. Vänsterpartiet har på riksnivå föreslagit att kulturskolan på sikt ska vara avgiftsfri. Våra tre oppositionspartier har föreslagit maxtaxa i kulturskolan precis som i förskolan just för att det inte ska vara så att det för ett barn i en kommun kostar 2 000 kronor, i en annan 1 000 kronor och i den tredje är avgiftsfritt. Så är det i dag.

Jag kan inte förstå hur du kan stå och berömma dig över en kulturskola som år 2006 fick pris som Sveriges bästa kulturskola och som nu ligger på plats nummer 200 i en undersökning som lärarna har gjort. Fråga barnen, fråga föräldrarna och fråga pedagogerna om de tycker att de ser några förbättringar i kulturskolan!

Självfallet ska undervisningen på traditionellt sätt finnas. Men det måste också finnas andra former. Vi tycker att det fanns båda delarna. Men du har strypt kulturskolan, och du fortsätter att strypa den. Det spelar ingen roll hur du vränger orden, för det är så det ser ut i verkligheten.

Anförande nr 23

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Av respekt för fullmäktige ska jag inte uttrycka vad jag känner inför Ann Mari Engels inlägg här alldeles nyss. Jag kan bara konstatera att i en kulturskola där man inte bryr sig om höjden och dimensionerna på undervisningen och hur mycket man lär sig kommer det att vara så att de som har råd kommer att sätta sina barn någon helt annanstans. Så ska vi inte ha det.

Jag tror att kulturskolan måste vara ett ställe där många barn och unga möts. Jag får ofta höra att vi vänder oss till kulturvana barn och ungdomar och att det skulle vara ett problem. Ann Mari Engel har nog inte riktigt hängt med. Jag skulle vilja säga att alla barn och ungdomar i dag är kulturvana. Du kanske styrs av fördomar och säger

att barn som inte har svensk bakgrund och så vidare inte är kulturvana. Men alla barn och ungdomar har i dag tack vare Internet stor kulturvana. De är vana att uttrycka sig, vana att träffas och vana att söka information. De är vana att ladda ned – ibland olagligt naturligtvis – och lyssna på musik. Kulturvanan är mycket stor.

Om vi ska ha en kulturskola som matchar ungdomarnas och barnens vana och intresse för kultur måste den vara på topp. Då kan vi inte ha det så att vi har en kulturskola som går ut och ägnar sig åt uppsökande verksamhet men sedan inte kan ge ungdomarna plats. Det var det som hände på din tid. Ni fick in massor med barn och ungdomar därför att ni började räkna sådana som vi aldrig hade räknat tidigare. Det gjorde ni bara för att hyfsa siffrorna och kunna säga att ni hade fördubblat antalet barn och unga. Men vad som hände i kulturskolan var ni helt ointresserade av, för dessa barn och ungdomar kunde inte få plats där sedan.

Du säger att personalen inte är nöjd. Men så konstigt då att deras engagemang i kulturskolan har ökat och att personalen är mer nöjd, vilket har visat sig i medarbetarenkäter! Vem går ut och frågar alla barn och ungdomar som inte får plats i kulturskolan vad de tycker? De gör det i val, och de har valt oss. De har sagt att de vill ha en kulturskola där fler barn och ungdomar får plats.

Anförande nr 24

A n n M a r i E n g e l (V): Madeleine! Det hjälper inte att ni har sagt att ni vill ha en kulturskola där fler på plats om det faktiskt inte finns fler platser och om antalet barn i kulturskolan minskar, vilket det har gjort under de senaste åren. Det är så det är.

Du säger att vi inte bryr oss om höjden eller hur mycket man lär sig. Vad är det för trams? Vi har haft jättebra pedagoger och jättebra undervisning i kulturskolan. Jag sade att utöver det, dessutom och till det kommer något annat. Vi har inte räknat på något annat sätt än ni. Utöver de barn som läser de traditionella ämnena hade vi en uppsökande verksamhet som nådde ytterligare 15 000 barn. Vi har inte räknat in dem bland de andra. Vi nådde ytterligare barn som fick en möjlighet att pröva på. Självfallet vill man sedan att alla ska kunna få plats. Det är ett problem, och det har varit köer. Men det avskaffar man inte genom att ta bort 45 tjänster och minska med 1 miljon om året i tre år i rad i kulturskolan. På så sätt skapar man inte fler platser. Jag har väldigt svårt att räkna ut hur det skulle gå till.

Jag styrs inte av fördomar när jag säger att alla barn inte är kulturvana. Det kanske handlar om definitionen av kultur. Det kan hända att de är vana att sitta och surfa på Internet. Men det kan också hända att de eller deras föräldrar spontant inte tycker att det är självklart att de ska lägga 1 000 kronor per termin för att gå och lära sig dansa, spela eller spela teater medan andra föräldrar tycker det. Därför har kulturskolans avgifter länge hållits på en låg nivå här i staden. När jag var barn kostade det 25 öre att gå på Vår teater. Det fanns en ambition att barn inte skulle hindras att gå dit av att de inte hade råd eller hade föräldrar som inte ville satsa pengarna. Men så är det i dag. Ni har gjort denna höjning, och jag har varit ute på flera kulturskolor i förorter med gråtande barn, föräldrar och pedagoger som har sagt att de får lägga ned grupperna i teater och undervisningen i dans från olika kulturer eftersom föräldrarna

har sagt till barnen att de får välja mellan veckopeng och kulturskola. Det är inte så lätt för en åttaåring att välja på det viset.

Det är så det har blivit, och det är den kulturskola ni vill ha. Men det är detta vi kritiserar, och vi tänker fortsätta att göra det.

Anförande nr 25

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag vill för protokollets skull bara lägga till några saker. Det ena är att det inte kostar 1 000 kronor för något barn att få undervisning i Stockholms stads kulturskola. Det andra är att antalet elevplatser i Stockholms stads kulturskola har ökat under senare år. Detta tycker jag är viktigt att få med i protokollet och viktigt för kommunfullmäktige att veta.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Bellevueparken*

Anförande nr 26

Borgarrådet J ä m t i n (S): Herr ordförande! Det är första riktiga kommunfullmäktige den här mandatperioden, och det känns mycket bra, tycker jag.

Min fråga går till finansborgarrådet, och den handlar om den viktiga tillfälliga ändringen i Nationalstadsparken som ska göras för att möjliggöra Norra länken. Vi är helt överens om vikten av att det här arbetet görs. Det gjordes en lagändring i miljöbalken för ett och halvt år sedan för att göra den här ändringen möjlig.

Det som gjorde den opinionsmässigt möjlig, delvis, var att man avsatte 25 miljoner kronor, om jag minns rätt, till Bellevueparken och 100 miljoner till Nationalstadsparken.

Jag undrar om uppföljningen av utbetalningen av de här pengarna. Det är aningen oklart hur utbetalningarna har gått till.

Anförande nr 27

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Vad trevligt att få frågor från Carin Jämtin eftersom vi båda är återinvalda i kommunfullmäktige!

Det är alldeles riktigt som borgarrådet Jämtin säger, att det gjordes en tillfällig ändring i nationalstadsparkslagen för att kunna tillåta bygget av Norra länken i ett öppet schakt som sparar, tror jag, en miljard och gör att man vinner tid. Dock är det otroligt viktigt att vi återställer parken, och det är planen. Tanken är att man skulle satsa 100 miljoner till parkens upprustning. Det skulle vara samma fördelning som det är när det gäller hela Norra länken-bygget, det vill säga att staden står för 25 procent. De pengarna har vi avsatt i våra avsättningar för infrastruktur vid boksluten. I de 6 miljarder som är avsatta ryms dessa 25 miljoner kronor.

Arbetet och förberedelserna för detta bedrivs nu i det som kallas Nationalstadsparksrådet som leds av landshövdingen och där jag själv sitter med och har trafikdirektören Magdalena Bosson som min ersättare. Där förs diskussioner om parken och olika saker som rör parken som ska ligga till underlag för när man 2014 verkligen kan gå i gång med att utföra de konkreta arbetena.

Anförande nr 28

Borgarrådet J ä m t i n (S): Tack för det svaret, men jag vill fortsätta och gå lite djupare. Det finns vad jag förstår två delar i det hela, dels en del som handlar om Bellevueparken, dels en som handlar om parken generellt. Jag är säker på att pengarna ifrån stadens sida är helt i sin ordning. Däremot är det svårare att få svar om de andra pengarna, var de är avsatta eller inte avsatta och hur det arbetet pågår. En del av det arbetet kan säkert påbörja ganska snart.

Jag undrar om finansborgarrådet har kunskap om hur de pengarna förs fram.

Anförande nr 29

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Staten har utlovat 75 miljoner till detta, och jag förutsätter att de pengarna kommer att finnas när man väl behöver ta dem i anspråk. Vi har ännu inte såvitt jag vet behövt ta några större summor i anspråk.

Helheten utgör 100 miljoner, och några andra besked finns inte. Jag kan lovar Carin Jämtin att jag kommer att följa detta noga. Det är oerhört viktigt att genomföra upprustningen av parken med 100 miljoner kronor som det var lovat.

Anförande nr 30

Borgarrådet J ä m t i n (S): Herr ordförande! Då följer vi det tillsammans.

Fråga nr 2. Sprutbyte i Stockholms stad

Anförande nr 31

S t e f a n N i l s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Före sommaren beslöt Stockholms läns landsting att införa försöksverksamhet med sprutbyte. Bakgrunden är att Stockholms kommunfullmäktige 2007 under budgetdebatten, som ett svar på ett förslag från Miljöpartiet om att införa sprutbyte, beslöt att utreda frågan. Strax därefter beslöt landstinget att utreda det här ordentligt. Den utredningen föreslog att man skulle införa försöksverksamhet, som alltså landstinget nu har beslutat om.

Det har nu gått ett antal månader sedan landstingets beslut. Kontakter har tagits med staden för att hitta en lämplig plats för ett sådant här program. Det är upp till varje kommun att bestämma om man vill delta eller ej.

Min fråga är helt enkelt: När kommer vi att kunna behandla ett förslag om sprutbyte här i Stockholms kommunfullmäktige?

Anförande nr 32

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag vill tacka Stefan Nilsson för frågan. Jag har varit i tjänst ett par veckor och har satt i gång med arbetet. Det som nu ligger framför oss är att skapa ett underlag för remiss. Därefter får vi ta del av remissinstansernas åsikter om fortsatt beredning av ärendet. Det är där processen ligger just nu.

Anförande nr 33

S t e f a n N i l s s o n (MP): I landstinget var det sex partier som röstade för beslutet om en lång försöksperiod. Ditt parti, Moderaterna, var det enda parti som var emot. Jag misstänker att det kan vara likadant här i fullmäktige.

Anledningen till att sprutbytet är så viktigt är att vi vet genom forskning över hela världen att det minskar smittspridningen av hiv och hepatit. Vi får också bättre kontakt med fler missbrukare och kan motivera dem till vård. Bakgrunden är väldigt tydlig, och det finns ett starkt stöd hos stockholmarna att införa det för att minska smittspridningen.

Då är min nästa fråga till dig en direkt uppföljning av det du sade: När kommer vi till exempel i socialnämnden att få se det här på remiss?

Anförande nr 34

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Den senaste frågan kommer vi att återkomma till inom den närmaste tiden. Det är viktigt att vi får ett bra underlag. Frågan ska skickas ut på remiss. Precis som du säger, Stefan Nilsson, har man i landstinget debatterat och diskuterat fördelar och negativa effekter av sprutbyte.

Det vi från stadens sida har att ta ställning till är var i staden det ska ligga. Det kommer vi att arbeta vidare med. Vi har satt i gång med arbetet. Det är det besked jag kan ge just nu.

Anförande nr 35

S t e f a n N i l s s o n (MP): Okej, jag tar dig på orden och hoppas på det bästa. Det här är en jätteviktig fråga, som en del i ett större arbete med att minska inte bara smittspridning utan också missbruk. Det här är absolut inte det enda sättet att minska smittspridningen, men det är en nödvändig del.

Jag ser fram emot ett förslag i ärendet.

Anförande nr 36

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är klart att frågan ska få en stark belysning av hela staden. Det är då vi märker ifall stockholmarna ger det sitt tydliga stöd.

Låt oss ha respekt för den beredning som nu pågår. Vi lär återkomma till frågan; det är jag övertygad om.

Fråga nr 3. Egenregianbud

Anförande nr 37

K a r i n R å g s j ö (V): Herr ordförande! I samband med upphandlingen om behandlingshemmet Ljungbacken kom det fram att egenregianbudet hade räknats upp två gånger: först 6 procent – och det är vi vana vid – och sedan 6 procent till, alltså sammanlagt 12 procent. Vi har frågat efter den policy där de här 12 procenten finns nämnda. Det måste finnas en policy för det. Varken vi eller de fackliga organisationerna har på något sätt fått koll på det här.

Det medförde att Ljungbacken inte fick anbudet. Räknar man upp 6 procent plus 6 procent är det klart att egenregianbud blir helt chanslösa.

Min fråga till borgarrådet är: Hur tänker ni göra i fråga om Ljungbacken? Kommer ni att bryta upp avtalet eftersom det inte var affärsmissigt? Vad ska du göra åt situationen, som vi tycker är lite märklig just när det gäller egenregianbud som hamnar helt snett?

Anförande nr 38

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Karin Rågsjö. Jag vill börja med att slå fast att man har levt upp till de riktlinjer som har funnits och som socialnämnden har satt upp. Det man har gjort är att stadsledningskontoret har sett över de riktlinjer som ligger till grund för upphandling av verksamhet i egenregi. Syftet är att verksamhet med egenregi ska varken missgynnas eller gynnas jämfört med andra verksamhet. Det är det som nu ses över. Mer kan jag inte säga just i detta läge.

Anförande nr 39

K a r i n R å g s j ö (V): Det är lite synd, för jag tycker att det här är lite konstigt. 6 procent är det gängse när man har den här typen av upphandlingar. När det uppdagades att det var 12 procent och att det inte fanns någon policy eftersökte vi det på stadsledningskontoret, men ingen kände till det. Vi har inte sett policyn skriftligt, ingen har skickat oss den. Vi undrar lite hur de här 12 procenten kom till, från 6 procent till 12. Det innebär att egenregianbudet missgynnas. Det känns ganska trist.

Man får titta på andra upphandlingar som till exempel social- och arbetsmarknadsnämnden har gjort om det är 6 procent eller 6 procent plus 6. När man gör den här typen av upphandlingar tycker vi att det är oerhört viktigt att det finns en policy i grunden som exempelvis stadsledningskontoret kan skicka till oss när vi frågar efter den. Annars blir det lite konstigt. Det låter lite som korvkioskmodellen, och det lär varken du eller jag gilla.

Anförande nr 40

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Nej, jag gillar faktiskt inte korv särskilt mycket. Det som är tydligt i den information vi har är att man har följt de riktlinjer som har funnits, men stadsledningskontoret har nu gjort en översyn av riktlinjerna just för att egenregianbud ska varken missgynnas eller gynnas utan upphandlas på ett bra sätt.

Anförande nr 41

K a r i n R å g s j ö (V): När vi undersökte det här frågade vi förvaltningschefen, som inte kunde se var policyn fanns. Vi frågade stadsledningskontoret som inte kunde se var policyn fanns. Vi har fortfarande inte sett någon policy om 6 plus 6 procent. Vi blir fortfarande lite undrande över hur upphandlingen kunde bli så här och varifrån de andra 6 procenten kom. Vi eftersöker fortfarande policyn där 6 plus 6

procent finns skrivet på ett papper och inte bara kommer genom luften. Vi tycker att det ska vara affärsmässigt. Det här tycker jag inte är speciellt affärsmässigt.

Anförande nr 42

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är klart att upphandlingarna ska ske på ett affärsmässigt sätt. Låt oss hålla kontakten även efter denna diskussion och titta på hur riktlinjerna ser ut, ta fram dem och se hur man avser att arbeta vidare med detta.

Fråga nr 4. Svarta hyreskontrakt

Anförande nr 43

T e r e s L i n d b e r g (S): Den senaste tiden har det i olika tidningar förekommit skrivelser om moderata före detta och nuvarande fullmäktigeledamöters inblandning i svarta lägenhetsaffärer. Huruvida enskilda fullmäktigeledamöter har bekanta bland fula fiskar inom fastighetsbranschen kan naturligtvis inte jag veta. Men själva förekomsten av svarthandel när det gäller hyresrätter är något som jag både föraktar och tycker är gräsligt. Det är det som föranleder min fråga.

Hur ser finansborgarrådet på förekomsten av svarthandel i fråga om hyresrätter i vår stad?

Anförande nr 44

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är ett väldigt enkelt svar på det: Det ogillar jag lika mycket som alla andra. Det är en självklarhet.

Sedan tycker jag att man ska vara försiktig med att mot olika personer rikta anklagelser uppbyggda på uppgifter i tabloidpressen.

Anförande nr 45

T e r e s L i n d b e r g (S): Tack för svaret, det är bra att vi båda ogillar det. Jag riktade inga anklagelser; jag var väldigt tydlig med det, eftersom jag naturligtvis inte kan veta det. Allt som står i tidningar är inte alltid sant, det vet både jag och Sten Nordin av erfarenhet.

Om man nu se på problematiken i Stockholm kan man, i alla fall jag, konstatera att problemen på Stockholms hyresrättsmarknad grundar sig i en stor brist på hyresrätter. Då rimmar det ganska illa med den politik som fördes under föregående mandatperiod och som enligt budgetförslaget kommer att fortsätta. Summa summarum hade vi totalt minus 18 000 hyresrätter under föregående mandatperiod. Det är klart att majoritetens politik bidrar till att understödja den svarta marknaden, som det också skrivs om i tidningarna.

Anförande nr 46

Borgarrådet N o r d i n (M): Nu tycker jag att Teres Lindberg börjar hugga i sten. Vi har efter den omläggning som Alliansen gjorde av bostadspolitiken och markpolitiken i samband med finanskrisen för att möta två saker – dels för att hålla byggandet uppe, dels för att möta den stora efterfrågan på hyresrätter – fått ett tydligt skifte. Det markanvisas nu till en mycket stor andel hyresrätter. Det tror jag att Teres Lindberg som följer de här frågorna nära är mycket medveten om.

Det är en fullständigt felaktig beskrivning att Stockholms stad inte skulle markanvisa för hyresrätter, för det gör vi. Vi har samma bostadsmål och samma produktionsmål när det gäller hur många bostäder som ska byggas. Jag uppfattar inte att vi ligger särskilt långt ifrån varandra ens när det gäller fördelningen, åtminstone med tanke på de programförklaringar som gjordes under valet.

Här tycker jag att Teres Lindberg söker gräl utan orsak.

Anförande nr 47

T e r e s L i n d b e r g (S): Det tycker jag inte. Man kan vända och vrida på siffrorna hur man vill, men man måste konstatera att det är brist på en marknad som gör att det finns en svarthandel. Det är punkt nummer ett.

Det försvann 18 000 bostäder. Det är mycket riktigt så att det påbörjades 4 000 hyresrätter i Stockholm, och det tycker jag är bra. Om vi hade fått bestämma hade vi gärna sett fler hyresrätter. Vi ser där en brist. Samtidigt försvann det 22 000 hyreslägenheter från Stockholms bostadsmarknad. 22 000 minus 4 000 blir 18 000, alltså minus 18 000 hyresrätter. Samtidigt skriker stockholmarna efter hyresrätter. Det föranleder att det blir svarthandel på bostadsmarknaden.

Anförande nr 48

Borgarrådet N o r d i n (M): Stockholmarna efterfrågar många olika saker. Många efterfrågar hyresrätter, andra efterfrågar bostadsrätter, inte minst i områden som genom tidigare dålig planering är underförsörjda med bostadsrätter. Där finns en stor efterfrågan. Den ombildning som gjorts är, tycker jag, väldigt bra. Jag tycker att det är bra att vi kan fortsätta tack vare att vi fick stockholmarnas förtroende att fortsätta med alliansstyre i Stadshuset. Ombildningen är till gagn för bostadsområden och för dem som bor i bostadsrätter och som önskar att göra det. Samtidigt kommer vi att fortsätta att bygga hyresrätter i hög takt.

Det som jag tycker är väldigt roligt är att stadens bostadsbolag nu inte behöver ta hela ansvaret för hyresrättsbyggande, utan det kommer in privata aktörer alltmer och alltmer intresserade av att bygga hyresrätter, vilket jag tycker är otroligt positivt för mångfalden av utbudet av bostäder i Stockholm.

Jag tycker åter att Teres Lindberg söker gräl i onödan.

Fråga nr 5. Avtal med entreprenörerna inom hemtjänsten

Åke Askenstein (MP): Bakgrunden till frågan är den revisionsrapport som kom för ett tag sedan. Det handlar om den bristande kontrollen över utförarna och över om avtalen inom hemtjänsten verkligen hålls. I själva verket handlar det om att staden måste ha en bättre kontroll över entreprenörer och kanske också andra utförare. Då gäller det inte bara inom hemtjänsten utan på flera andra områden. Det handlar om miljarder som staden köper tjänster för.

Vi hoppas nu att alla företag är gulliga och snälla, men de har ändå det gemensamt att tjäna pengar, och ett bra sätt att tjäna pengar på är att sänka kostnader. Då är det mycket vanligt att man minskar på personalen.

Anförande nr 49

Borgarrådet Larsson (M): Herr ordförande! Tack, Åke Askenstein, för frågan och välkommen tillbaka till Stadshuset! Jag lyssnade på dig en gång i tiden när du stod i talarstolen, och nu är du tillbaka och jag får första frågan.

Det här är en väldigt viktig fråga såtillvida att den stadsrevision som vi har till sitt främsta syfte att se till att vi säkerställer kvaliteten inom stadens olika verksamheter. Det som stadsrevisionen har kommit fram till är rekommendationer, fem punkter som den vill att staden ska genomföra för att tillgodose kvaliteten och se till vad vi ska göra när åtgärder eventuellt behöver vidtas. Det har varit otydligt vilken nämnd som har varit ansvarig i olika sammanhang. Man har förslag på hur vi kan komma till rätta med detta.

Däremot menar jag att Åke Askenstein ska vara trygg i att seriositetskontrollen har lyfts fram när det gäller företagen. Man har lyft fram seriositetskontrollen inom äldreförvaltningen som exempel på någonting som fungerar tillfredsställande.

De fem punkter som tas fram är någonting som vi nu naturligtvis måste genomföra. För säkerhets skull, enligt det regelverk som vi har, remitteras frågan ut så att stadsdelsförvaltningarna, äldrenämnd och andra kan komma med synpunkter på hur man kan komma till rätta med de bekymmer som stadsrevisionen har pekat på.

Därefter kommer man att fatta beslut och göra det som du efterfrågar.

Anförande nr 50

Åke Askenstein (MP): Då är ett problem som du nämnde ansvarsfördelningen inom staden. Man kan utläsa i revisionsrapporten att det väldigt mycket handlar om stadsdelsförvaltningar. Det är inte så konstigt. Lite konstigt är däremot att rapporten ger ett intryck av att stadsdelsnämnderna, åtminstone delvis, har hamnat lite vid sidan i det här sammanhanget. Det är ändå politikerna som har det yttersta ansvaret. Det står till exempel att stadsdelsförvaltningarna kontakter äldreförvaltningen i de fall brister av allvarlig karaktär förekommer. Det är alltså från förvaltning till förvaltning. Var är politikerna i detta? Det framgår inte.

Vi får hoppas att politikerna är inblandade och tar ett ansvar, för det måste man ju göra. Det får inte bli så att förvaltningarna medvetet ställer politikerna åt sidan, att politikerna inte vet vad som händer.

Anförande nr 51

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det finns egentligen bara ett kort svar på detta. När vi har fått in svar på de remisser som vi har skickat ut kommer vi att behöva göra ett antal saker för att tydliggöra var ansvaret ligger när kvalitetsbrister konstateras. Att tydliggöra ansvaret är viktigt ifall någonting inträffar. Det är att förebygga och se till att vi får en ännu bättre kvalitet, att se till att det helt enkelt inte leder till att enskilda människor faller mellan stolarna.

Det här är viktigt, och vi kommer att följa det här under senhösten.

Anförande nr 52

Å k e A s k e n s t e n (MP): Då nöjer jag mig med att tacka för svaret.

Fråga nr 6. Sprutbyte – biträda ansökan?

Anförande nr 53

K a r i n R å g s j ö (V): Den här frågan har vi diskuterat i Stockholm i två decennier. Det är en fråga som man aldrig ser resultatet av. Det är väldigt sorgligt, tycker jag. Det är ändå tusen missbrukare som har smittats av hiv, för att inte tala om alla som har smittats av hepatit under de här åren. Det här är för mig en hälsopolitisk fråga, inte narkotikapolitisk.

Stockholm läns landsting har tagit beslut om att vi ska ha sprutbyte i regionen. Då ska varje kommun biträda ansökan. Det kan vi läsa i Socialstyrelsen råd och föreskrifter.

Min fråga till dig, även om min kollega Stefan redan har varit upp i ärendet, är: Det måste väl ändå finnas en rimlig tidsplan för det här? Du är nu på plats, och din företrädare har börjat med frågan. Den är väldigt viktig. Varje dag delar injektionsmissbrukare sprutor, varje dag får de hepatit. Detta handlar om hälsa för alla, tycker jag.

Det måste väl ändå finnas en tidsplan.

Anförande nr 54

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag delar Karin Rågsjös bedömning att den här frågan är väldigt viktig. Just därför känner vi att vi måste få en seriös belysning i frågan innan vi fattar beslut.

Processen är i gång, vi har satt i gång arbetet, vi tittar på remissunderlag och det kommer att skickas ut en remiss. Det är det svar jag kan ge. Vi måste ge frågan en seriös hantering eftersom den är så viktig. Jag har följt frågan, både positiva och

negativa effekter av sprutbyte. Det finns organisationer som är för, men det finns minst lika många organisationer som ser väldigt kritiskt till det.

Låt oss göra en belysning och låta stockholmarna och våra förvaltningar komma till tals. Sedan kan vi se hur vi ska gå vidare.

Anförande nr 55

Karin Rågsjö (V): När man tittar över världen kan man se att organisationer som WHO, hiv- och aidsforskare, Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet, Statens folkhälsoinstitut, Karolinska Institutets forskare och aktörer en masse är för sprutbyte. De ser det från en hälsopolitisk synvinkel. Den utredning som gjordes i landstinget var ganska gedigen.

Vad är det mer ni ska titta på? Den här frågan har verkligen åkt fram och tillbaka, och det är metervis med utredningar. Jag tycker att ni bara kan gå pang på, Anna, på rödbetan.

Anförande nr 56

Borgarrådet König Jerlm yr (M): Jag förstår att du tycker det, Karin. Det finns också organisationer som har starka invändningar. Det handlar inte minst om hur polisen ska agera i samband med narkotikaöverlåtelse på gatan och annat och hur man ska arbeta förebyggande mot narkotika och missbruk. Det finns många olika sätt att arbeta på – genom tidig upptäckt, genom olika behandlingsåtgärder och genom ett bra samarbete med skola och andra myndigheter.

Här måste vi jobba tillsammans för att kunna förebygga drogmissbruk. Och jag tycker att principen ska vara att det ska vara svårt att börja missbruka men att det ska vara lätt att få hjälp att sluta. Det måste vara det vägledande från stadens sida. Men jag vill visa respekt för remissinstanserna och låta frågan gå ut, för den fråga som vi ska bereda är: Var ska den här verksamheten i så fall ligga?

Anförande nr 57

Karin Rågsjö (V): Det låter jättebra att du ser på den seriöst. När man pratar om organisation tycker jag att man till slut måste se frågan från något slags hälsopolitisk vinkel. Den här frågan drivs av olika organisationer, men det som driver frågan framåt borde vara den forskning som finns på området. Den här frågan har blivit en fråga som olika organisationer springer runt med och använder i olika sammanhang, och det är inte bra.

Jag tycker att man ska lyssna på forskningen och titta på Finland. Finland har en mycket restriktiv narkotikapolitik och lyckas ändå ha massor av olika typer av sprutbytesmottagningar som en liten del av den övriga verksamheten.

Jag tycker att du och dina kompisar borde åka en sväng över till Finland och se hur det går till där. De har lyckats att förena just sprutbyte på sina hälsomottagningar med en väl så restriktiv narkotikapolitik. Jag tror att vi kan fixa det också i Stockholm.

Anförande nr 58

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag är medveten att många av mina moderata kolleger har varit och besökt olika länder och olika verksamheter där det här finns. Det finns olika bedömningar av vad man upplever positivt eller negativt. Men det är klart att det finns en del frågetecken, som att en stor del av missbrukarna inte byter sprutor i Malmö, utan snarare är frågan: Är det ett värdigt bemötande? Det är sådana insatser och behandlingar som man också ser effekter av. Det är frågor som förtjänar seriös avvägning och belysning.

Det vi nu ska ta hänsyn till är: Ska vi vara med på detta och var i Stockholm det ska ligga? Jag tycker att fler borde få komma till tals i den här frågan. Därför vill jag avvakta med besked.

Fråga nr 7. Funktionshinderfrågor i Stockholm

Anförande nr 59

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare, socialborgarrådet! År 2010 är ett märkesår i handikappolitiken i Sverige, och det har förberetts en ganska lång tid. Riksdagen antog ett program som heter Från patient till medborgare, som skulle vara genomfört 2010. I Stockholm har både röda och blå majoriteter beslutat att just 2010 skulle Stockholm var världsbäst i de frågorna.

Ett led i ambitionen var att vi under ganska många år haft en funktion under socialutskottet som heter socialhindersombudsmannen. Den personen, den funktionen, har tagit fram en ambitiös rapport om läget när det gäller funktionshinderfrågor i Stockholm. Eftersom vi inte är världsbäst 2010 i de här frågorna är frågan: Är det därför som ni inte formellt har behandlat den här rapporten? Kan jag tolka det på det viset?

Anförande nr 60

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag hoppas att Kaj Nordquist känner respekt för att jag har varit på min post i ett par veckor. Men vad jag har förstått kommer det här ärendet att skrivas fram till kommunfullmäktige. Vi ser seriöst och allvarligt på frågor som gäller att förbättra tillgängligheten i staden. Det ser man i årets budget där vi exempelvis satsar 50 miljoner kronor per år för att öka tillgängligheten.

Det är någonting vi arbetar med, och vi kommer att skriva fram ärendet till kommunfullmäktige.

Anförande nr 61

K a j N o r d q u i s t (S): Jag har full respekt för att du är nu på din post. Jag har också full respekt för att den som ska sköta frågorna hos er inte är du utan en annan person som inte är föredragande i fullmäktige. Men jag har som företrädare för Socialdemokraterna blivit hackad på oerhört många år kring att vi inte kommer att lyckas med det här till 2010, underförstått att om vi får en borgerlig regering

respektive en borgerlig stadshusledning kommer vi definitivt att lyckas med det. Ärendet var klart i mars. Att det inte behandlats betyder att den här rapporten inte finns på hemsidan, som den borde göra. Det är svårt för väljarna att utvärdera vad som hänt i frågorna under de senaste fyra åren när ni har haft ansvaret.

Anförande nr 62

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag beklagar att det har tagit tid, men nu har jag den informationen att frågan kommer att komma upp. Jag hoppas att det är ett besked som är positivt. Vi arbetar väldigt målmedvetet med att göra Stockholm mer tillgängligt. Det är någonting som vi måste ha för ögonen hela tiden, varje år, och vi måste satsa inte minst på utbildning, bemötandefrågor och annat men också på ökad tillgänglighet allt ifrån den fysiska miljön till den information som staden förmedlar. Det är någonting vi måste göra tillsammans.

Ewa Samuelsson har ansvar för de här frågorna, men jag ser gärna till att samarbeta med henne på det här området. Det är viktiga frågor när det gäller att göra Stockholm till en bättre stad för alla att leva i.

Anförande nr 63

K a j N o r d q u i s t (S): Naturligtvis ska vi jobba tillsammans. Jag kan lova att vi från socialdemokratiskt håll kommer definitivt att fortsätta att se till att 2010 inte bara blir en milstolpe som försvann, utan vi kommer att fortsätta att jobba 2011 och vidare för att vi faktiskt ska vara världens mest tillgängliga stad.

Vi har en annan sak som vi kan utlova: Vi tänker inte ha som huvudmål i handikappolitiken att man ska privatisera omsorgen.

Anförande nr 64

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Att göra Stockholm bättre för alla gäller också att stärka valfriheten för människor som bor i Stockholm. Men jag gläder mig åt att vi tillsammans ska kunna jobba för att göra Stockholm mer tillgängligt. Jag tror inte att något parti är skiljaktigt när det gäller målsättningen, utan det handlar om att hitta vägar för att öka tillgängligheten för alla. Det ser jag fram emot att samarbeta.

Fråga nr 8. Islandstorget

Anförande nr 65

K a r i n H a n q v i s t (S): Herr ordförande! Det låter väldigt kryptiskt, men jag ska snart komma till hur Islandstorget kom in i frågan.

För en tid sedan kunde vi läsa i tidningar att man har planer på att öppna en färjelinje mellan Slagsta och Tyska botten som ligger i Bromma nedanför Mälarbackens äldreboende. Det här har naturligtvis väckt en del undringar hos oss i Bromma. Vi har inte i stadsdelsnämnden en aning om detta. Den här färjeförbindelsen skulle

handla om tunga transporter, väldigt tunga, som skulle gå till Tyska botten och vidare.

Det här är, tycker jag, en fråga som är angelägen för staden, för det kommer att påverka stadens trafikplanering. Just vid Islandstorget kommer man att vara tvungen att göra någonting åt korsningen Bergslagsvägen/Blackebergsvägen därför att de stora transporterna så att säga inte kan ta ut svängarna där.

Jag undrar vad borgarrådet vet och känner till om detta och varför vi i stadsdelsnämnden har en aning om vad som är på gång.

Anförande nr 66

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Herr ordförande! Jo, vi har en väldigt problematisk situation i Stockholm när det gäller den tunga trafiken. Tung trafik som väger mer än 60 ton kan inte köras på Essingeleden på grund av att den är så hårt ansatt och behöver renoveras. I dag har vi en situation där den tunga trafik som kommer från södra delen av staden och ska till den norra delen av staden måste göra en omväg via Strängnäs och Västerås.

Det är naturligtvis inte en bra situation över huvud taget för någon. Det är en gigantisk miljöbelastning att köra 25 mil extra i enkel resa, och en massa tid går åt. Därför har staden tillsammans med Trafikverket, tidigare Vägverket, tittat på alternativa lösningar för hur man kan använda vattenvägarna, vilket alla i den här församlingen tycker är bra, för de här transporterna under tiden som Essingeleden renoveras så att den kan klara tunga transporter. Under den tiden ska man ha en tillfällig färjelinje.

Man har hittat på olika alternativ och kommit fram till att Tyska botten är ett bra alternativ. Vi har ett ärende till trafikinämnden om att de här transporterna ska gå före kl. 6 på morgonen och efter kl. 17 på kvällen. Under dagen kommer det inte att vara några transporter över huvud taget.

Jag tror att det här är en bra och viktig lösning, för vi behöver se till att vi har lättillgängliga tunga transporter med tanke på alla ombyggnationer och investeringar som pågår i Stockholmsområdet just nu.

Anförande nr 67

K a r i n H a n q v i s t (S): Jag har ingen annan uppfattning när det gäller vattentransporter. Det är ett väldigt bra sätt att lösa sådana här problem med transporter i tunga fordon. Men det som har oroat oss är att vi inte hade en aning om detta. Jag förstår att transportstyrelsen är inblandad.

Hade det inte varit bra om vi i nämnden åtminstone hade fått tycka något om detta? Vi blir kontaktade av Brommabor som undrar: Vad innebär det här? Vad är det för slags trafik? Kommer det att störa oss?

Jag undrar varför vi inte har känt till frågan i Bromma stadsdelsnämnd.

Anförande nr 68

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det kan jag inte svara på. Jag trodde att trafikkontoret hade tagit kontakt med stadsdelsnämnden. Men det är inte helt enkelt att hitta lösningar. Även om man tycker att vattentransporterna är väldigt bra har de en tendens att sluta i landtransporter. Nu har Trafikverket hittat ett ställe där man redan i dag har transporter, och vi tycker att det är en alldeles utmärkt lösning.

Anförande nr 69

K a r i n H a n q v i s t (S): Det är möjligt att det inte blir något större bekymmer. Vi kanske hade haft synpunkter på detta i nämnden, och kanske hade också vi kommit med förslag. Det finns andra angöringsplatser i Bromma som kanske hade varit bättre. Jag vet inte alls om man har tittat på Prippsangöringen vid Ulvsundaviken. Den har varit en angöringsplats. Kanske hade den kunnat användas i stället. Nu leder man trafiken ganska mycket genom bostadsområden i Bromma.

Som sagt vet jag inte om andra alternativ har diskuterats.

Anförande nr 70

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag kan försäkra Karin Hanqvist att det har skannats in i minsta detalj. Det som återstår är den här lösningen.

§ 11 Interpellation om ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, p.g.a. a-kassa och sjukförsäkring (nr 2010:34)

Anförande nr 71

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag vill hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 72

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag får tacka för svaret. Så här såg försörjningshindren ut i Stockholm för socialbidragstagare 2010: 46 procent av biståndstagarna hade arbetslöshet som främsta försörjningshinder. 23 procent hade sjukdom som försörjningshinder. Tillsammans är det 69 procent, en överväldigande majoritet av socialbidragstagarna. Både biståndstagarna och sjukskrivna borde egentligen få stöd från Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan och inte hos kommunernas socialtjänster.

Den här utvecklingen har eskalerat i och med den borgerliga regeringens förändring av a-kassa och sjukförsäkring. För fyra år sedan var andelen socialbidragstagare i Stockholm med arbetslöshet som främsta försörjningshinder ca 20 procentenheter lägre än i dag enligt USK. Att regeringens försämring av a-kassa och höjning av avgifterna påverkade tror jag att de flesta är överens om. En halv miljon svenskar har klivit ur arbetslöshetsförsäkringen.

De allra flesta, ca 80 procent i Stockholm, av dem som har ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet har det därför att de saknar rätt till a-kassa. Övriga har otillräcklig ersättning eller väntar på beslut. Det är en direkt följd av politiska beslut.

På motsvarande sätt består den absoluta lejonparten, 94 procent, av gruppen sjukskrivna med läkarintyg, personer som inte bedöms ha rätt till sjukpenning trots läkarintyg. Även detta är en direkt följd av regeringens förändring av sjukförsäkringen, med en hårdare bedömning av arbetsförmågan och införandet av utförsäkringen.

Arbetslöshet och sjukdom ska inte behöva innebära att man hamnar i fattigdom. Att behöva leva på ekonomiskt bistånd är nämligen någonting helt annat än att leva på sjuk- eller arbetslöshetsförsäkring. Förutom att socialbidraget oftast är lägre krävs det att man gjort sig av med alla sina tillgångar. Blir du arbetslös tvingas du att sälja bostadsrätten, sommarstugan, bilen och allt annat som du har av ekonomiskt värde om du ska få ekonomiskt bistånd.

Det allvarliga med den här politiken är inte att det belastar kommunernas kassakista i stället för statens, där det rimligtvis borde ligga, utan det allvarliga är hur det drabbar de arbetslösa och sjuka. Att tvingas leva på socialbidrag är någonting helt annat för ens självkänsla än att leva på kassa eller sjukförsäkring.

Anförande nr 73

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag vill i alla fall tacka så mycket för frågorna. Jag vill börja med att påminna om själva bakgrunden till förändringarna av arbetsmarknadsförsäkringen och socialförsäkringarna. Det var att vi 2006 stod inför en situation som var nästintill ohållbar. Vi hade unga människor under 30 år som förtidspensionerades. Vi hade långtidssjukskrivna, varav tre av fyra bestod av kvinnor. Vi hade världens mest sjukskrivna befolkning. Det är klart att någonting behövde göras.

Nu har vi gjort förändringar, och det är viktigt att slå fast att var och en ska ha en trygg försäkring. Den som är sjuk och inte kan arbeta ska ha rätt till sjukpenning. Den som orkar och kan arbeta ska få hjälp och stöd för att komma tillbaka utifrån ens egna förutsättningar.

Den stora skillnaden till den gamla tidens passiva försäkring handlar nu framför allt om aktiv rehabilitering och att ge hjälp i tid. Det här är viktigt för de människor som vill komma tillbaka. I stället för att passiveras ska man få hjälp och stöd i tid.

Men vi ska också vara ödmjuka och prestigelösa. I alla stora förändringar och reformer kan det bli behov av att göra en översyn för att förbättra systemen. Det hoppas jag att regeringen är beredd att göra utöver den parlamentariska översyn av socialförsäkringen som nu sker och ska vara klar 2013.

Svaret på hur det här har påverkat Stockholm kan vara att Stockholms stads kostnader för ekonomiskt bistånd inte har ökat. Det har tvärtom minskat under föregående mandatperiod. År 2009 var 4 procent att Stockholmshushållen i behov av ekonomiskt bistånd, vilket är rekordlågt.

Det är svårt för oss att mäta effekterna av förändrade regler för sjukpenning. Men det viktigaste som vi ska ha med oss är att vi halverade sjukskrivningarna under förra mandatperioden. Människor får nu ta del av aktiv rehabilitering. Man får ha kvar ersättningen samtidigt som man prövar på att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Arbetsgivare behöver inte betala arbetsgivaravgifter om man anställer en sjukskriven.

Det här är exempel på insatser som nu görs för att hjälpa människor att komma tillbaka från utanförskap till arbete och för att göra Stockholm och Sverige till en bättre miljö att leva i för alla.

Anförande nr 74

J a r i V i s s h e d (S): Det absolut effektivaste sättet att få ned antalet socialbidragstagare mot bakgrund av hur det ser ut i Stockholm, där närmare 70 procent anger antingen arbetslöshet eller sjukdom som anledningen till att man uppstår socialbidrag, är naturligtvis att ge de här människorna ett arbete och att rehabilitera dem så att de kan återgå i arbete. Men folk ska också ligga rätt till i försäkringar. Om man är sjuk eller arbetslös borde man rimligtvis täckas av den sjukförsäkring som finns eller den arbetslöshetsförsäkring som nu inte finns.

Ska man jobba effektivt med de här frågorna gäller det att få tillbaka folk i arbete och inte göra det så att de samtidigt, som jag ser det, lite förnedras på vägen dit.

Anförande nr 75

K a r i n R å g s j ö (V): Jag är lite orolig, och många med mig, över att det så att säga inte finns något nät i trygghetssystemen. Man rasar rakt ned, och det gäller både sjukpenning och a-kassa. Det är uppenbart att de här personerna som i stället skulle få a-kassa eller sjukpenning nu går till socialtjänsten. Problemet i Stockholm är att om försörjningsstödet ökar får man till slut ta pengar från andra system, från andra verksamheter, till exempel äldreomsorgen, förskola, för så funkar det ekonomiska system vi har i Stockholm.

I en situation där försörjningsstödet börjar öka är det lite farligt för andra verksamheter. Jag tycker att statens transaktionssystem måste fungera. Vi Stockholms skattebetalare behöver inte betala på det sätt som vi faktiskt gör därför att de system som de på andra sidan bron har infört är så fel. De slår så fel att många vänder sig till socialtjänsten därför att de inte har ett arbete eller därför att de är utförsäkrade från a-kassa och från Försäkringskassan. Det här är djupt olyckligt.

Nu finns en vision: En dörr in. Jag vet inte hur du ställer dig till det, Anna. Man ska alltså placera socialtjänst, försäkringskassa och a-kassa i samma lokaler så att det är lätt att komma i kontakt med alla. Men det är inte problemet nu, utan problemet är att staden betalar det som staten skulle göra. De här personerna har betalat in till sina försäkringar, till sjukpenning. Nu hamnar de på socialen i stället. Det är förnedrande och helt fel väg att gå.

Det här kan krascha om man inte tar tag i det. Jag är jättebekymrad över de personer som upptäcker att de blir utförsäkrade, kanske är sjuka, inte får pengar, inte har pengar till mat och uppsöker socialtjänsten. Då slår andra saker till. Bor man i en bostadsrätt är man efter två månader tvungen att sälja den bostadsrätten om man får försörjningsstöd. Har man sparat ihop pengar på olika bankböcker går de först.

Det handlar om människors trygghet, och jag tycker att ni har gjort människor i Sverige och i Stockholm väldigt otrygga, Anna.

Anförande nr 76

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag delar inte riktigt Karin Rågsjös beskrivning av situationen. Snarare vill jag återkomma till att vi inte kan se att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökade under förra mandatperioden. Tvärtom är 4 procent en rekordlåg nivå som vi ska vara stolta över.

Min företrädare Ulf Kristersson arbetade mycket med Jobbtorg Stockholm. Det är en väg att få människor som har varit långtidsberoende av bidrag till att komma till sin rätt och komma till arbete. Över 10 000 personer har på så sätt gått från bidragsberoende till en mer tryggad tillvaro. Ett jobb är så mycket mer än en inkomst. Det handlar om att vara i ett sammanhang, man får ett nätverk, man får möjlighet att komma till sin rätt genom att få arbetsuppgifter och känna sig behövd. Det visar sig

att arbetslöshet skapar ohälsa. Just därför har det varit så viktigt för oss att bryta det långvariga beroendet av bidrag och få människor att komma tillbaka.

Jobbtorgen har varit en viktig satsning som vi nu vill gå vidare med. Vi kan inte se att de förändringar som har gjorts i socialförsäkringen har lett till ökade kostnader för Stockholms stad. Tvärtom har det lett till att hälsotalen har blivit bättre, vi kan se att människor får en tydlig rehabilitering i tid. Det är de värda. Tidigare, för att sammanfatta den politiken, var man glömd och gömd i systemen. Man fastnade i passiva insatser, man fick inte rehabilitering i tid. Så kunde vi inte fortsätta. Vi har en demografisk utveckling som gör att 2012 är det fler som pensioneras än som träder in på arbetsmarknaden. För att vi ska kunna försörja allt fler äldre kommer alla att behövas på arbetsmarknaden.

Så vill vi bygga Stockholm, och så vill vi förbättra för dem som i dag är utan arbete och i bidragsberoende.

Anförande nr 77

K a r i n R å g s j ö (V): Vi ser på det här från lite olika perspektiv, Anna, det är väl ingen nyhet för någon i den här salen. Men vi tycker att det har blivit ett systemfel. Stockholm har ett antal personer med försörjningsstöd som inte har jobb, som är sjuka och som är utförsäkrade. Det är ett slags systemfel.

Du pratade om hälsa. Otrygghet skapar också ohälsa. Det finns människor som ser att de blir utförsäkrade från Försäkringskassan, som inte får vara med i a-kassa eller inte kan vara med därför att det är så dyra avgifter. Det skapar en otrygghet. Om sju av tio som har försörjningsstöd är sjuk eller arbetslös tyder det på att det är någon form av systemfel, tycker jag, men det kanske inte du tycker. Jag tycker att man ska se det här i lite vidare perspektiv.

Vi och alla här är för arbetslinjen. Det finns inte en människa i den här salen som inte vill att människor ska ha jobb. Så är det, självklart.

De system som vi har byggt upp i Sverige, till exempel sjukförsäkringen, har vi gjort genom att betala in en del av vår inkomst. Då ska det vara en trygghet. Det som har skett nu är att det har skapats en stor otrygghet för många människor. Det har visat sig i olika sammanhang.

Jag är jätteorolig. Vi har ekonomiskt sköra stadsdelar med den budget som ni har lagt för 2010 och som ni lägger för 2011. Om antalet personer som får försörjningsstöd ökar kommer det att gå ut över andra verksamheter. Jag tycker att man i stället ska prata om de stora transaktionssystemen. Det är inte Stockholm som ska tycka och säga: Oj då, sju av tio är sjuka eller arbetslösa! Det här ska de stora transaktionssystemen ta hand om på olika sätt. Det tycker vi. Det här blir väldigt otryggt för de personer som är inne i systemen annars. Det är redan otryggt för dem. Är man sjuk och blir utförsäkrad blir man inte friskare.

Anförande nr 78

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag vill åter gå Karin Rågsjö till mötes i form av att säga att många människor har varit med om att betala in till det här systemet, och många människor förväntar sig att få rehabilitering i tid, vilket de inte fick tidigare. 70 procent var fortfarande i steg 1 under Socialdemokraternas styre. Nu har vi sett till att man snabbare kan få hjälp, i tid. Därför satsades 17 miljarder på rehabilitering under förra mandatperioden.

Låt oss återgå till Stockholm och effekterna där, som den här interpellationsdebatten handlar om. Den statistik som vi har och som är från förvaltningen visar att det totala antalet biståndsmottagare utgjorde 23,5 procent i september 2010 jämfört med 24 procent september 2009. Det är alltså färre i år än förra året. Man har inte kunnat se att antalet som är beroende av ekonomiskt bistånd har ökat på grund av förändringarna i socialförsäkringssystemet.

Vi ska komma ihåg hur det ser ut i landet i stort, där människor nu kan komma tillbaka till arbete. De ges en ny chans att testa på. De som tidigare var förtidspensionerade och testade att komma tillbaka till arbetsmarknaden blev av med hela ersättningen. Nu har de möjlighet att behålla det och känna tryggheten i att kunna jobba en dag, två dagar; det prövas nu. Det ger också incitament till arbetsgivare att anställa tidigare sjukskrivna som har haft svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det är en lång rad förändringar som nu sker.

Jag är väldigt stolt och glad över det. Samtidigt måste vi vara öppna för att om det behöver ändras i systemen och om vi ser behov av justeringar ska vi göra det. Karin Rågsjö nämnde En dörr in, och det är något som utreds inom den parlamentariska socialförsäkringsutredningen, som kommer att pågå till 2013.

Helt klart är att vi kommer att få se förändringar av socialförsäkringssystemet även framöver. Så här omfattande trygghetssystem kommer alltid att behöva förändras, moderniseras och förbättras med tiden.

Anförande nr 79

K a r i n R å g s j ö (V): Det här är inte någonting som bara jag eller vi ser, utan det här ser människor i Stockholm som arbetar med försörjningsstöd. Jag citerar här en person, utredare av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad: Personer som står utan a-kassa och sjukersättning blir allt fler i stadens socialtjänst. Det säger man från de 14 förvaltningarna. Det börjar ticka in.

Jag hoppas, Anna, att vi har pejl på detta, för annars står vi i en ganska kritisk situation. De här personerna ska ha a-kassa eller sjukförsäkring. Helst ska de förstås jobba.

§ 19 Slutrapport för Volvo Ocean Race Stockholm Stopover 2009 (utl. 2010:108)

Anförande nr 80

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det är trevligt att se alla nya kolleger i fullmäktigesalen här ifrån talarstolen för första gången!

Detta är ett ärende som inträffade förra året. Volvo Ocean Race var en stor succé för Stockholm. Vi hade i det ärende som fullmäktige antog beräknat att man skulle få ungefär 131 miljoner kronor i intäkter. Det visade sig att det ungefär blev 319 miljoner kronor i intäkter. Hela evenemanget har väckt stor uppmärksamhet. Dessutom överskreds målet när det gäller antalet besökare. Man hade räknat med att det skulle komma ungefär en halv miljon besökare. Det kom nästan 250 000 ytterligare, det vill säga nästan 750 000 besökare under de dagar som båtarna var här i Stockholm.

De som är experter på att analysera den här typen av event har konstaterat att annonsvärdet för Volvo Ocean Race Stopover var ungefär 44 miljoner kronor. Det är ju pengar det också, om man säger så – väldigt mycket pengar. Detta gav också en god möjlighet för näringslivet, som var delaktigt i hela evenemanget, att exponera sina olika varor och tjänster. Man fick möjlighet att göra affärer på ett positivt sätt.

Vi hade som målsättning att vi skulle ha en högre sponsorandel i projektet. Men september 2007 gjorde att det blev betydligt tuffare på marknaden än det hade varit tidigare. Trots den finansiella krisen, som omfattade hela världen, lyckades de som jobbade med projektet få in ungefär motsvarande 15 miljoner kronor i sponsorintäkter. Det tycker jag utifrån förutsättningarna är ett gott resultat.

Vi kan också konstatera att Stockholm Stopover har fått utmärkelsen Årets eventarena för arrangemanget. Vi vet att event- och turismnäring är en viktig del för Stockholm och att den blir allt viktigare. Därför har evenemanget varit en viktig del i marknadsföringen, etableringen och förstärkandet av Stockholms position som en viktig besöksstad.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 81

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande och fullmäktige! Vänsterpartiet tycker att det är bra att staden tar emot sådana här evenemang även om de inte ingår i den så kallade kärnverksamheten. Det är inte tu tal om annat än att vi är jätteduktiga i Stockholm på att arrangera och ordna bra evenemang, vilket också framgår av rapporten.

Det var trevligt att se ett bilfritt Skeppsbron, tycker jag. Då fick man se hur det skulle kunna vara även om det var en del klagomål på kollektivtrafiken. Men redan när ärendet antogs här i fullmäktige ifrågasatte vi inte att staden skulle upplåta plats – det tyckte vi var självklart – men att man skulle satsa nästan 50 miljoner kronor, närmare bestämt 49,8 miljoner. Då sades det att ambitionen var en hög grad av finansiering

genom sponsring. Vi fick också besked om att man hoppades få tillbaka pengarna, i alla fall till minst hälften, genom sponsring.

Så blev det inte. Kostnaden för staden blev 43,9 miljoner. Det var 6 miljoner man kunde ta in i sponsring som minskade kostnaderna. 43,9 miljoner kan man få ganska mycket av här i staden av mer permanent verksamhet som kommer Stockholmarna till godo.

I rapporten talas det mycket om värdet, men lite om ekonomin. Om man tittar på sidan 38 i rapporten – det är där den ekonomiska redovisningen ska finnas – ser man att den inte bara är skral utan faktiskt helt oläslig för de flesta, vilket jag har påpekat tidigare. Det är lite speciellt. Om man nu ska rapportera utfallet av ett sådant här evenemang bör det finnas en ekonomisk redovisning som är möjlig att ta del av.

I rapporten sägs det att detta var ett evenemang som marknadsförde Stockholm. Det gjorde det naturligtvis. Men man måste också konstatera att det i ännu högre grad marknadsförde varumärket Volvo. Det kan väl vara okej, men vi tycker inte att man behövde göra det med skattemedel. Vi tror att det finns tillräckligt många som kunde ha betalat detta ändå. Det framhåller vi också i vårt särskilda uttalande, men i övrigt har vi inget annat förslag till beslut än att godkänna rapporten.

Anförande nr 82

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Också jag tycker att det är värt att notera att man ska vara stolt över det arrangemang som har genomförts i samband med Volvo Ocean Race. Stoppet i Stockholm var mycket väl arrangerat.

Det var lite otur att man kom in i en lågkonjunktur precis när sponsorerna skulle ge sitt bidrag till arrangemanget. Jag tycker ändå att vi ska vara stolta. Detta har satt Stockholm på kartan för lång tid framöver. Om man skulle titta på andra länder i världen som gör stora arrangemang ser man att det viktigaste är att man får en ökad turisttillströmning. Jag tror också att vi kommer att kunna se effekterna av detta arrangemang i sommar eller under åren framgent.

De intäkter som det lokala näringslivet i Stockholm fick tror jag var ovärderliga. Det var boende, mat, dryck och handel som man satsade pengarna på när man kom som turist. Det handlar också lite grann om att sysselsättningen på detta sätt kan tryggas för en del branscher genom att staden är med och går in i ett sådant här projekt.

Jag tror inte heller att man kan bortse från den mediebevakning som skedde. Det gäller dels den svenska mediebevakningen, dels hela den internationella pressen. De följde uppladdningen av stoppet i Stockholm under flera månader innan båtarna kom hit. Både för Stockholms stad, för turistnäringen och för sysselsättningen tycker jag att Volvo Ocean Race-stoppet var bra. Det funkade!

*§ 24 Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad, del 2
Inriktning, mål och åtgärder 2010–2020
Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2010:113)*

Anförande nr 83

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Det här är ett viktigt ärende för Stockholm. Trafiksäkerhetsfrågor är otroligt väsentliga att jobba med i en växande stad. I ärendet kommer vi att jobba på ett helt annat sätt med trafiksäkerhetsfrågorna än vad man har gjort tidigare, med en ökad systematik och en större långsiktighet för ett växande Stockholm.

Trafiksäkerhetsarbetet består av två olika delar. Vi har tidigare haft ett ärende i trafiknämnden som handlar om vilka de riktigt stora trafiksäkerhetsproblemen i Stockholm verkligen är. Man har gått igenom detta mycket noggrant. Det är en viktig grund att vi i stadens arbete, där ju alla delar av staden är viktiga att ha med, har en gemensam plattform för vad det är som är de riktiga trafiksäkerhetsutmaningarna i Stockholm. Det ärende vi har i dag med trafiksäkerhetsprogram handlar om inriktning och mål och om åtgärder och prioriteringar som ska göras för att verkligen nå målet en trafiksäkrare stad med färre olyckor. Här handlar det om att vi har en ambitionsnivå där vi ska jobba på ett annat sätt med löpande handlingsplaner och med konkreta åtgärder som hanterar både åtgärder, kostnader och volymer.

Om vi ska nå framgång i arbetet är det viktigt att prioritera. Vi måste jobba med de frågor och de områden som ger störst effekt på de största trafiksäkerhetsproblemen i staden. Den analys som har gjorts och som ligger till grund för detta förslag visar att de områden där utmaningarna är störst handlar om huvudgator. Där sker de allra flesta olyckorna i Stockholm i dag. Det handlar om att hastighetsgränserna måste hållas. Det är dålig efterlevnad av det i dag. Det handlar också om att man ska ha en ökad kunskap hos alla som verkar i stadens olika delar och som bor i staden om just trafiksäkerhetsfrågor.

Det beslut som vi fattar i kväll kommer att innebära att inriktningen och målen i trafiksäkerhetsprogrammet ska ligga till grund för en uppföljning som finns inom ramen för ILS-systemet. Det kommer att bli tydligt om vi når de mål som vi sätter upp eller inte. Det innebär också att det är ett uppdrag till varje del av stadens verksamheter att jobba med trafiksäkerhetsfrågor på ett helt annat sätt än vad som har varit fallet tidigare, skulle jag vilja säga.

Målbilden är att vi till 2020 ska ha minskat antalet döda och svårt skadade i trafiken i Stockholm med 40 procent. Vi kommer att få möjlighet att följa utvecklingen på området genom att trafikkontoret från och med nu kommer att ta fram en årlig olycksfallsstatistik och rapportera till trafiknämnden. Det kommer att bli mycket tydligare på området framöver.

Vi jobbar med extra utsatta grupper. Det handlar om barn i trafiken, om äldre och om dem som har funktionsnedsättning. Det handlar om cyklister och om boende. Det handlar naturligtvis också om att se till att de tunga fordon som vi har i trafiken och som förorsakar en del olyckor i dag minimerar risken för trafikolyckor. Vi måste

även jobba systematiskt med drift och underhåll. Hur våra vägar mår påverkar olycksstatistiken väldigt mycket.

Vi kan konstatera att olycksstatistiken i dag är på väg åt rätt håll i Stockholm. Vi kan se en minskning av antalet svårt skadade och döda med 9 procent 2009 jämfört med 2008. Vi kan också konstatera att vi måste jobba vidare med frågorna, och vi är på väg åt rätt håll. Trafiken i staden, själva trafikvolymen, är oförändrad. Men mycket talar för att detta kommer att bli en stor utmaning framöver. Framför allt skulle jag vilja säga att antalet rörelser, cykel, gående och fordon, i staden ökar väldigt mycket. Utifrån det perspektivet är det ganska bra att vi har den olycksstatistik som vi har. Men målet är att minska antalet svårt skadade och döda med 40 procent till 2020. Verket har vi i trafiksäkerhetsprogrammet.

Med det, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 84

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Det är trevligt att åter få chansen att stå i talarstolen och delta i debatten här i Stadshuset! Jag måste säga att jag har saknat det under de år jag har varit borta. Det är ofta en trevlig ton i debatten här i Stadshuset, och den har jag verkligen saknat.

Speciellt trevligt är det att få komma hit och få chansen att debattera trafiksäkerhet, som ju är en hjärtefråga både för mig och, i allra högsta grad, för Miljöpartiet. Vi har kämpat länge för att öka trafiksäkerheten. Det har inte bara varit i ord, utan vi har också visat det i handling och genomfört reformer som har varit nödvändiga.

Man kan lätt konstatera att under de senaste tio åren finns det två perioder där man har sett snabbt sjunkande olyckstal och antal trafikolyckor. Det har kopplats tydligt till två specifika reformer. Det handlar om införandet av 30-zoner med sänkt hastighet i bostadsområden i Stockholm, och det handlar om trängselskatten som sänkte trafiktrycket i innerstaden väsentligt. I båda dessa reformer kan man konstatera att Miljöpartiet var helt pådrivande. Utan Miljöpartiet skulle ingen av reformerna ha genomförts. Därför kan man säga att utan Miljöpartiet skulle antalet olyckor här i Stockholm vara betydligt större än i dag.

Därför är det också intressant att notera vilka som stod på de båda sidorna när reformerna skulle genomföras. Det är enkelt att notera att när det gäller reformerna för ökad trafiksäkerhet var de borgerliga partierna generellt emot. När 30-zonerna infördes, till exempel, röstade Moderaterna starkt emot och hävdade att det inte skulle få någon effekt. Vi minns väl alla den debatt som fördes om trängselskatten här. Det hävdades även då att det skulle bli ett ökat antal olyckor och mer trafikproblem än vad man skulle ha fått utan trängselavgifterna, vilket nu har visat sig vara helt felaktigt. Det är därför glädjande att de borgerliga partierna nu i efterhand har krupit till korset och accepterat både 30-zonerna och trängselskatten. Det bådär gott för trafiksäkerheten i Stockholm i framtiden.

Men någonstans måste man också fråga sig när de borgerliga partierna själva kommer att komma med förslag som på allvar kan höja trafiksäkerheten i Stockholm och inte med näbbar och klor kämpar emot de förslag som vi genomför. Där ser vi

den kanske största skillnaden mellan Miljöpartiets och de borgerliga partiernas trafiksäkerhetsarbete. Där vi inriktar oss på handling och genomför nödvändiga reformer har det från den moderatledda majoriteten mest hittills kommit prat. Man tar fram säkerhetsprogram. De målsättningar som finns är goda, och vi ställer oss bakom dem och har inte något eget förslag. Däremot ser vi det saknas mycket när det gäller kraften och viljan från majoritetens sida att följa upp målsättningarna med konkreta åtgärder i stockholmarnas gatumiljö.

Framför allt saknar man lite grann någon form av nytänkande. Vi vet att trafiksäkerheten inte är det enda problem som Stockholm kommer att möta i framtiden. Även klimatfrågan måste mötas. Varför då inte försöka hitta kombinationer som gör att dessa två problem kan lösas samtidigt? En enkel sådan lösning skulle vara att försöka föra över trafik från biltrafiken till kollektivtrafik och cykel där vi vet att både olycksfrekvensen och miljöpåverkan är lägre. Men inga sådana förslag finns tyvärr med.

Fru ordförande! Det är inte i form av målsättningar som de olika partierna skiljer sig åt, utan det är framför allt när det gäller att visa konkret handling. Vi ställer oss bakom majoritetens förslag, men vi kommer att ägna mycket tid och kraft framöver under mandatperioden åt att försöka följa upp åtgärderna och se till att driva på majoriteten att genomföra de förslag som finns och även att komma med nya som är nödvändiga för att få en ökad trafiksäkerhet i Stockholm.

Anförande nr 85

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Hej Per! Välkommen – det ska bli jätteroligt! Jag tror att vi ser fram emot många debatter, både du och jag! Det kompliceras av att vi har samma förnamn, men det tror jag att vi ska kunna hantera.

Jag vänder mig lite grann mot den historiebeteckning som ofta kommer från Miljöpartiet om att alla de borgerliga partierna var emot trängselskatten. Du vet mycket väl att det inte var så, utan Centerpartiet var för den. Jag tycker också att det är lite synd att man försöker skapa gräl om frågan när det nu råder sådan konsensus i den. Jag tycker att vi ska ta fasta på att det råder konsensus och bygga vidare på det.

När det gäller frågan om cykling vet jag inte om du har hunnit läsa förslaget i vår budget, som vi ska diskutera här om ett par veckor. Men det finns mycket om cykling där. Du kommer att få se många konkreta förslag om cykling framöver; det kan du vara lugn för!

Anförande nr 86

Borgarrådet **B o l u n d** (MP): Fru ordförande! Den debatt som fördes här i Stadshuset när trängselavgifterna infördes var hård. Man kan säga att vi saknade en stark röst från den borgerliga sidan. Det fanns sådana partier, men de var inte särskilt starka här i fullmäktige. Det kan man lätt konstatera. Det var en intensiv och hård debatt som fördes framför allt från oss från Miljöpartiets sida för att kämpa för trängselskatten. Det var också vi som genomförde överenskommelser både på det lokala planet och på riksplanet för att trängselskatten skulle kunna införas.

Vi är glada att trängselskatten har kunnat bevaras och att man nu använder sig av den även fortsättningsvis. Men också där ser vi stora problem, framför allt när det gäller hur man använder de resurser som kommer in. Intäkterna går nu till att fortsätta satsa på biltrafiken och öka andelen biltrafik i staden i stället för att föra över trafik till kollektivtrafik och cykel, som har mycket bättre trafiksäkerhetsaspekter. Det är någonting som vi vänder oss skarpt emot.

När det gäller cykling välkomnar vi självfallet de reformer som har funnits, men vi tycker inte att det som kommer i majoritetens budget är tillräckligt. Vi kommer i vårt budgetförslag att föreslå många fler och mer långtgående reformer för att verkligen få en ökad cykling i Stockholm.

Anförande nr 87

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Miljöpartiet förespråkar konkret handling, säger Per Bolund. Samtidigt pratar han mycket om vad som har hänt tidigare, och inte speciellt mycket om konkret handling.

Den konkreta handlingen i vårt förslag är att vi tycker att det är oerhört viktigt att inte ställa de olika trafikslagen mot varandra. Ni vill skapa konflikter mellan bilister, cyklister och kollektivtrafikresenärer i ert sätt att agera. Vi tror att en viktig anledning till att man kan nå framgång i arbetet är att man inte skapar konflikter på området, utan att alla som rör sig i trafiken i Stockholm inser att man har ett ansvar för varandra.

Vi tycker också att det är bra med 30-zoner, men problemet är att dessa hastigheter inte följs. Bara för att man sätter upp skyltar löser man inte problemet, utan man måste också se till att hastigheterna följs. Det är just därför vi har lyft fram frågorna om konkreta handlingar för att se till att trafiksäkerheten blir bättre. Det är vad det handlar om.

Anförande nr 88

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Det är glädjande att höra Ulla Hamilton säga att det är bra med 30-zoner. Så lät det verkligen inte när de skulle införas tidigare här i Stockholm. Då var det tvärtom en hård debatt och ett intensivt motstånd från den borgerliga sidan. Jag var själv med och förde debatten, så jag minns det mycket väl. Det är glädjande att det nu finns en acceptans och att alla partier ställer sig bakom 30-zonerna. De har uppenbarligen haft en stor effekt.

Jag håller med om att man behöver göra mer för att se till att hastighetsgränserna efterlevs och följs. Där finns det mycket mer vi kan göra. Dels handlar det om övervakning, dels om att bygga om gatumiljön så att man minskar hastigheterna och går den vägen. Det kan handla om avsmalningar, gupp för att komma in i 30-zonerna och så vidare. Även där har Miljöpartiet varit pådrivande. Vi hoppas nu att det kommer konkreta åtgärder.

När man jobbar med trafiksäkerhet måste man också våga se hur verkligheten ser ut. Vi vet att detta är ett stort problem framför allt för oskyddade trafikanter. Därför

måste man se till att genomföra åtgärder som skyddar dem. Det handlar inte minst om att satsa på att föra över trafik till kollektivtrafik och cykel.

Anförande nr 89

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande och fullmäktige! Det har tagit lång tid att få fram trafiksäkerhetsprogrammet – fyra år! Det är inte många på trafikkontoret som har jobbat med dessa frågor under de senaste åren. I stället är det ett norskt konsultbolag som gör ramverket till programmet. Orsaken till denna låga prioritering av trafiksäkerhetsfrågorna är att de borgerliga har vägrat lägga resurser på de nödvändiga och konkreta åtgärder som behövs. För detta har ni också fått kritik under de senaste åren.

Jag hör till min förvåning att borgarrådet pratar om bra olycksstatistik. Faktum är att Stockholm har sämst ordning på statistiken i hela landet av storstäderna. Vi vet inte. Polisen registrerar inte olyckorna i den omfattning som man borde göra. Ungefär 90 procent av alla cykelolyckor registreras inte. Det handlar om samma storleksordning för gångtrafikanter. Det är miljardbelopp. Om man räknar om på det sätt som Göteborg och Malmö gör, som mer framgångsrikt jobbar med dessa frågor, vad olyckorna exempelvis med oskyddade gångtrafikanter kostar samhällsekonomiskt handlar det om 1 miljard per år. För cyklister blir det ungefär 800 miljoner per år, för mopeder och mc-förare är det ungefär 400–500 miljoner och så vidare. Det är stora belopp och mycket pengar det handlar om.

Trots att de norska konsulterna har satt upp mycket välformulerade delmål, indikatorer, mål och så kallad besparingspotential saknas det som sagt konkreta åtgärdsförslag med kostnadsbedömning. Det saknas också inventering av farliga platser och grundläggande trafiksäkerhetsdata. Det borde naturligtvis ha skett under de här åren. I stället har man gått och väntat på den konsultrapport som vi säkert kan hitta varianter av i norska städer också. Det här hade kunnat tas fram för flera år sedan så att vi någon gång hade kunnat komma fram med konkreta förslag och prioriteringar av var vi ska sätta in åtgärder.

Med tanke på vad borgarrådet sade måste jag få fråga om ni äntligen tänker lägga ned resurser för att åstadkomma till exempel säkrare huvudgator, avsmalningar, skyltningar, signaler och andra åtgärder som verkligen resulterar i att bilisterna till exempel inte kan köra fortare än tillåtna 50 kilometer i timmen. Det kan också handla om fler platser så att polisen verkligen kan kontrollera hastigheten. Är majoriteten beredd att ordna bättre cykelbanor och passager för oskyddade trafikanter?

För att ta en fråga som nämns i programmet: Hur ska vi undvika att spårvagnar i blandtrafik, som tas upp som en stor risk, orsakar det fördubblade antal olyckor och dödsfall jämfört med busstrafik som vår trafiksäkerhetsrevision, som vi har haft i trafiknämnden, talar om?

När kommer handlingsplanen, och när får den några pengar?

Det blir lite märkligt när man hör borgarrådet prata om att man ska jobba med detta på ett helt annat sätt än tidigare. Det får vi verkligen hoppas! Det teoretiska ramverk

som presenteras här är det inget fel på. Men det intressanta är pengar och konkreta åtgärder och inte bara prat, prat och prat som vi har haft i fyra år.

Anförande nr 90

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Nu får du bestämma dig, Jan! Antingen har vi gjort någonting eller också har vi inte gjort någonting. Vi har jobbat med frågorna, och som jag inledningsvis konstaterade har det gjorts en inventering av de absolut mest trafikfarliga områdena i Stockholm. På basis av detta har man kommit fram till prioriteringar, hastighetsbegränsningsefterlevnad och ett konkret mål. Till 2020 har vi ett delmål att 98 procent av förarna ska hålla hastigheten. Det handlar om att jobba med trafikövervakning och göra många andra saker för att se till att man når målet. Det anses vara ett av de absolut viktigaste målen för att minska trafikolycksstatistiken.

Vi ska se till att vi har säkra korsningar för gång- och cykelpassager. Där är delmålet att 80 procent av alla korsningar och gång- och cykelpassager ska vara säkra. Det innebär självfallet att man i så fall får åtgärda dem som inte är det, Jan. Något annat är inte aktuellt. Det är därför man ska ha en handlingsplan på området och det är därför man ska ha en uppföljning varje år. Det är också därför man måste kostnadssätta detta och sedan systematiskt jobba för att förbättra trafiksäkerheten i Stockholm. Det är det detta handlar om.

Anförande nr 91

J a n V a l e s k o g (S): Det där skulle vi ha hört för två tre år sedan, när vi förde en första diskussion om de här frågorna. Det här är självklarheter. Vi har absolut ingenting emot från vår sida att man gör en sådan här teoretisk uppdelning med delmål och indikatorer. De är alldeles utmärkta. Konsulterna har gjort massor av sådant till olika städer. De har säkert funnits med ett bra tag.

Återigen: Det handlar om att identifiera de platser där de flesta olyckor händer och sker. Det handlar om på vilka platser den oskyddade trafikanten, cyklisten och gångtrafikanten är mest utsatt och var flest olyckor sker. Ett problem är, som jag sade tidigare, att statistiken är usel i vår stad. Den är usel, och man kan inte luta sig mot att den har blivit något bättre när det är en statistik som är helt undermålig. Det är misstag nummer ett som Ulla Hamilton gör. När vi nu har förlorat fyra år hoppas jag verkligen av hela mitt hjärta att det kommer en handlingsplan där man pekar ut platserna bland åtgärderna och där det också finns pengar som investeras i kronor och ören. Låt oss slippa detta allmänna prat!

Anförande nr 92

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Programmet är ett steg framåt, men från en ganska låg nivå – eller hur? Det gäller nu att detta verkligen fylls med konkreta åtgärder, och vi har inte sett dem ännu. Låt oss säga att vi hoppas att de kommer. Det är majoriteten som bestämmer i det här fallet.

Det handlar också om ambitionsnivån. Hur hög är den egentligen? Är den tillräckligt hög? Jag tror att de årliga redovisningarna kommer att visa att den inte är tillräcklig.

Allianspartierna skriver att ”staden står bakom det nationella långsiktiga målet att ingen ska behöva dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor”. Det är bra. Men samtidigt anges att målet ska vara att man ska minska antalet döda och svårt skadade med 40 procent. Den siffran måste nog höjas redan vid den första utvärderingen.

Alliansen skriver också att man ska vidta åtgärder för att öka säkerheten på våra huvudgator. Men man säger ingenting om att sänka hastigheten från 50 till 30 på de farligaste gatorna. På de mest olycksdrabbade gatorna – Valhallavägen, Sveavägen och S:t Eriksplan som ligger i topp – ska man tydligen fortsätta att köra i 50. Folk kommer att skadas och dödas också fortsättningsvis. Där har vi ett kardinalfel – ett systemfel. Det måste rättas till.

Som NTF har påpekat är hastigheten avgörande. Fotgängare som blir påkörda överlever i nio fall av tio om fordonet håller 30. Om fordonet håller 50 är det tvärtom. Då dör nio av tio. Detta borde stå eldskrift här och var i vår stad.

Ambitionsnivån är avgörande. Göteborg har en mycket högre ambitionsnivå än vi har. De vill minska antalet döda och skadade med 75 procent. Vi har bara 40 procent. Jag undrar varför det är så stor skillnad. Men låt oss anta att vi klarar dessa 40 procent. Vi hade 1868 dödade och skadade 2009. Om vi tar bort 40 procent har vi drygt 1 100 kvar år 2020. Jag tycker med förlov sagt inte att det är acceptabelt.

Anförande nr 93

M å n s A l m q v i s t (V): Ordförande, fullmäktige! Det program som vi nu diskuterar tycker jag är ett ambitiöst program när det gäller att analysera vilka problemen är. En stor del av de fyra åren har spenderats på att göra en analys. De huvudproblem man har pekat på i programmet och som följs upp med delmålen var väl egentligen ungefär vad man hade kunnat säga innan man påbörjade arbetet. Det gäller exempelvis att hastigheterna är helt avgörande för trafiksäkerheten.

Jag tycker att arbetet har varit bra och ambitiöst. Problemet är väl kanske just det som flera har lyft fram: Åtgärderna är inte särskilt konkreta. Man behöver göra konkreta analyser av enskilda vägsträckor i Stockholm och kostnadssätta dem för att det ska hända någonting. Det är också vad man har sagt när man har utvärderat det nationella trafiksäkerhetsarbetet. Problemet är inte att man har fel analys eller att man inte förstår problemen, utan felet har varit att man inte har satt in särskilt mycket åtgärder.

Det som beskrivs i programmet är att åtgärderna ska bli konkreta i särskilda handlingsplaner som vi ska ta år för år. Det framhålls som en fördel eftersom programmet då inte behöver jobbas om om vi vill ändra saker och ting, och det är naturligtvis en fördel. Nackdelen är uppenbar: Vi står fortfarande med ett program utan konkreta åtgärder. De återstår att jobba fram i de årliga handlingsplanerna.

Det finns inget i programmet som Vänsterpartiet vänder sig emot, utan vår främsta kritik gäller att det inte är tillräckligt konkret och att vi behöver göra mer. I debatten och i kommunstyrelsen har vi bland annat lyft fram att mer behöver göras särskilt när det gäller cyklister och hastigheterna. Men den främsta kritiken gäller alltså att det

hela inte är särskilt konkret. Jag hoppas att det kan bli det med handlingsplanerna. Per Bolund ger bilden av att det är ett paradigmskifte på gång när det gäller cykelpolitiken. Det återstår att se.

Jag yrkar bifall till den reservation vi hade i kommunstyrelsen, som innebär att vi i huvudsak stöder detta men inte tycker att det är tillräckligt konkret.

Anförande nr 94

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Grejen är att det ska vara konkreta handlingsplaner som vi ska jobba med. Det blir transparent. I dessa konkreta handlingsplaner kommer man naturligtvis att från stadens olika delar lyfta fram de mest trafikfarliga områdena – det utgår jag ifrån. Därmed blir det tydligt dels vad man behöver göra, dels vad som är farligast, dels vad det kommer att kosta. Det kommer att bli enkelt att utvärdera hur arbetet har gått till. Det är precis detta arbetssätt som beskrivs i dokumentet, där man också lyfter fram vilka som är de absolut mest avgörande områdena.

När det gäller skadestatistiken skulle jag bara vilja konstatera att vi har nio döda 2009 i Stockholm. Det är nio för mycket. Men vi har 1,1 trafikdöda per 100 000 invånare i Stockholm. Jämför med riksgenomsnittet, som är 3,8! Så himla dåliga är vi inte i Stockholm, ändå.

Anförande nr 95

M å n s A l m q v i s t (V): Om jag tolkar borgarrådet rätt beskriver hon situationen precis som jag gör: Nu har vi gjort arbetet under fyra år. Allt det konkreta ska komma i handlingsplanerna. Jag ser med stor förväntan fram mot att arbetet sätter i gång, för det behövs som sagt konkreta åtgärder.

Anförande nr 96

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Det är kul att vara tillbaka här i Stadshuset! Trafiksäkerhetsprogrammet för Stockholms stad för 2020 är viktigt. Det här är ett välarbetat program, vilket oppositionen delvis också ger uttryck för. Det anger tydligt målen och inriktningen för trafiksäkerhetsarbetet i Stockholm. Detta är en viktig utmaning i takt med att Stockholm växer. Det föds allt fler barn. Vi får en allt äldre befolkning. Fler människor väljer att flytta till Stockholm. Det bidrar också till att vi får större utmaningar i trafiksäkerhetsfrågorna.

Ett beslut här i fullmäktige i kväll om inriktning och tydliga mål gör just att trafiksäkerhetsprogrammet kan integreras i stadens ledningssystem men också i våra nämnder, i bolagen och i stadens verksamheter över huvud taget. Jag tycker att det är jätteviktigt att vi alla har ett gemensamt ansvar för detta. Men huvudansvaret kommer givetvis att ligga på trafik- och renhållningsnämnden och på exploaterings- och stadsbyggnadsnämnden.

Precis som Ulla Hamilton nämnde tidigare är det viktigt att alla tar ett ansvar. Vi politiker har vårt ansvar. Tjänstemännen har sitt ansvar. I de upphandlingar som staden gör är det viktigt att vi säkerställer och kontrollerar att de aktörer som vi

upphandlar av också tar sitt ansvar när det gäller trafiksäkerhetsfrågorna. Men det är också viktigt att stockholmarna tar sitt ansvar och att man respekterar och följer de trafikbestämmelser som finns. Man ska följa hastighetsbegränsningarna och inte köra vårdslöst. Man ska ha bilbälte och se till att barn skyddas i de zoner där de är extra utsatta och så vidare.

Detta är ett gemensamt arbete som vi alla tillsammans måste ta ansvar för. Det är också viktigt att vi i Stockholm har en kontinuerlig och tydlig dialog med stockholmarna och att vi informerar medborgarna så att de blir mer kunniga i trafikfrågorna. I dag är det uppenbart att alla inte respekterar vad som gäller. Alla är inte heller kunniga. Det sker ju ganska många olyckor på olika sätt.

Jag tycker att det är bra att detta gedigna program kommer att innebära årliga handlingsprogram. Där kan man få mer flexibilitet. Man kan justera, och det kommer att bidra till att man årligen kan göra bedömningar av vilka områden som är mest prioriterade och vart behoven mest måste styras från år till år.

Jag tror att detta kommer att underlätta arbetet och att vi hela tiden kan säkerställa att vi har resurser på rätt plats. Vi måste alla bli uppmärksamma på detta och arbeta mer aktivt med trafiksäkerhetsfrågorna.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 97

P e r O l s s o n (MP): Fru ordförande! Det är roligt att göra debut i denna talarstol!

Jag har under den senaste mandatperioden haft privilegiet att vara ledamot i utbildningsnämnden. Jag, och säkert också mina kolleger i nämnden, har fått ganska många samtal och mejl från oroliga föräldrar. De är oroliga för sina barns skolväg. Vägen till skolan är inte så trygg som de hade önskat.

Trafiksäkerhet kan inte bara handla om våra stora vägar. Det kan inte bara handla om det som syns i statistiken. Det måste också handla om den oro som man som förälder kan känna när ens barn ska komma i väg till skolan på morgonen. En till synes trygg väg för ett barn blir snabbt ganska farlig på grund av en reparation på ett hus, ett enkelt vägbygge eller en reparation på en väg. Föräldrar som är oroliga för sina barns skolväg väljer då att ta bilen och köra sina barn till skolan vilket ökar trafiken, vilket ökar osäkerheten ännu mer.

Arbetet med säkra skolvägar ska enligt denna plan hamna utanför ramen för trafiksäkerhet. Jag vill passa på att fråga borgarrådet Hamilton: Var i er politik, och hur, kommer ni att återkomma med en plan för att våra skolvägar ska bli tryggare för stadens barn?

Anförande nr 98

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Vi ska självfallet fortsätta att jobba med att se till att vägen till skolan blir så säker som möjligt. Trafikkontoret jobbar

kontinuerligt med olika typer av projekt. Det faktum att det inte skrivs definitivt i programmet beror kanske på att man anser att det är så självklart att jobba med det här löpande. Därför finns det inte med i trafiksäkerhetsprogrammet uttryckligen.

Men vi har jobbat under flera års tid tillsammans med skolor. Man har en typ av levande skolbussar där man går tillsammans. Föräldrar turas om att gå till skolorna och man samlar upp flera barn just för att undvika det som du så riktigt beskriver – att det blir för många bilar vid skolan. Föräldrarna blir dem som förorsakar trafikproblemen när de kör sina barn till skolan och släpper av dem där. Då riskerar man att försämra trafiksituationen. Detta ska vi självfallet jobba vidare med.

Anförande nr 99

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Vi måste nog diskutera ett av de mest grundläggande problemen här, nämligen mängden bilar. Det finns helt enkelt för många bilar i staden. Låt oss säga att vi minskar biltrafiken – vad tycker ni om det? 75 000 bilar krockar mycket mer sällan än 100 000 bilar, eller hur? Vi får dessutom en lugnare trafikrytm. Med färre bilar får vi också färre partiklar och mindre farliga avgaser. Vi får färre sjukdomar i form av hjärtinfarkter och cancerfall. Det finns mycket att vinna på detta, för att inte tala om bullret som minskar!

Jag tänkte också ta upp en annan sak. Det är hedervärt att Alliansen talar väl om säkerheten för cyklisterna. Det är jätteviktigt. Men nu har jag fått höra här i dag att Alliansen bara sätter av 10 miljoner kronor till cykelbanor. Vi i Miljöpartiet sätter av 100 miljoner. Jag undrar om det är fel på en nolla. Det kanske fattas en nolla i ert förslag. Jag vill gärna höra om detta med 10 miljoner stämmer, och hur det i så fall passar ihop med de vackra orden om cyklisternas säkerhet.

Anförande nr 100

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag tänkte inte svara på den senare frågan. Jag var i stället lite nyfiken på något med tanke på vad Per Bolund har sagt här tidigare om konkret handling i Miljöpartiets trafiksäkerhetsprogram. Exakt hur hade Miljöpartiet tänkt sig att minska antalet bilar från 100 000 till kanske 20 000, eller något sådant där? Det kan vara lite intressant att veta exakt hur ni vill gå till väga om man pratar om trafiksäkerhetsfrågor.

Anförande nr 101

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det var egentligen Per som blev apostroferad. Men du tog ändå upp mitt förslag. Jag tog detta som ett räkneexempel. Om man nu har 100 000 bilar i ett område och minskar antalet till 75 000 blir det naturligtvis mycket färre olyckor. Detta vill vi göra genom olika restriktioner på biltrafiken, bland annat högre trängselavgifter. Det kanske ni borde vara med på.

Anförande nr 102

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag reagerar återigen på det sätt på vilket borgarrådet använder statistiken. Jag vill inte kalla det nonchalans, men jag reagerar ändå.

Förvisso finns antalet döda i trafiken i Stockholm och på andra platser i Sverige noga registrerat. Både trafikmedicinen, landstinget och även trafikkontoret kan bekräfta att problemet är att vi har undermålig statistik över olyckor. Det finns rapporter om detta. Man kan inte bara räkna antalet döda i trafiken. Det finns människor som invalidiseras helt eller delvis och som får sina liv förstörda. Det finns människor som ligger skadade under lång tid. Dessutom finns det personliga tragedier och stora samhällsekonomiska kostnader.

Som jag sade tidigare har vi mycket att lära av Malmö och Göteborg, som har betydligt bättre samarbete mellan polisen och sjukvården för att få en bättre statistik. Som jag också nämnde förut kan vi då göra beräkningar på omkring 3 miljarder kronor när det gäller de samhällsekonomiska kostnaderna för sjukvård, förlorad arbetsinkomst, materiella skador och annat. Det är stora belopp per år.

Vi pratar om 3 miljarder per år för framför allt oskyddade trafikanter i Stockholm. Det är naturligtvis förfärligt att det då inte har hänt något på fyra år och att det inte har gjorts mer. Först nu får vi ett teoretiskt ramverk, och sedan ska vi vänta till nästa år för att äntligen, efter fem år, få konkreta åtgärder.

Nu börjar Per Bolund med historiska tillbakablickar. Jag tänkte inte göra det mer än att konstatera att de förslag som vi hade när vi hade majoriteten sist gällde säkra huvudgator. Det gällde ett stort antal konkreta gator där vi skulle se till att få ned hastigheterna från 70–80, som bilisterna ofta kör, till 50. Detta är ett stort problem i sig. De värsta olyckorna händer när man drar i väg i dessa hastigheter. Vi måste få dessa gator säkrare och anpassade så att det inte går att köra fortare än 50. Dessa projekt stoppade ni till stor del.

Vi hörde om cykelbanorna, som också vi socialdemokrater har anslagit 100 miljoner kronor till. Det handlar om att få säkrare cykelbanor och bättre cykelfält.

Man kan på område efter område se att det krävs investeringar för att få ned antalet olyckor. Men jag uppmanar borgarrådet att fördjupa sig i statistiken. Den är inte mycket att hålla i hand när det gäller att se framgång. Den är undermålig. 90 procent av cykelolyckorna registreras inte. 80–90 procent av gångtrafikanternas olyckor registreras inte. 50 procent av de olyckor som bilisterna är inblandade i registreras inte och så vidare. Det är en stor andel i Stockholm. Detta är naturligtvis ingenting att lita på om man ska diskutera de här frågorna.

Vi ser fram emot att det åtminstone kommer handlingsplaner, och vi hoppas att det finns konkreta pengar för en gångs skull. Det har inte varit mycket av det under de senaste åren.

Anförande nr 103

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det är ganska enkelt att konstatera om personer har dödats i trafiken. Där har vi tydlig statistik. Vi har också tydlig statistik över svårt skadade i trafiken. Det inrapporteras. När det gäller antalet döda i trafiken har vi i Stockholm en situation med 1,1 per 100 000 invånare. 3,8 är riksgenomsnittet. När det gäller svårt skadade i trafiken är siffran 29,4 i Stockholm jämfört med 40,9 i riksgenomsnitt. Detta är klockrent jämförbara siffror. Denna del

kan du inte ifrågasätta, Jan Valeskog. Det här inrapporteras från sjukhusen och från polisen.

Jag kan hålla med dig om att vi behöver få ännu bättre koll på de andra skador som sker i trafiken. Där kommer jag personligen att se till att vi går på till exempel Danderyds sjukhus så att de blir duktigare på att inrapportera. Vi behöver ha en bättre statistik över andra typer av olyckor också. Men när det gäller döda och svårt skadade är det klockrent jämförbara siffror.

Anförande nr 104

J a n V a l e s k o g (S): Fru ordförande! Då jag inte har sagt det tidigare: Bifall till vårt yrkande.

I sakfrågan finns det definitivt delade meningar när det gäller huruvida svårt skadade registreras eller inte. Enligt trafikkontoret är det inte alltid så att polisen blir inblandad i singelolyckor eller olyckor med cyklist och gångtrafikanter om det inte är fler trafikanter inblandade eller blir allvarligt skadade. Det är inte alls så enligt den rapport som vi har fått att svårt skadade trafikanter alltid registreras.

När det gäller antalet döda håller jag med om att där är statistiken säker. Men det är ett stort mörkertal, det är självklart. Om 80–90 procent av olyckor med oskyddade trafikanter inte registreras är det naturligtvis ett jätteproblem som har just med trafiksäkerhetsfrågor att göra. Då får man ta det här med en stor nypa salt.

Som sagt kan jag uppmana borgarrådet att studera hur det fungerar i Malmö och Göteborg, där samarbete mellan sjukhus och polis är betydligt bättre än här. Då måste man vara försiktig när man använder siffrorna.

*§ 25 Detaljplan för Plankan 24 i stadsdelen Södermalm, Dp 2004-15720-54
(utl. 2010:114)*

Anförande nr 105

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag har noterat att det finns ett förslag om minoritets-
återremiss. Men jag tolkar listan så att vi ska debattera frågan i dag, eller? Vad säger
Socialdemokraternas gruppledare? Jag förstår av Jämtin att vi ska debattera det i dag
och mindre nästa gång, kanske. Det är lite onödigt att ha samma debatt två gånger.

Fru ordförande! Stockholm växer. Allt fler människor vill flytta hit, allt fler skaffar
barn här. Stockholm är en mycket populär stad. Det är en glädjande utveckling.
Under de närmaste 20 åren kommer det att vara en miljon invånare i vår huvudstad.

Det är viktigt att vi bygger för människor så som människor vill bo och på de platser
där människor vill bo. Att bo i Stockholms innerstad är hett och eftertraktat, men få
förunnat. Därför är vi i Alliansen stolta över att kunna presentera projektet Plankan.
Vi presenterar en plan för 119 hyresrätter mitt i city. Av dessa 119 hyresrätter är 50
studentlägenheter.

Förslaget innehåller en rund huskropp med fem våningar som placeras på sex meter
höga pelare mitt i den stora gården. På så vis öppnas det så att man kan gå runt på
gården. Det blir väldigt välkommande och öppet. Sedan placeras det två våningar på
befintlig huskropp.

Vi tar ansvar för gården. Gården är i dag på 8 600 kvadratmeter, som till hälften
består av hårdgjorda ytor. Det jag vidare vill berätta för er är att gården är i ett
väldigt stort behov av renovering. Tätskiktet är så dåligt att det droppar ned i garaget.
Vi vill lugna alla oroliga: När det nya huset står färdigt kommer gården att bestå av
3 000 kvadratmeter grönyta och 66 träd.

Vi tar i Alliansen ansvar för Kristinehovsgatan genom att tillskapa en 10 meter bred
grönremsa i mitten av gatan och 28 magnoliaträd.

Jag kan lugna er alla med att vi kommer att rusta upp lekytorna på gården och se till
att förskolans gård rustas upp. Det är dags att ta ansvar för den växande staden för
människornas skull. Det är alltså 119 hyresrätter mitt inne i city som byggs.

Det har funnits förslag tidigare om att bygga i det här kvarteret. Det har prövats en
mängd olika alternativ. Det har funnits förslag om att bygga ett jättehögt hus, det har
funnits förslag om att bygga ett ovalt hus, men vi tror att det här förslaget är det
bästa. Vi har tillsammans med Svenska Bostäder – det är allmännyttan – hittat en bra
lösning.

I en växande stad ökar betydelsen av närhet till grönområden. Det finns grönområden
i närheten, och det kommer som sagt att finnas 3 000 kvadratmeter grönyta på
gården.

Det är inte lätt att hitta bra placeringar mitt inne i staden. Det är inte lätt att ta hänsyn till de 287 000 människor som står i bostadskön, men vi måste det. Vi i Alliansen tar ansvar. Vi ser till att det nu byggas 119 hyresrätter med 50 studentlägenheter.

Jag yrkar bifall till det här förslaget.

Anförande nr 106

E m i l i a H a g b e r g (MP): Fru ordförande! Vi i Miljöpartiet har länge drivit hårt att planer ska antas med ett helhetsperspektiv över ett större område och med en demokratisk planprocess och medborgardialog.

När du tillträdde, Regina Kevius, som stadsbyggnadsborgarråd sade du att du ville att man ska ta ett helhetsgrepp över större områden med en dialog med de boende och andra. Det är en bra ambition.

Om du menar allvar med det har du nu chansen att inte driva igenom ett projekt som just saknar detta, där det inte varit någon medborgardialog och som saknar helhetsplanering. Är du beredd att göra det?

Anförande nr 107

Borgarrådet K e v i u s (M): Det här är en detaljplan. Den har varit ute på samråd, två gånger om jag inte missminner mig. Den har diskuterats i flera år. Vi upplever att det i den här detaljplanen har varit en stor öppenhet, och vi har lyssnat in väldigt många synpunkter.

Anförande nr 108

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! Fullmäktige och medborgare, både lyssnare och åhörare! Det har varit en lång process med den detaljplan som gäller kvarteret Plankan på Söder. Det fanns en tidigare process i början av 2000-talet.

Det har varit ett enormt stort engagemang runt det här projektet, och det har kommit in mängder med mejl. Jag tror aldrig att jag fått så många mejl som jag fått i just det här ärendet. Det har samlats in väldigt många namnunderskrifter, över 4 000.

Den bebyggelse i Stockholm som finns kvar av bra miljonprogramsområdesbebyggelse är kvarteret Plankan. Många, många är nöjda över att bo här, och man trivs väldigt bra, man är stolt över sin gård. Den där storgården är ovanlig, det finns inte många sådana. Det är alltså en park i gården, och den är jättestor. Den består av väldigt många träd, och det är en bra och skyddad lekmiljö för barn. Det är lugnt, attraktivt och rofyllt.

Det finns stora problem med det här förslaget. Det belyser inte tillgängligheten. Det finns många lägenheter i området som är för funktionsnedsatta. Det belyser inte barnperspektivet. Det kommer att vara bilar på gården, för hur ska man annars försörja den runda byggnaden? Nästan alla träd försvinner. Man tar alltså parkmark i anspråk.

Den borgerliga majoriteten pratar om att man ska öka parkmarken. För mig är det obegripligt i det här fallet. Det är precis tvärtom. Det är stora problem med skuggning. De solstudier som har gjorts visar att det blir försämrade solförhållanden under vår och höst.

Det är också konstigt att Regina Kevius tar upp frågan om att det är så fantastiskt att det blir hyresrätter. Det brukar vi slåss för, men ni har ju avyttrat nästan alla hyresrätter, över 22 000, under förra mandatperioden. Det är obegripligt hur du kan prata om hur fantastiskt det är med hyresrätter när ni har sålt ut dem under de senaste fyra åren.

Det som är positivt i förslaget, för det finns faktiskt någonting positivt, tycker vi i Vänsterpartiet, är Kristinehovsgatans förändring. Man rustar upp gatan till att bli en mycket bättre miljö. Trots detta kräver vi att vi återremitterar ärendet. Det finns utdelat i vårt gemensamma förslag från oss Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna.

Jag yrkar bifall till återremissförslaget.

Anförande nr 109

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag läser ur miljökonsekvensbeskrivningen: Konsekvenserna för rörelsehindrade bedöms bli små jämfört med dagens situation.

När man bygger ett hus i dag måste man ta hänsyn till tillgänglighetskraven enligt Boverkets byggnadsregler. I det här nya huset kommer det att vara en hel del trappuppgångar som går direkt ned till garaget, för det är ett stort garage under gården. Tillgängligheten på gården bedöms vara helt okej.

Vad gäller barnperspektivet kommer vi att rusta upp lekytorna, både de allmänna och förskolans.

Din sista fråga handlade om hyresrätter. Ja, vi bygger hyresrätter nu, och det är väl jättebra.

Anförande nr 110

M a r i a H a n n ä s (V): Det kanske inte är obekant att jag brukar ta upp frågorna om tillgänglighet och sådant. Men i det här förslaget blir det väldigt stora problem med orienterbarheten på den här gården för dem som har funktionsnedsättning. Det handlar inte bara om det fysiska, att du kan komma med en rullstol och sådana saker. Det framgår inte av ärendet när det gäller etagelägenheter hur man i så fall ska kunna se till att det finns hiss i de två våningarna i en etagelägenhet. Det framgår inte till exempel om man skulle möjliggöra för en installation invändigt i hissen. Därför tycker vi att det måste belysas mycket bättre i ett underlag.

Anförande nr 111

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande! Jag ska börja med att gratulera Regina Kevius till kanske ett av de allra viktigaste uppdragen, stadsbyggnadsborgarråd, att forma nuet men också framtiden. Det är det som den här frågan handlar om, och det är därför som jag hoppas att det gemensamma förslaget om återremiss från s, v, och mp, kommer att leda till att det i slutändan inte blir någon byggnation på den här gården. Det är det bästa förslaget i dag, det är jag övertygad om.

Jag tycker att debatten började med en intressant diskussion om vad återremiss ska handla om för någonting. Återremiss handlar om att vi har ett antal frågor att utreda. Vi tycker att barnkonsekvensanalys handlar om annat än lektyr. Det handlar också om hur mörkret eller hur ljuset faller. Det handlar om hur buller faller och hur buller inte faller. Det handlar om hur nytt buller kommer och inte kommer. Det handlar om hur det funkar att leka under ett hus i stället för bredvid eller på en gård.

Barnkonsekvensanalys är helt avgörande för att man ska kunna fatta ett bra beslut i det här ärendet.

Det andra är att jag tycker att debatten och diskussionen med de boende på det här området har varit helt undermålig. Debatten har varit undermålig, och det är därför som jag tror att kanske känslan för den här gården inte riktigt har funnits när man har skrivit fram ärendet. För gården, eller rummet, som jag skulle vilja kalla den här gården för, det ganska öppna rummet som inte bara är slutet för dem som bor utan är öppet för andra som vill komma dit, är helt unikt. Det rummet är vi inte beredda att bygga bort.

Jag vill ge borgarrådet rätt i en sak, och det är att det här inte är en ny debatt. Det är inte en ny debatt. Det är möjligen en ny debatt i form av att man bygger ett hus på pelare. Men det är inte en ny debatt om i form av att det kommit ett förslag till byggnation på den här gården. Det har kommit nya förslag till byggnation. Det betyder att det finns politiker som tidigare har sagt stopp för byggnation på den här gården, som har varit modiga nog att backa i ett ärende och göra en omstart.

119 lägenheter är inte att förakta, jag håller med om det. Men 119 lägenheter på fel ställe är fel utveckling. Det här är fel ställe för de 119 lägenheterna såväl som för de 50 studentbostäderna.

Nej, låt bli, backa i fråga om byggnationen, men framför allt gör en rejäl barnkonsekvensanalys, gör en rejäl analys av situationen för funktionsnedsatta efter byggnationen och prata med de boende under återremisstiden. Sedan får vi se om det blir en debatt eller inte, det kan varken du eller jag bestämma i dag. Det beror på vad som står i ärendet när det kommer tillbaka efter återremissen.

Jag yrkar bifall till det gemensamma återremissförslaget.

Anförande nr 112

E m i l i a H a g b e r g (MP): Jag skulle vilja gratulera Regina Kevius till uppdraget som stadsbyggnadsborgarråd och önska lycka till. Det känns väldigt roligt för mig att få vara i den här talarstolen. Trots att jag har varit i Stockholmspolitiken

under den gångna mandatperioden har jag inte suttit i fullmäktige sedan 2004, och det känns kul att vara tillbaka.

Det som känns mindre kul är det här ärendet. När jag tittar på ärendet associerar jag osökt till tävlingen Finn fem fel. Finner fem fel gör man lätt i det här projektet.

Planerna på att bygga den bilfria parken och gården har många brister nu när ärendet kommer till fullmäktige. Förslaget väcktes redan 2003 eller ungefär då och borde ha stannat som en skrivbordsprodukt. Att bygga bort en gård, en park som används flitigt av både äldre och barn är inte rätt riktning att gå i, i det Stockholm som vi i Miljöpartiet strävar efter. Vi tycker att det skulle kunna vara möjligt att bygga uppe på de befintliga husen och på det sättet skapa nya bostäder, men inte bygga på gården.

När fler människor vill bo i Stockholm kommer vi att behöva bygga fler bostäder. Då blir det ännu viktigare att värna de gröna oaserna och de parker vi har. Då behövs det en planering där man tar ett helhetsperspektiv utifrån stockholmarnas behov. Det är det enda sättet att kunna bygga nya bostäder och samtidigt ha kvar en stad som är bra att bo i även i framtiden.

Innergården på kvarteret Plankan nyttjas dagligen av många människor. Äldre använder parken, skolbarn passerar, eftersom det är en bilfri väg, ett gångstråk från Brännkyrkagatan ned till Högalidsskolan. Förskolebarn leker på gården. Ändå har det inte gjorts en barnkonsekvensanalys. Det är uppenbart att ett hus och biltrafik på gården kommer att påverka barnen.

Det saknas också en analys av hur det påverkar ur ett tillgänglighetsperspektiv. Därför yrkar jag bifall till det gemensamma återremissförslaget.

Det är intressant att kunna konstatera att det står i beslutsförslaget: Förslaget medför ett ökat behov av rekreationsyta i kvarterets omedelbara närhet. Alltså bedömer man att det får en del konsekvenser. Men att marken ska ersättas genom att man utökar trafikytorna på Kristinehovsgatan med en utformad körbana och dessutom hugger ned de uppvuxna lindarna är inte en bra väg att gå, även om det i sig innebär en upprustning.

Anförande nr 113

T e r e s L i n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag får stämma in i gratulationen till Regina i hennes nya uppdrag som stadsbyggnadsborgarråd. Jag tycker att det är jätteroligt att se unga tjejer på viktiga poster.

Men vad som inte är lika roligt är att vårt nya stadsbyggnadsborgarråd på sitt första riktiga kommunfullmäktigemöte, med sitt första ärende som föredragande, presenterar valsvek nummer ett. Förslag till en ny detaljplan för kvarteret Plankan på Södermalm är utan tvekan ett svek mot stockholmarna, ett svek mot Södermalmsborna och mot barnen.

Före valet utlovades en ny parkpolitik där skötseln skulle uppdateras och flera skulle få närmare till en park. Denna parkpolitik kan vi läsa om i majoritetens förslag till

budget som kommer att behandlas senare i den här månaden. Där står högtidligt att Stockholm ska bli världsledande i parkplanering. Pyttsan!

För de boende på Hornsgatan med omnejd blir verkligheten precis den motsatta. Plankanparken är en viktig oas för de boende i kvarteret, för människorna i närområdet och för många förskolor.

Husen omsluter parken och ger stockholmarna och Södermalmsbor en lugn och rofylld plats alldeles bakom den hårt trafikerade Hornsgatan. Ljusförhållandena kommer att förändras rejält, och boende kommer att gå från nu ljusa lägenheter till mycket skuggiga.

Den byggnads- och planeringshistoria, bakgrunden, om ett bilfritt stråk för barns skolväg och det faktum att kvarteret är beläget i en av Stockholms mest trafikerade gator och som har de sämsta miljöförhållandena är starka skäl bara de att avstyrka all vidare planering av detta nödvändiga utrymme.

I ärendet föreslås att innegårdsparken byggs bort, träden huggs ned och biltrafiken släpps in. Barnens miljö kommer att försämrats rejält, och detta helt utan att man har gjort någon barnkonsekvensanalys. Det är allt annat än lyhördhet vi ser från borgerliga politiker.

Trots de boendes protester och trots varningar som försämrade miljö för barnen och äldre fortgår planeringen i ärendet.

Stockholmare! Jag hoppas att ni ser hur respektlöst ni behandlas, hur ideologin tar överhanden även i stadsplaneringen. Den stadsmiljö som de borgerliga partierna vill värna är allt annat än den som står att finna i Plankanparken. I den fina innerstaden hatar nämligen Högern att finna hyresrätter, och särskilt hyresrätter med miljonprogramslösningar, såsom funktionsuppdelning med 340 hushåll runt en innegård där gränsen mellan vad som privat och vad som är offentligt är upplöst.

Ordförande, fullmäktige! Besinna er!

Anförande nr 114

Borgarrådet K e v i u s (M): Tack för den varma gratulationen, Teres! Det är en grön strategi, en grön plan på gång för Stockholm, kan jag berätta, där invånare till varje lägenhet ska ha 300 meter till närmsta gröna parkområde. Det kommer vi att hålla fast vid. Vi sitter nu och kollar på kartor.

Sedan kan jag nämna att gården är i akut behov av upprustning. Tätskiktet är så pass dåligt att det droppar in i garaget. Det kommer att finnas 3 000 kvadratmeter grönyta på gården. Återigen vill jag nämna att på Kristinehovsgatan kommer det att vara en 10 meter bred grönremsa.

Det här med svek och inte svek: Vi tar ansvar för bostadsbristen. 287 000 människor står i kö i Stockholm stads bostadsförmedling. Vi tar ansvar tillsammans med Svenska Bostäder och bygger hyresrätter.

Anförande nr 115

T e r e s L i n d b e r g (S): På vilket sätt, Regina, får vi fler och bättre underhållna parker genom det här ärendet? Det är ju precis tvärtom.

Problemen kring skötseln just nu när det gäller Plankan är det här ärendet som man låtit fortgå. Vi stoppade byggnationen i Plankanparken. Det var då läge att börja rusta gården. Svenska Bostäder borde ha gjort det, men i stället för att låta rusta väljer ni att fortsätta ett projekt som försämrar miljön för så många stockholmare, i synnerhet Södermalmsborna.

Jag tycker att det är jättetråkigt, och det är ett valsvek. Det blir färre parker, inte fler. Med det här ärendet kommer Stockholm aldrig att bli världsbäst på parker.

Anförande nr 116

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige! Det känns roligt för mig att få göra entré i talarstolen i den här fullmäktigesalen. Det är också roligt att det är ett så viktigt ärende som vi kommer att behandla i dag.

Stockholm står inför en stor utmaning. Prognoser visar att regionens invånarantal kommer att öka motsvarande ett Göteborg fram till år 2030. Det är givetvis en mycket positiv utveckling för vår region, men det ställer också höga krav på Stockholms redan i dag ansträngda bostadssituation.

Stockholm behöver akut ett stort antal nya bostäder, samtidigt som många av oss tycker att det är viktigt att vi värnar stadens parker. Centerpartiet anser att en förtätning av staden, där man tillåter att på lämpliga platser bygga på höjden, är lösningen på detta dilemma. Det har positiva effekter på kollektivtrafikanvändning, energieffektivisering och möjligheterna att bygga en levande stad.

Jag har full förståelse och sympati för de boende i kvarteret Plankan. Jag förstår att ni är skeptiska till det här projektet. Det är inte det minsta konstigt. Men som politiker måste vi vara beredda att fatta tuffa beslut där många olika intressen står mot varandra. I detta fall handlar det om en precis sådan förtätning som vi ser som en lösning för Stockholm i framtiden. Vi tycker nämligen att det är viktigt att vi kommer att kunna ta emot fler människor som vill flytta till Stockholm.

Jag har nu lyssnat på oppositionen och anser att ni är svaret skyldiga. Om ni säger nej till den här förtätningen av staden, hur anser ni att bostadsfrågan ska lösas? Var vill ni förtäta? Var finns rätt ställe för de här 119 lägenheterna?

Anförande nr 117

M a r i a H a n n ä s (V): Jag kan berätta för dig, Jonas, att vi har massor med förslag på ställen där vi vill förtäta. I Vänsterpartiet har vi ett program där vi har pratat med våra partikamrater runt om i hela Stockholms stad, gått igenom och manglat område för område. Vi har massor med ställen där vi kan bygga på.

När det gäller det här området anser vi inte att man ska bygga i den här parken. Så enkelt är det, men vi har massor med förslag om var vi kan bygga. Vi har inga som helst problem med det.

Anförande nr 118

J o n a s N a d d e b o (C): Jag är som sagt ny här så jag får väl läsa på vad Vänsterpartiet tycker. Men det som är intressant är att så fort det blir en diskussion om förtätning känns det som att man tar en enkel ståndpunkt: Nej, vi bygger inte här, vi bygger här, men på någon annans bakgård får vi bygga.

Jag tycker att det är viktigt när vi talar om den park som nu är aktuell att fundera: Är det en park, eller är det en innergård?

Det är en väldigt stor innergård, anser jag. Då är det viktigt att man hanterar den utifrån vad den är. Att säga att det är en park tycker jag är att förenkla det hela och inte riktigt se till det som parkerna i staden egentligen har att erbjuda.

Anförande nr 119

Borgarrådet R u d i n (S): Ja tycker att det är smått skrattretande att få frågan var vi vill bygga någonstans. Efter de år som vi har haft samarbete mellan de borgerliga partierna och Socialdemokraterna om att bygga i olika områden borde man inte behöva svara på den frågan. Men vi har konsekvent under alla år varit skeptiska till planer som har förstört för barnen. Det är vårt huvudargument i den här debatten, och det måste du förhålla dig till. Om man bygger på en sådan här plats som är unik och förstör stora värden måste man kunna ta konsekvenserna av analysen och komma fram till att det är ett dåligt förslag.

Anförande nr 120

J o n a s N a d d e b o (C): Det ser ut som att det kommer att bli en minoritetsåterremiss, så vi får med anledning av det se möjligheten an vad gäller barnen. Däremot tycker jag att det kan bli en diskussion när det gäller att kunna förtäta. Man måste se möjligheterna för det och inte bara säga: Nej, det går inte.

Som jag har förstått är det åtminstone på taken som ni ser en möjlighet att förtäta i det här området. Det ser jag som positivt.

Anförande nr 121

E m i l i a H a g b e r g (MP): Under den senaste mandatperioden har planeringen av Stockholm skett helt utifrån byggherrars och byggföretags önskemål. Det är inget bra sätt att ha som utgångspunkt när vi planerar Stockholm. Vi vill att staden ska ha ett mycket större ansvar och ta ett helhetsansvar när vi planerar. Då krävs det att man har resurser för det.

Nu har stadsbyggnadskontoret bantats under förra mandatperioden, och då finns inte den möjligheten.

Vi i Miljöpartiet har som enda parti innan valet faktiskt presenterat hur många bostäder vi skulle vilja bygga och sett på möjligheter att bygga i olika stadsdelar. Utifrån det vill vi ha en dialog, en omvänd planprocess och ta ett helhetsperspektiv just för att vi ska kunna bygga bostäder som både är bra planerade och där vi klarar att bygga 15 000 bostäder.

Anförande nr 122

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Stockholm växer om sagt, och vi behöver bostäder. Det är viktigt att bygga, och vi behöver absolut förtäta. Men det måste göras med omdöme, förnuft och nogsamhet. Varje projekt måste prövas för sig.

En annan utveckling som vi ser är att innerstaden inklusive Södermalm befolkas av allt fler barnfamiljer. Där är gröna ytor och skyddade ytor för lekar med mera enormt viktiga.

Det här är ett kvarter som ligger intill en mycket hårt trafikerad del av Södermalm, Hornsgatan är precis utanför. Här ska som sagt och som flera har varit inne på en cirkulär byggnad byggas inne på gården. Biltrafik kommer att ledas in, som kommer att skära av ett bilfritt promenadstråk som löper från Högalidsskolan, över Högalidskyrkan ända bort fram till Ringvägen.

I det här området finns det fem förskolor som använder gården för lek. Det är många barn som berörs. På andra sidan Hornsgatan är det säkert lika många förskolor som använder parken.

Vi är många på Södermalm som är upprörda över planerna. Det finns en bred skepsis. Det tycker egentligen inte bara vi som är i opposition och vi som står bakom återremissyrkandet utan även Södermalms stadsdelsnämnd, som bland annat fattade beslut och menade att byggnaden tar ett alltför stort utrymme av gården, då kvarteret i dag är i det närmaste slutet. Därför anser man att en byggnad på gården blir ett främmande inslag i kvarteret.

Det är en tajt mandatfördelning i fullmäktige. Det räcker med att två personer går över. Nu finns tre nuvarande och före detta stadsdelsnämndsledamöter i den moderata kretsen här i kommunfullmäktige. Jag ser fram emot en riktig trevlig omröstning när vi kommer tillbaka med ärendet.

Jag yrkar bifall till förslaget om återremiss.

Anförande nr 123

E w a L a r s s o n (MP): Fru ordförande! Det var 22 år sedan sist. Stolarna är desamma och ännu mer nersuttna. Jag tycker att det är tråkigt att i den här talarstolen nu behöva börja med att tala om ett så urbota dåligt ärende. Men det har många redan gjort, så jag tänker ställa några frågor, och jag har lite funderingar.

Borgarrådet säger att 300 meter till parken ska bli en av de kommande målsättningarna. Men jag undrar hundra många meter är målsättningen att det ska vara till

närmsta fönster, till närmsta granne. I det här ärendet nämns Gamla Stan som ett exempel. Jag undrar: Är det Gamla Stans normer som ska gälla i framtiden?

Borgarrådet nämnde 28 magnoliaträd. Det är vackert med magnolia, det tycker jag också. Men varför säger borgarrådet det? Är det för att de ska ersätta de hundratalet träd som ska fällas, 15 olika arter, eller är det för att 1 500 buskar ska tas bort som hon nämner just 28 magnoliaträd?

Sedan tänker jag att de här träden har en stor volym, och de måste ha en luftrenande effekt. Det är ett hårt trafikerat område. Hur ser borgarrådet på det, alltså trädens volym? Här säger man i ärendet att volymen är imponerande – det står i miljökonsekvensbeskrivningen.

Jag har en annan liten fundering. Man pratar om energianvändningen. Här säger man att den ska minska, för nu bygger man tätt i staden, och det ska minska behovet av bilåkning. Hur vet vi det? Var kan vi läsa ut det i ärendet? Ska man inte ha bil när man flyttar dit? Eller ska det bli bättre kollektivtrafik och fler cykelbanor? Hur vet vi att det ska minska bilåkandet?

Det är synd att vi inte har införlivat barnkonventionen i svensk lagstiftning. Då hade det varit lättare att ställa det krav som vi nu ställt, att det ska göras en barnkonsekvensbeskrivning. Vi kan läsa i ärendet att mycket av det direkta solljuset går förlorat på gården och på förskolans gård. En kommentar kring det kan vara på sin plats.

Slutligen vill vi i Miljöpartiet bygga nära, även på Södermalm. Vi har lagt förslag om det, och vi vill gärna samarbeta om de förslagen i nära samarbete med dem som bor i området, med en helhetssyn, som vi tidigare tagit upp.

Anförande nr 124

Borgarrådet K e v i u s (M): Hörde ni hur Ewa Larsson avslutade? Vi vill också bygga nära på Södermalm – ja, vad roligt, vad bra! Vi bor i en kommun där innerstaden är relativt tät. Det är väldigt många människor som vill bo i innerstaden trots att det är tätt. Det ser vi på många nybyggda projekt. Det är tätt, och människor vill bo tätt. Det finns ingen norm exakt hur långt det ska vara mellan fönster. Men självklart ska man ha respekt för att det inte ska bli alltför insynsdrabbat.

Ewa Larsson hade många frågor. Jag hinner inte svara på allt på en minut. Mycket finns att läsa i miljökonsekvensbeskrivningen – dels om buller, dels om ljusinsläpp.

Jag vill bara säga att länsstyrelsen är positiv till det här projektet.

Anledningen till att jag nämnde magnoliaträden var att jag ville belysa att på Kristinehovsgatan görs en satsning. Jag ville belysa att där görs en rejäl grön satsning.

Anförande nr 125

E w a L a r s s o n (MP): Det var en utsträckt hand om att samarbeta, att ha en omvänd planprocess, som Emilia Hagberg pratade om. Vi har skrivit om det. Det här är områden där man är överens och där det inte kommer att behöva bli det motstånd som är i dag. Det här är olämpligt, det måste alla inse. Annars skulle det inte vara sådana protester.

Borgarrådet kan le och säga att det här är okej. Men då skulle det inte vara protester. Men varför ta ned så många träd och försämra? Ekosystemskänslan har vi inte tagit upp ännu, men redan den befintliga miljön ger så mycket kvalitet som inte nämns i ärendet.

Det är inte lätt att komma ihåg alla frågor som har ställts, men de kommer att finnas i protokollet, och vi får en återremiss. Sedan kan vi återkomma till det här och kanske göra någonting klokt. Vi hoppas fortfarande att vi ska kunna någonting klokt och inte bygga här men på andra ställen på Södermalm. Att många vill bo på Södermalm håller vi helt med om.

Anförande nr 126

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande och fru vice ordförande! Välkomna i ert viktiga arbete! Jag ser mycket fram emot att samarbeta med nya ordföranden i fullmäktige. Välkommen och grattis, Regina Kevius, vårt nya stadsbyggnadsborgarråd!

Ordningen är lite märklig i Stockholm kommunfullmäktiges församling. Vi har en förmåga att debattera ofta, länge och gärna, och gärna debattera ärendena flera gånger. Om ni i oppositionen, vilket jag har respekt för, lägger ett återremissyrkande tycker jag precis som borgarrådet Jämtin sade: Jag vill framföra de frågor vi har i ärendet. Det tycker jag absolut man ska göra. Sedan måste ärendet i demokratisk ordning gå tillbaka. När man har fått tillbaka det tar man huvuddebatten. Det tycker i alla fall jag är det bästa sättet att göra när vi har den goda ordningen att vi kan begära minoritetsåterremiss. Därför skulle jag vilja bidra till att vi gör så i fortsättningen.

När det gäller sakdebatten undrar jag om jag ska säga någonting i sakdebatten eller om jag inte ska säga någonting. Då väljer jag att säga två saker. Jag vill understryka att det inte finns något som helst valsvek i det här. Jag har själv så sent som på valdagen svarat väljare mycket ärligt: Ja, vi vill bygga enligt det nya förslaget i kvarteret Plankan. Ja, vi vill bygga enligt det förändrade förslaget. Detta har nämligen förändrats sedan det ursprungliga förslaget, det har gått många turer i det.

Att det var så länge sedan som 22 år, Ewa Larsson, visste jag inte. Jag tyckte inte att det var så länge sedan, men jag skulle vilja syna dig redan nu: Vad är det för grejer på gång i Södermalm? Var vill ni bygga? Det är jättespännande att ni är positiva, för ni brukar säga nej till det mesta. Denna mandatperiod ska vi hålla väldigt tydligt och noggrant ordning på det och föra en balanslista där vi kan tala om exakt vad ni har sagt nej till och varför i den här församlingen eller i angränsande nämnder.

Anförande nr 127

T e r e s L i n d b e r g (S): Man blir lite fundersam efter Björn Ljungs inlägg. Vi har gång på gång, varje gång som ärendet har varit uppe i stadsbyggnadsnämnden, två och tre gånger, och dessutom under förra mandatperioden, efterfrågat en barnkonsekvensanalys. Vi har inte fått det. Man struntar fullständigt i barnens situation. Vi har inte fått det bara på grundval av att den borgerliga majoriteten inte velat titta på det.

När ärendet nu kommer till kommunfullmäktige ställer vi oss samma fråga: Varför har vi inte fått en barnkonsekvensanalys? Kan ni vänligen återkomma med denna analys?

När det gäller vallöftena om parker var det absolut inte något påhopp på Folkpartiet, utan det var Sten Nordin och dåvarande stadsbyggnadsborgarrådet Kristina Alvendal som utlovade en ny parkpolitik där skötseln skulle uppdateras och fler skulle få närmare till en park. Detta ärende innebär precis det motsatta.

Anförande nr 128

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande! Nu har ni begärt minoritetsåterremiss, och då ska ni få den, och ni ska självklart få allt belyst. Det var precis det jag sade i mitt inlägg. Jag sade ingenting annat än att ni ska få det.

Sedan kan vi fundera på formerna för debatterna här i fullmäktige så att vi kanske effektiviserar oss lite grann och inte debatterar varje fråga inte bara en gång utan två gånger.

Jag sätter stor heder i att om man säger en sak före valet säger man samma sak efter valet. Det var det som var mitt svar på utsago om svek.

Därför bifall till förslaget fast det blir en återremiss.

Anförande nr 129

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! Jag tycker att det här är en mycket viktig fråga. Eftersom vi inte har öppna möten i stadsbyggnadsnämnden blir kommunfullmäktige forumet för den offentliga debatten på ett bra sätt. Det är också ett bra sätt att möta de väljare som i mängder med mejl har tagit kontakt med oss politiker i den här frågan.

Jag vill säga att det som är så viktigt är följande: Miljonprogrammet har varit så utskällt av så många, och i det här fallet har vi ett väldigt lyckat exempel på en bebyggelse som verkligen är värd att bevara, inte förändra.

Kulturmiljöperspektivet är viktigt. Dessutom nämnde någon tidigare talare, från Socialdemokraterna, tror jag, att den eniga stadsdelsnämnden är mot förslaget. De boende är starkt emot, väldigt starkt emot. Vi säger från Vänsterpartiet: Välj bort detta projekt medan tid är!

Jonas Naddebo frågade: Är det en park eller en innergård? Jag tänker så här: Spelar det så stor roll? Det här är en öppen innergård. Det är barnens gård. Det är pensionärernas gård. Det är föräldrarnas gård och funktionsnedsattas gård. Det är allas gård.

Många mejl har kommit till mig från boende runt omkring som inte alls bor på gården men som går till den här gården, vistas där, sitter i parken. Jag besökte området flera gånger i somras, och det var väldigt inbjudande att sätta sig där – nu gjorde jag inte det.

Du tog upp, Jonas, att vi – du är förlåten för att det är ditt första sammanträde – alltid säger: Bygg inte här. Det stämmer verkligen inte. Vi har ofta alternativ. Vi vill dessutom i Vänsterpartiet bygga många fler lägenheter än de flesta i den här salen. Vi har många bra förslag. Det du sade stämmer absolut inte.

I min stadsdelsnämnd där jag är vice ordförande är vi alltid när vi diskuterar byggprojekt otroligt positiva, medborgarna alltså. Det beror på att vi har en bra dialog med medborgarna, och det är väldigt sällan som medborgarna i min stadsdel säger nej till någonting. Det beror på att vi har en bra dialog där människor är med från början. Vi hade det omvända planprojektet, Kärrtorpsprojektet, som var väldigt lyckosamt.

Bifall till återremissen.

Anförande nr 130

J o n a s N a d d e b o (C): Jag förstår att det är många som tycker om den där gården, och jag har också besökt den. Jag tänker så här: Med 119 fler bostäder kan fler ta del av den gården och kan ta de 38 stegen som det är till nästa park, Högalidsparken, eller ta 300 steg som det är till Drakenbergsparken, Tanto eller till Skinnarviksparken.

Jag förstår att det är en viktig gård, men jag vill inte säga att det är en park. Det är det som jag har retat mig lite på när jag har läst ärendet. Skilj nu på vad som är park och som vi verkligen måste bevara och vad som är en innergård och som man kan utveckla.

Anförande nr 131

M a r i a H a n n ä s (V): Jag tänkte så här: De borgerliga partierna ville ha en parkpolitik med flera parker. Här blir det mindre park, även om du inte tycker att det är en park. Du nämner Högalidsparken. Vet du om att ni föreslår även bebyggelse i Högalidsparken? Längs gatan som går vid tunnelbanan är det byggprojekt på gång i parken, där med – mycket bedrövt!

Anförande nr 132

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Fullmäktigeledamöter och lyssnare! Socialdemokraterna gick till val på devisen: Mer grönt där det är grått. För mig är det här mycket en fråga om Stockholm tar en vändning eller inte. Det är fråga om

huruvida vi vill ha mindre eller mer grönt i staden. Jag tycker att den utveckling som vi har sett de senaste åren, styrd av den borgerliga majoriteten, har gått åt fel håll.

I allt fler områden är man på gång att göra förtätningar där man skadar miljö i stället för att tillföra miljöer värden som är av godo. Det man skadar är bland annat barnens möjligheter till lek, till säker gång till sina skolor och till sina kamrater. Förtätning innebär också att staden som helhet blir förfylld och mindre skön att leva i.

Det är fråga om mer eller mindre grönt. För mig är det också mycket en fråga om det här ärendets symboliska laddning i att det är så otroligt illa skött och illa argumenterat hela vägen ända fram. Om fullmäktige antar det här blir det plötsligt tillåtet att göra på det här sättet på många andra ställen.

Det är flera ärenden på väg fram, Regina, där du kommer att få ta debatten. Jag vill att du lär dig något av de här debatterna och att du lär dig att lyssna på de opinioner som finns. Tobaksmonopolsärendet är på väg fram. Det är precis likadant ärende på Södermalm där man ska ta en grönyta i anspråk för att bygga ytterligare.

På Årstafältet kör ni på likt ånglok och bara mejar fram det ena huset efter det andra, vilket förstör den positiva opinion som finns där för att bygga. I stället blir det motreaktioner, och det blir väldigt svårt och tungt att ta fram de bostäder som vi så väl behöver.

I Midsommarkransen är det likadant – idiotiska planer på förtätning. Varenda liten grön fläck förtäcks med hus, som om stenstaden vore en bra modell för att bygga ut också ytterstaden, vilket det inte är.

Det här är som sagt en demokratifråga. Hur påverkar man som medborgare sina politiker? Det är inte vi som har behov av en barnkonsekvensanalys, utan det är barnen som har behov av en barnkonsekvensanalys helt i enlighet med FN:s barnkonventions inriktning för hur politiska beslut ska fattas om samhällsutveckling.

Ni måste börja diskutera det här inom den borgerliga gruppen. Därför är det viktigt att ni lyssnar på de opinionsgrupper som finns i dag och som lyssnar på debatten, som Södermalmsparkens vänner som har mycket väl formulerat sina krav under hela den här resans gång. Ni bör lyssna på gruppen Barns rätt till lek, som har formulerat mycket kloka synpunkter på vad den här typen av ingrepp gör för barnens möjligheter att utvecklas. Lyssna på aktionsgruppen Rädda Plankan. Lyssna på nätverket Söder glöder och lyssna framför allt på Moderaterna på Södermalm som har förstått vad det här ärendet har handlat om.

Anförande nr 133

Borgarrådet K e v i u s (M): Hej, Tomas Rudin! Jag ser fram emot att få arbeta med dig. Jag har suttit sju år i kommunfullmäktige och sett dig, och jag ser fram emot att debattera med dig framöver. Jag ser också fram emot att vara stadsbyggnadsborgarråd och se till att vi bygger bostäder, att vi ser till att det finns grönområden och att vi ser till att det finns lekytor. Observera att på den här gården kommer vi att rusta upp lekytorna.

Jag ser fram emot att tillsammans med alla partier här samarbeta i hur vi kan bygga en stad som är attraktiv för människor. Jag ser också fram emot hur vi kan involvera fler människor tidigt i processen.

Det ska bli kul att jobba med dig, Tomas Rudin!

Anförande nr 134

Borgarrådet R u d i n (S): Tack detsamma, Regina! Det ska bli roligt att jobba ihop. I den här frågan verkar det som att vi inte jobbar ihop riktigt. Men vi behöver jobba ihop för att vi ska hitta bostadsplaner som gör det möjligt för människor att bo i den här staden.

Det blir lite problematiskt om alla argument blandas ihop i en enda hög. Så skakar man runt och tror att det blir bättre av det. I den här diskussionen har det nämnts till exempel att det är bra att bygga i den här typen av lägenheter på den här platsen eftersom det är så ont om hyreslägenheter. Men det var ni som sålde ut 22 000 lägenheter, och nu kommer ni med drygt 100 på den här platsen.

Det är bra att ha studentlägenheter på den här platsen, säger ni. Det var ni som inte byggde en enda studentlägenhet under den förra mandatperioden. Det gör inte att det här ärendet blir bättre för ett ögonblick. När allt vägs in var det sammantaget stora förluster under förra mandatperioden som har lett till att Stockholm har problem.

Nu kommer vi till frågan om Plankan, och då är frågan: På vilket sätt tillgodoser det här ärendet kravet på att få till stånd en barnkonsekvensanalys? På intet sätt! Nu blir det återremiss. Vi kommer att ta en debatt om vad det här gör för ungarna på den här platsen och också frågan: Hur kan man som medborgare påverka den här typen av processer när så många instanser vänder sig mot de argument ni har fört fram och ni bara fortsätter att hävda att era argument är de bästa på ort och ställe? Då är det någonting som står skevt till. Det blir ett glapp mellan de valda och folket, och det tycker jag inte om.

Anförande nr 135

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Återremiss är begärd, och tydliga frågor har ställts i återresmissen. Då brukar vi inte ha en lång debatt, men nu har vi haft det i alla fall. Jag passar därför på att göra ett inlägg.

Att Stockholm växer har flera redan kommenterat, och att det skriks efter bostäder vet vi alla. Utgångspunkten för ett sådant här förslag till beslut är naturligtvis att fler ska få en bostad. En del i arbetet att leta efter lämpliga platser handlar om att förtäta, att hitta gluggar runt om i staden. Men vi vet också att i stort sett vid varje enskilt förslag till beslut kommer det protester och motstånd av olika slag. Det är villaägarna som trots att de sitter med sina stora tomter inte tycker att man ska få bygga hyreshus i närheten, eller så är det andra som klagar på att man förtätar i stort.

I det här ärendet har det inte varit lätt att ge förslag till beslut. Ärendet har stötts och blötts, det har justerats och det har förändrats under resans gång. Men nu finns det här förslaget, och det handlar om 119 nya lägenheter i Stockholms stad.

Den gård som finns vid Plankan är enormt stor, det är en jättegård. Jag har varit där precis som många andra och tittat vid flera tillfällen för att se hur mycket den används eller inte används. Det har verkligen varit varierande. Den är så pass stor att det finns plats för en byggnation. Med den föreslagna byggnationen, som bygger på idén om pelare, kommer gården naturligtvis också fortsättningsvis att kunna utnyttjas på många sätt till lek och till förströelse av personer i olika åldrar.

Nu återremitteras ärendet, och de frågor som ni har ställt bland annat barnkonsekvensanalys kommer vi att kunna redovisa vid nästa sammanträde.

Anförande nr 136

J o n a s E k l u n d (MP): Fru ordförande! Det var det sista som Ewa Samuelsson sade som jag reagerade på: Vid nästa sammanträde ska vi alltså få tillbaka ärendet. Är det verkligen så? Har ni redan bestämt er för att det ska ta tre veckor att göra den här barnkonsekvensanalysen? Det vore enligt min mening kanske inte det allra mest seriösa sättet att behandla en återremiss.

Anförande nr 137

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag hörde mig själv säga ”nästa sammanträde” och hajade till, fast jag hann inte ändra mig.

Det vet jag naturligtvis inte, men jag vet däremot att vi har varit väldigt snabba vid flera tillfällen när det har varit återremiss. Man har jobbat fram ett ärende väldigt snabbt. Men om det blir nästa sammanträde låter jag vara osagt.

Anförande nr 138

E w a L a r s s o n (MP): Det var roligt att bli ihågkommen, fast det var 1988 som jag senast stod här som kommunfullmäktigeledamot. Om man nu ska säga att det är roligt, för det betyder ju att många har varit här väldigt länge.

Jag fick en konkret fråga: Var vill MP bygga? Jo, vi vill bygga 15 000 nya lägenheter. Det har vi gått till val på. Det faller på sin orimlighet att jag talar om var de 15 000 nya lägenheterna ska vara, här, just nu i fullmäktige. Men jag har en idé: Vi skickar över vårt valmaterial till ert kansli så kan ni läsa det, och jag kan säga att drygt 1 000 av de lägenheter som vi har föreslagit och gick till val på är föreslagna inom Södermalms stadsdel. Så kan vi lösa det.

Sedan har det varit en diskussion om vad som är park och vad som är innergård. Jag tycker att det är en fantastisk park på innergården! Den är så unik, så jag hoppas att vi slipper bygga på den, om man ska spetsa till det.

Det är alltid så att man protesterar, säger Ewa Samuelsson. Men det är definitivt inte min erfarenhet, Ewa Samuelsson. Det går att jobba utifrån en helhetssyn och i samråd komma fram med kloka förslag. De som bor i den här staden tycker att det är trevligt att få nya grannar, men kanske inte så att man ser varandra direkt in från fönstret.

Anförande nr 139

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ewa! Det är ett som är säkert, för är det inte de som bor i närheten som protesterar så är det Miljöpartiet. Jag har inte statistiken i huvudet just nu över hur många byggnationer ni i Miljöpartiet har sagt nej till under den förra mandatperioden, men det är flertalet.

Anförande nr 140

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande! Jag konstaterar att när jag ställde en fråga till Miljöpartiet – egentligen till Ewa – så fick jag dels svaret att det faller på sin egen orimlighet att tala om var vi ska bygga, dels fick jag ett intressant besked, om jag hörde rätt: 1 000 hyresrätter på Södermalm.

Det var ungefär det som jag skulle vilja ha svar på. Om ni nu inte vill bygga på Plankan, var på Södermalm till exempel är det då som ni egentligen vill bygga?

Anförande nr 141

E w a L a r s s o n (MP): Jag tror inte att någon här i fullmäktige vill ta tiden till att lyssna på en uppläsning av vårt partiprogram. Det har inte med det här ärendet att göra, precis som ordföranden så förtjänstfullt påpekade, men jag lovar att vi ska skicka förslaget till dig och ditt kansli, Björn Ljung. Jag har redan pratat med Adam här, och han kommer att göra det.

Då kan du läsa det, och så kan vi ta kontakt. Vi gillar nämligen att samarbeta utifrån en helhetssyn. Vi gillar att vi har initiativet här i staden när vi bygger nytt!

Anförande nr 142

B j ö r n L j u n g (FP): Det är helt rätt som fru ordföranden säger: Detta ärende gäller byggnation i kvarteret Plankan, men det som är intressant och det som vi kommer att få uppleva under hela den här mandatperioden är just det som på utrikiska kallas nimby – not in my backyard. Vi kommer att få höra det väldigt många gånger, och det är därför vi med stort intresse ska ta del av era 1 000 hyresrätter på Södermalm och var nu någonstans övriga 14 000 hyresrätter ska byggas i den här regionen. Vi ska också skärskåda hur seriösa de förslagen egentligen är.

Anförande nr 143

J o n a s E k l u n d (MP): Det här handlar heller inte riktigt om ärendet, tyvärr. Men som replik på Björn Ljungs anförande vill jag säga att vi har under hela den gångna mandatperioden fått höra påståendet att vi säger nej till de allra flesta detaljplanerna, vilket ju inte alls stämmer. Från den borgerliga sidan har det till och med gjorts en rapport där det påstås att vi säger nej till planer, när vi i själva verket bara vill vända ett hus så att det står vänt åt andra hållet eller bygga ett höghus i stället för ett låghus eller liknande. Om vi kan slippa sådant i fortsättningen vore jag glad.

Sedan sade inte heller Ewa Larsson att vi vill bygga 1 000 nya bostäder på Södermalm, utan hon sade i Södermalms stadsdelsområde, vilket även inkluderar Danviksområdet.

Anförande nr 144

Björn Ljung (FP): Jag ska i fortsättningen leva som jag lär och inte debattera så mycket i de här återremissärendena. Jag lovar det, men Jonas Eklund, du var med under den förra mandatperioden, så du tål att höra sanningen och hårda fakta. Vi ska vara ännu noggrannare i hur vi ska skärskåda er den här perioden.

Ungefär varannan lägenhet som vi tog fram sade ni nej till. Sanningen är den att ni inte har alternativ så att ni kan bygga de här 15 000 lägenheterna, lika lite som ni hade den förra perioden.

Jag är ledsen, fru ordförande. Det här hörde heller inte till ärendet. Jag ber om ursäkt för det.

Anförande nr 145

Jonas Eklund (MP): Jag vet av erfarenhet att gränsen kan vara flytande för vad som hör till ärendet.

Nu gör Björn Ljung samma sak igen och påstår att Miljöpartiet skulle ha sagt nej till mer än hälften av lägenheterna som planerades under den förra mandatperioden. Det stämmer alltså inte, Björn Ljung. Det som stämmer är att i mer än hälften av ärendena hade Miljöpartiet någon avvikande åsikt. Vi hade någon avvikande åsikt om till exempel hur husen skulle förläggas eller så sade vi nej.

Men i den här sammanställningen som har gjorts av Moderaterna, vill jag minnas, har alla ärenden där Miljöpartiet haft en annan åsikt registrerats som att vi har sagt nej, och det är inte ett ärligt sätt att argumentera. Jag skulle därför gärna vilja att ni slutade med det.

*§ 26 Revidering av STAN-programmet – Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program
Förslag från socialtjänst och arbetsmarknadsnämnden (utl. 2010:115)*

Anförande nr 146

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för att jag fick förtur här, när jag nu ska dra det ärende som vi ska fatta beslut om här i kväll. Det är en uppföljning och revidering av STAN-programmet, som är en förkortning av Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program.

Programmet har funnits sedan 2004 och har en bakgrund i den drogpolitiska strategi som staden antog 1995. Det ska man se som ett stöd och en inspiration i det arbete som pågår mot alkohol, tobak och narkotika. Det rör allt från förebyggande insatser till tidiga insatser och vård och behandling. Just det här programmet löper till 2012, men det ska också ses som ett långsiktigt arbete och som ett komplement till visionen 2030. Syftet med programmet är att utveckla Stockholms stad till en bra miljö att leva i och en trygg plats att växa upp på.

Stockholmsenkäten visar dock att vi fortfarande har utmaningar kvar på det här området. Den senaste enkäten visar att användningen av droger ökar bland unga, och här kan STAN-programmet vara ett verktyg av flera just när det gäller förebyggande insatser. Det syftar inte till att slå fast detaljerade insatser, utan man uppmanas i nämnder och egna verksamheter att ta fram mer detaljerade indikatorer på hur man kan leva upp till programmets förslag. Ett exempel på förslag som finns är att mäta andelen barn och ungdomar som inte använder alkohol eller narkotika.

I programmet står också att ett tillsynsärende ska initieras när ett försäljningsställe har sålt tobak eller alkohol till underårig eller på annat sätt överträtt bestämmelserna i tobakslagen och alkohollagen, där kommunerna har tillsynsansvar. Andra exempel i programmet är att betona vikten av att arbeta med hela familjen i det förebyggande arbetet. Skolan spelar en viktig roll, inte minst när det kommer till att forskning visar att elever som tycker att det är roligt att gå till skolan, som känner sig sedda, som blir uppskattade av lärare och vars kamrater och föräldrar har förtroende för skolan i själva verket i detta har ett kraftfullt skydd mot att utveckla missbruk och andra problem. Programmet uppmärksammar därför nödvändigheten av att arbeta mot alkohol och andra droger för att utveckla Stockholm till en stad i världsklass.

Att lyckas med de övergripande målen handlar om att barn och ungdomars uppväxt ska vara fri från alkohol, tobak och narkotika. Det tar tid, och det genomförs inte på en natt. Men vi har en långsiktig strategi att målmedvetet arbeta med verktyg som STAN-programmet för ett narkotikafritt Stockholm. Det må vara en ambitiös målsättning, men vi ska göra vårt yttersta för att lyckas.

Anförande nr 147

K a r i n R å g s j ö (V): Programmet i sig och revideringen av det har vi inget emot. Men problemet är att ni har bedrivit er politik i fyra år och tittar vi i er budget

för 2011 har ni en politik som gör att man inte kan leva upp till det här programmet. Det är själva poängen här.

Det har varit väldigt tyst på er sida om den så kallade Stockholmsenkäten. Det är faktiskt först nu, Anna, som du säger detta, och det är i och för sig bra. Väldigt tyst har det annars varit om dessa oerhört alarmerande siffror när det gäller just narkotika. Det heter ju Ett narkotikafritt Stockholm, men vi går åt helt motsatt håll. Vi sticker ut rejält om man jämför med resten av Sverige.

Varje år får elever i nian och årskurs 2 på gymnasiet svara på ett antal frågor om alkohol, narkotika, brottslighet och så vidare. Då kan man se att 2010 har 16 procent av pojkarna i årskurs 9 provat narkotika och 31 procent av pojkarna i årskurs 2 på gymnasiet. Det är ganska maffiga siffror, och det har alltså ökat för pojkar med 5 procent i årskurs 9. Ökningen på gymnasiet är 8 procent. För flickorna är det 5 procent.

Så finns det några som använder narkotika regelbundet. De har gått från 7 procent 2006 till 12 procent 2010. Det är en otrolig ökning, och här handlar det om ett antal ungdomar som verkligen är i riskzonen. Vad gör ni då? De här siffrorna stack i väg redan 2008. Vad gör ni nästa år? Ni har exempelvis skurit ned på Maria Ungdom. Det kanske inte är helt rätt metod.

Pratar man med socialarbetare runt om i staden så säger de att de saknar medel att arbeta förebyggande. Det säger man på Norrmalm. Resurserna räcker inte. Man säger det i Enskede-Årsta-Vantör. Man säger det i Farsta. Ni kan alltså inte leva upp till det här programmet på grund av att ni har skurit så mycket i möjligheterna att arbeta socialt med frågan i stadsdelarna, på Maria Ungdom och överallt. Ni kommer att göra det även nästa år. Vi är lite förvånade över det, men det tar vi om några veckor.

Även om det här programmet alltså är bra och vi kan skriva under på allting så tycker vi att ni borde ha varit kraftfullare just när det gäller narkotikan. Det har ni inte varit, och därför har vi reserverat oss. Jag yrkar alltså bifall till den reservation som jag förstår att Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet har ställt sig bakom.

Anförande nr 148

S t e f a n N i l s s o n (MP): Åhörare, fullmäktige! Jag yrkar till att börja med bifall till det gemensamma förslaget från oppositionen som bland annat Miljöpartiet står bakom. Vi tycker att STAN-programmet är ett bra program, men vi har stora reservationer mot den moderatledda majoritetens politik på det här området under de senaste fyra åren.

STAN-programmets första mål lyder: ”Barns och ungdomars uppväxt ska vara fri från tobak, alkohol och narkotika.” Men det är inte så det har sett ut under de här fyra åren. Ni säger er vilja ha ett helhetsperspektiv på alkohol, narkotika och tobak, men denna helhetssyn saknas. Till exempel tillämpas inte alls den försiktighetsprincip som STAN-programmet lyfter fram vad gäller sena serveringstider. Tvärtom har den moderatledda majoriteten gått emot närpolisens uttalade önskemål och förlängt tillståndet att dricka alkohol i exempelvis Rålambshovsparken fram till klockan 24.00. På så vis underlättas för unga vuxna att dricka sig berusade.

Ni säger er satsa på förebyggande insatser, men i verkligheten skär ni ned på stadsdelsnämndernas möjligheter att arbeta förebyggande och med tidiga insatser. Det har varit stora nedskärningar under förra mandatperioden, och det har gått ut över både arbetet med att fånga upp unga men också med att arbeta förebyggande och nå dem.

Det område där vi tycker att ni har varit kanske allra sämst på att arbeta offensivt är gentemot barnens föräldrar. Forskning visar tydligt att det förebyggande arbete som riktar sig direkt mot föräldrarna är det som är det effektivaste. Det måste utvecklas vidare, exempelvis genom Örebro Prevention Program som är väldigt effektivt där det används, och det används också i Stockholm på vissa ställen. En del högstadieskolor använder det, men i väldigt liten utsträckning i förhållande till behoven.

Skolorna måste ges möjlighet att arbeta konsekvent och långsiktigt med den här metoden. Till exempel måste det finnas tillräckligt med utbildade presentatörer för den här typen av metod för att arbeta direkt mot föräldrarna. Avgörande är också de drog- och brottsförebyggande samordnare som finns i stadsdelarna och som är en länk mellan det stadsövergripande, förebyggande arbetet och skolor på lokal nivå.

Om ni i den moderatledda majoriteten hade menat allvar hade ni sett till att det fanns fler tjänster för fältverksamhet i stadsdelarna, att det fanns fler alkoholfria mötesplatser för ungdomar och att det fanns ökat stöd från Maria Ungdom.

Vi ställer oss bakom den här revideringen, men vi vill också se ett verkligt genomförande i framtiden.

Anförande nr 149

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det glömde jag.

Jag vill tacka så mycket för Miljöpartiets synpunkter och vill gärna kommentera det som både Stefan Nilsson och Karin Rågsjö har sagt. Jag delar verkligen den oro som det ges uttryck för här i kväll om den ökade användningen av droger bland Stockholms unga. Jag tror att mycket kan göras. Det såg man inte minst i Stockholmsenkäten 2008 som visade på att allt fler unga drack alkohol och hur man utifrån stadsdelarna också arbetade väldigt aktivt mot det för att kunna ge lyckade resultat på några års sikt.

Men det är klart att de här åtgärderna tar tid. Vi har ambitiösa mål, men även om det är omedelbara insatser så är det ett dilemma att resultatet inte syns på en gång. Här måste vi arbeta långsiktigt.

En nyhet i budgeten som läggs fram nu är att ett obligatoriskt föräldrasamtal ska införas om en minderårig påträffas berusad av polis eller socialtjänst.

Jag återkommer med fler åsikter.

Anförande nr 150

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag tycker att det ska bli intressant att följa Anna König Jerlmyrs arbete som ansvarigt borgarråd i de sociala frågorna och ser fram emot ett samarbete.

Jag vill ändå bara betona att under de här fyra åren som har gått, under din företrädare och med samma majoritet som sitter nu, så har ni gjort de största nedskärningarna när det gäller hela Stockholms stad. Det har skett på barn och ungdomar och vuxna missbrukare, och väldigt många av dem som missbrukar alkohol och narkotika har barn. Det här är alltså en samlad verksamhet. På individ- och familjeomsorgen i stadsdelarna har ni sparat motsvarande 120 miljoner under den gångna mandatperioden i och med att ni har gett nominellt oförändrat belopp fyra år i sträck. På det viset har man behövt spara så här mycket pengar, och det är klart att det har gått ut över alla de barn och ungdomar som det här programmet riktar sig till.

Anförande nr 151

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Ordförande, fullmäktige! För det första ska jag säga välkommen till Anna som nytt socialborgarråd här i salen. Jag ska också säga att mycket av det som både Anna, Karin och Stefan har sagt skriver jag under på. Vi kan säga att det finns en enorm enighet kring intentionen i det här programmet. Precis som beskrevs har det arbetats fram och reviderats, och det här är tredje eller fjärde gången det revideras.

Det man kan säga är att om de intentioner om allt från det förebyggande arbetet till det som ska göras när man väl använder sig av de droger som är och det som ska vara uppföljning skulle funka så skulle de här siffrorna i Stockholmsenkäten se helt annorlunda ut. Det skulle i alla fall vara helt andra förutsättningar. Så det vi egentligen bör diskutera, framför allt när vi sedan ska diskutera budgeten om några veckor, är vad man kan göra då och dra för slutsatser av det.

Det är tre saker som jag ser som är oroande och som faktiskt har flyttat utvecklingen bakåt de senaste fyra åren. Det är för det första det uppsökande arbetet som ska ske ute i stadsdelarna men som, vilket många stadsdelar beskriver, faktiskt har fått mindre resurser. Därmed är det färre unga som upptäcks i sitt missbruk.

För det andra är det, som vi också har varit inne på, de nedskärningar som har gjorts på Maria Ungdom, ett av stadens flaggskepp när det gäller att hantera framför allt alkohol- och narkotikafrågor och kunna jobba preventivt bland unga.

För det tredje är det folkhälsoarbetet som också har varit ganska åsidosatt, hur vi kan jobba inte minst i skolan så tidigt och hur vi behöver stärka det.

Allt det Anna König Jerlmyr sade kan jag skriva under på, och därför finns det en chans att faktiskt revidera den föreslagna budget som ni har till budgetfullmäktige om några veckor, för då tror jag att vi tillsammans skulle kunna ta krafttag för att göra någonting och förändra den negativa utveckling som har varit de senaste åren.

Vi yrkar bifall till att programmet revideras, och jag yrkar också bifall till reservationen med de texter som föreligger tillsammans med V och MP. Det står inte i handlingarna.

Anförande nr 152

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag ska sälla mig till välkomstkören: Välkommen, Anna!

Det är ju roligt att alla säger att vi vill jobba så mycket tillsammans med varandra för att det här är viktiga frågor. Det är det ju, men det är klart att man ibland kan bli lite full i skratt, för oppositionen vill väldigt gärna samarbeta under förutsättning att majoriteten gör precis som oppositionen vill. Då är det bra, men så blir det inte alltid.

Det är också så att elakheter och sådant inte blir så mycket trevligare bara för att man säger dem med snäll röst. Sådant har vi haft i dag.

STAN-programmet antogs 2004, och det vore väl konstigt om inte ni skulle tycka att det var bra och ändå dags för revidering, för det antogs ju när Margareta Olofsson var socialborgarråd. Det är ett väldigt viktigt program, men det är så klart tid för utveckling, för tiden står ju inte stilla. Det har hänt väldigt mycket sedan 2004. Det här är en viktig del för att vi ska vara en bra stad att leva i, och ska Stockholm bli en stad i världsklass så måste man jobba med de här frågorna. Men allra viktigast är det naturligtvis för de barn, ungdomar och andra som är fast i missbruket.

De fyra övergripande målen är viktiga och bra, tycker vi, och om man ska få in detta så att det är mätbart så måste det ju finnas med i budgeten. Alla här har pekat på de oroande siffrorna om att narkotikaanvändningen ökar bland barn och ungdomar, och det är den absolut centralt viktigaste frågan. Men att sedan generalisera och säga att den uppsökande verksamheten har försämrats kraftigt i precis hela staden är ju inte sant. Jag vill också påpeka att det har skett en hel del bra saker, just på missbruksområdet. Till exempel har faktiskt Hägersten-Liljeholmen under förra mandatperioden infört missbruksgaranti som har följts helt, och nu står det också i vårt kommande budgetförslag att det ska gälla för hela staden.

För att ett sådant här program ska fungera är det naturligtvis självklart att samarbetet fungerar, inte bara inom stadens olika verksamheter utan också med polis, landstinget, frivilligorganisationer och inte minst med föräldrar. Det som jag vill understryka är att det här programmet faktiskt inte ska peka ut exakt vad vi ska göra. Man kan prata om Örebropreventionsmodellen, men det finns även andra modeller. Det är övergripande. Sedan måste man i varje stadsdel hitta vad som passar bäst där, för det ser olika ut i staden.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 153

K a r i n R å g s j ö (V): Ann-Katrin! Gärna samarbete, det är inget fel på programmet, men det handlar ju om den politik som ni har bedrivit i fyra år.

Du säger att det är dags att utveckla och att det handlar om en stad i världsklass. Men en stad i världsklass borde ju ha reagerat när siffrorna runt narkotika började sticka i höjden 2008. Läser man vad ni har gjort och ser på era nedskärningar är det svårt att förstå hur ni tänkte. En stad med hög arbetslöshet i ungdomsgruppen. En stad med mycket narkotika. En stad där också hemlösheten bland unga ökar. Det tycker inte jag är en stad i världsklass.

Anförande nr 154

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det har skett en hel del. Karin Rågsjö svartmålar de senaste fyra åren. Det är problem med narkotika, men om man läser er reservation är det ungefär som att det beror på att vi har sålt lägenheter till bostadsrättsinnehavare och alla möjliga sådana saker. Vi har satsat på skattesänkningar, säger ni, och det är därför som det är fler som är narkomaner eller som har provat narkotika i Stockholm.

Så enkelt är det ju faktiskt inte. Vi befinner oss i ett väldigt stort sammanhang. Det här är en jätteallvarlig fråga som vi alla måste jobba med, men vi måste också inse att vi befinner oss i en storstad jämförbar med andra storstäder. Det är problem med ett alldeles för stort narkotikaflöde, och vi har på många ställen försökt jobba emot detta. Där jag själv jobbar har vi satsat på fältverksamhet och på ungdomar. Vi har bedrivit en ordentlig uppsökande verksamhet. I Hägersten-Liljeholmen har man infört missbruksgaranti. Det gjorde aldrig ni.

Anförande nr 155

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Precis som du säger själv, Ann-Katrin, är det så att om vi är överens om det som står i programmet så är det sedan så, som jag sade i mitt inlägg, att vi behöver inte tycka likadant. Det är synd att vi inte gör det jämt, men det finns en poäng med att vi tycker olika.

Men en sak som jag förut upplevt att vi har varit ganska överens om är att Maria Ungdom är ett bra instrument som finns både för att jobba förebyggande men också motverka unga människors droganvändning. Det är en realitet att Maria Ungdom har haft mindre resurser och fått mindre resurser under föregående mandatperiod, och då finns det ju en möjlighet nu när man ser detta, även fast man borde ha reagerat tidigare, att faktiskt göra någonting åt det nu i budgeten. Men vi har inte sett några sådana intentioner, och då skulle det vara rätt intressant att få någon kommentar från majoriteten kring det, för det är kanske ett av våra viktigaste instrument.

Anförande nr 156

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag tänker inte föregå budgetdebatten, och jag tänker definitivt inte föregå det budgetförslag som kommer att läggas fram i socialnämnden i de här frågorna.

Sedan är det ju så att allt preventionsarbete och missbruksarbete när det gäller ungdomar kan inte bara finnas på Maria Ungdom. Det måste finnas på många fler ställen, även om Maria Ungdom är oerhört viktiga och en central punkt. Men tyvärr räcker de inte till för alla Stockholms ungdomar.

Anförande nr 157

R e b e c c a A d a m i (MP): Jag vill ta vid där Stefan Nilsson slutade, om att gå från ord till handling i den här frågan. Vi från Miljöpartiet står för hållbarhet och en långsiktig politik, och det gäller inte minst satsningar på vår nya generation och deras framtid.

Vi hörde i början att Anna König sade att barns tillvaro ska vara fri från alkohol, och min fråga är då: Var möter barn och ungdomar först alkohol? Jo, i hemmet, och som förälder vet jag att mitt barn gör inte vad jag säger. Han gör vad jag gör, och jag tror att det är fler föräldrar som skulle hålla med om det.

Här finns ett ansvar. Föräldrars roll i det förebyggande arbetet nämns bara i ett par meningar i Stockholms tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiska program. Jag tycker att vi måste utveckla arbetet med att involvera föräldrar via utbildningar. Det handlar om utbildningar om attityder till alkoholvanor, och det handlar, som nämntes, om utbildningsprogrammet som har utvecklats vid Örebro universitet, men även andra utbildningar om föräldrars egna alkoholvanor.

Hållbarhet går från generation till generation, så därför bör det finnas ett fokus på utbildningssatsningar mot föräldrar för att kunna genomföra den här hållbara och långsiktiga politiken.

Anförande nr 158

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag hoppas att jag ska kunna ge svar på några av Rebecca Adamis frågor. Det är klart att vi också lägger stort fokus och stor vikt vid det förebyggande arbetet tillsammans med just föräldrar. Det är också så att det är just stadsdelarnas preventionssamordnare som har ett viktigt ansvar i att jobba förebyggande tillsammans med stadsdelarna. Där kan också Preventionscentrum hjälpa till med att utifrån sina kunskaper och erfarenheter också visa på hur man kan jobba aktivt med de här frågorna ute i stadsdelarna. Det görs väldigt mycket på det här området.

Angående Örebros preventionsprogram finns det invändningar mot att det inte riktigt skulle vara storstadsanpassat, men en möjlighet är ju att Socialstyrelsen i dag ger ut nationella riktlinjer för missbruk- och beroendevård som bygger på aktuella kunskaper inom området, och det är så klart någonting som vi ska följa. Vi måste fråga oss: Gör vi rätt insatser och gör våra insatser nytta? Det är något vi behöver fråga oss över hela staden.

Men vi kan definitivt enas om tidiga insatser. Jag är också förälder, och jag vet att vi måste jobba med attityder och värderingar från tidig ålder. Det arbetet görs också.

Anförande nr 159

R e b e c c a A d a m i (MP): Vi från Miljöpartiet vill se de här fina orden i handling och i den budget som ni kommer att lägga fram så att det verkligen blir satsningar i stadsdelarna och på föräldrar och utbildningar så att vi verkligen kan se att ungdomarna som är berörda av detta möts av politiken på riktigt.

Anförande nr 160

Borgarrådet S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Två delar i det här programmet tror jag att de flesta tycker är ganska enkla att prata om: tobaken och narkotikan. Ingen hade väl för tiotalet år sedan kunnat drömma om att vi skulle ha ett samhälle där tobaken snart är på väg ut. I alla fall är det väldigt få i förhållande till många länder ute i världen när det gäller bruket av tobak. Narkotika är också ganska enkelt att ta avstånd från.

Men så är det det där med alkoholen. Det är inte lika lätt. När vi då har som första mål att barns uppväxt ska vara fri från alkohol kan man ju fundera hur det ser ut hos oss själva, vad vi själva gör och hur det ser ut i våra egna hem. Det är klart att det är där någonstans det landar, och vi har det ansvaret var och en. Det går an att skriva sådana punkter.

För inte så länge sedan presenterades en undersökning där en av fem tonåringar sade att de gärna ville ha mer tid med sina föräldrar. Det här med tid vet vi är avgörande för att man ska kunna våga prata om viktiga frågor. Jag läste om en stressad storstadsmamma som var hemma för vård av barn. När den tredje dagen kom och hon suckade lite över att behöva vara hemma, först då berättade hennes dotter att hon var mobbad i skolan. Hon ville inte störa sin mamma, naturligtvis, och kände stressen.

Tid är kvalitet. Det är det som är viktigt, och det är då vi vågar tala om de svåra frågorna. Det är här som jag tror att vi i olika sammanhang, när vi möter föräldragrupper och annat, måste berätta om vikten av att ge sina barn tid.

Det är nämligen en del i det förebyggande arbetet. Det ska naturligtvis börja på barnavårdscentralen, det ska finnas i förskolan och skolan ska ha sina arbetsplaner med tydliga mål för hur man ska arbeta med de här frågorna. Men det är ändå så, precis som någon tidigare sade, att väldigt mycket av alkoholen träffar man på i det egna hemmet.

Sedan handlar det också naturligtvis om våra medarbetare, att man använder metoder och arbetssätt som verkligen är kunskapsbaserade och tydliga och väl erfarenhetsbaserade så att de utnyttjas på bästa sätt.

När det gäller samverkan är det ett lätt ord att säga men så svårt ändå. Det handlar om hemmet i första hand, tillsammans med förskola och skola, men där socialtjänsten också måste finnas med som ett tydligt inslag.

Och så har vi det här med frivilligorganisationerna där en tonåring så tydligt sade: Tänk att jag får träffa den här personen som inte får betalt för att träffa mig när jag nu har de här problemen! Det är någon som vill träffa mig och lyssna på hur jag skulle vilja förändra mitt liv.

Därför måste vi vara tydliga i vårt stöd till frivilligorganisationerna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 161

K a r i n R å g s j ö (V): Ewa! Jag satt still i stolen ända till slutet, för då kom lite grann av det här föraktet för alla kommunala fältare och så vidare. Det kändes så. Just när ni pratar om organisationer så undrar jag: Du satt här i fyra år, en mandatperiod. Ni har ju skurit ned på frivilligorganisationerna. Så är det, Ewa!

Anförande nr 162

E w a S a m u e l s s o n (KD): Men då lyssnade du inte på hela mitt inlägg, Karin, för långt innan jag nämnde frivilligorganisationerna berättade jag hur viktigt det var att vi hade medarbetare som är utbildade och att de använder metoder och arbetssätt som är kunskapsbaserade. Det är viktigt, men vi behöver också de andra personerna som finns i frivilligorganisationer. Lyssna på hela mitt inlägg och inte bara på den del du inte vill höra!

Anförande nr 163

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Jag vill börja med att instämna i mycket av det som Rebecca Adami tog upp här från talarstolen. Det är ett ledarskap som behövs i de här frågorna om man ska kunna komma till rätta med dem. Det behövs en helhetssyn och det behövs en tydlighet i vad det är vårt samhälle uppmuntrar och inte. Det börjar hos oss själva men också i det ledarskap som samhället utövar i olika former.

20 års åldersgräns på Systembolaget är till exempel ett sådant ledarskap. Vi har väl alla ställts till svars för frågan om varför man inte får handla på Systembolaget när man är myndig. Men det är just en sådan här ledarskapsfråga, för det underlättar för föräldrar och andra att säga att det finns en regel, och den regeln är tvingande och den håller vi ihop kring. Därmed har samhället skaffat sig ett ledarskap.

Vi ska inte vara förvånade över att de här siffrorna går åt fel håll, men vi ska vara väldigt oroade över att de går åt fel håll. Vi kan inte vara förvånade över att ungdomars introduktionsålder går nedåt när vi samtidigt har sett hur tillgången på alkohol har ökat i sådan stor utsträckning.

Vi kan inte heller vara förvånade över att mängden alkohol som konsumeras i samhället ökar samtidigt som vi har ökat tillgängligheten i form av öppethållande på restauranger, i mängden restauranger och också i synen på alkohol på offentliga platser, där vi har fått en allt mer liberal syn i Stockholm.

Tillgången ökar naturligtvis användningen, och nu ser vi resultatet när ungdomar ökar både sin alkoholkonsumtion och sin drogkonsumtion.

Jag fick ett mycket otäckt uppvaknande när jag var just på Maria Ungdom och fick möjlighet att besöka först det här rummet som vi alla har sett på tv, där ungdomarna ligger och har svår alkoholångest och kräks och mår dåligt, och sedan fick passera det rum där ungdomarna kommer in som brukat andra droger och upptäckte att där innanför ser inte alls ungdomarna så trasiga ut. Där är de klara, de är väldigt koncisa, är lätta att förstå och ser trevliga ut. De går nämligen på den nya tidens droger, de droger som inte alls är lika lätta att upptäcka men som finns på varenda krog i

Stockholm och som cirkulerar i alla de kretsar som finns bakom siffrorna vi ser i det här materialet.

Var fjärde pojke i den här staden har provat narkotika. Var fjärde! Det är våra barn vi pratar om. Det program som vi har att ta ställning till här är bra. Intentionerna är goda. Men vad som behövs är en helhetssyn där politiken hänger ihop hela vägen – från vad föräldrar har för möjligheter att sätta in för åtgärder till vad samhället sätter in för åtgärder. Då behövs det resurser, men de resurserna har hittills saknats.

Jag är glad för att det tycks finnas en vilja från Moderaternas håll att öka resurserna. Vi återkommer väl till den debatten i samband med budgeten.

Anförande nr 164

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag vill egentligen avsluta den här debatten med att dels välkomna att det finns ett stort stöd för STAN-programmet och att vi ska fortsätta arbeta med det men också beklaga att det har uttryckts här från talarstolen i dag att man inte riktigt tror på att åtgärderna kommer att lyckas. Det tycker jag är tråkigt därför att vår ambition ändå måste vara att vi tillsammans med stadsdelarna kan genomföra ett bra preventivt arbete mot missbruk.

Den lokala anknytningen finns i programmet också, där man exempel pratar om att ansvarig rektor ska se till att det drogforebyggande arbetet inkluderas i den lokala arbetsplanen för den egna skolan.

När det gäller Maria Ungdom finns också ett uppföljningsarbete tillsammans med stadsdelarna. Det är ofta så att fältarbetare kommer till Maria Ungdom och fortsätter arbetet med de ungdomar som finns där tillsammans med polis och socialtjänst för att följa med dem och se till att det blir ett bra omhändertagande även från stadsdelarnas sida.

När det just handlar om polisen ska vi vara väldigt tacksamma för de fyra år som har gått, för vi har i Stockholm fler poliser än någonsin tidigare tack vare alliansregeringen. Det är också polisen som har ett viktigt arbete mot illegal försäljning, vilket också har tagits upp i talarstolen under den här debatten, mot illegala försäljningskanaler på nätet, både narkotika och alkohol, och det ska vi arbeta preventivt mot.

Men som sagt, låt oss återkomma i budgetdebatten om hur satsningarna ser ut! Helt klart är dock att vi ska ha en tydlig plan för hur vi arbetar långsiktigt, där stadsdelarna gör ett viktigt arbete på det här området. Mer kan säkert göras, men jag har full förhoppning om att vi ändå kan ta till oss vad Stockholmsenkäten har visat och att vi också arbetar tillsammans för att bryta den trend som vi ser. Men då krävs en tydlig samverkan mellan alltifrån socialtjänst till polis och andra myndigheter och skolor och så vidare så att vi tillsammans kan göra insatser för att bryta ungdomars missbruk tidigt på ett effektivt sätt.

Anförande nr 165

Borgarrådet R u d i n (S): Du tycker att det är tråkigt att det finns en misstro från oppositionens sida om att de här åtgärderna ska lyckas. Det beror ju på att siffrorna

talat sitt tydliga språk. 27 procent av pojkarna har brukat narkotika. 23 procent av flickorna har testat narkotika. 10 procent av pojkarna har testat det under de senaste veckorna. 6 procent av flickorna har testat det under de senaste veckorna. Var femte barn växer upp med en förälder som har någon form av missbruk, och utvecklingen går åt fel håll. Åldern för alkoholintroduktion går nedåt.

Allt det här finns att läsa i den undersökning du själv nämner, och det är en utveckling som har accelererat under de år ni har styrt. Jag välkomnar att det nu finns ett bra program att arbeta efter, och vi tror att det finns goda intentioner där. Men det vi vill påpeka är att det också är i de politiska handlingar ni gör i andra församlingar som rör till exempel alkoholtillstånd – pengagivning och hur stor ekonomi som olika inrättningar, till exempel Maria Ungdom som har nämnts här får – som får betydelse för om man kommer att lyckas eller inte. Tillåt oss alltså att ha en något tvivlande ton.

Anförande nr 166

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för det, men låt mig ändå beklaga, för jag vet att det har gjorts ett väldigt gediget arbete från stadsdelar som har haft problem med ökande alkoholkonsumtion efter att man har tagit del av Stockholmsenkätens resultat, och det är det här som visar att vi kan ha en god grund att bygga vidare på när vi får en överblick hur det ser ut. Sedan måste vi jobba tillsammans med ett antal olika åtgärder.

Du har själv varit inne på just tillstånd, alkoholservering och illegala försäljningskanaler. Där finns ett branschråd som vi arbetar tillsammans med för att stävja detta problem. Huvudansvaret för den illegala försäljningen av tobak, alkohol och droger finns inom polisen, och här måste vi jobba tillsammans med dem för att minska de illegala försäljningskanalerna. Vi ska ligga i takt och hela tiden vara informerade när det gäller nya droger som kommer in och ha information om det och samverka för att förhindra langning.

Det är några av åtgärderna som vi vidtar. Vi kan inte ha någon annan målsättning än att bryta den droganvändning vi ser, och det är den ambition vi har under de här fyra åren.

Anförande nr 167

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Vi är bekymrade, och jag är bekymrad när jag tänker på Maria Ungdom som jag tycker att vi verkligen ska vara oerhört rädda om. De har gjort en undersökning som handlar om det sociala arvet som visar att 70-80 procent av de ungdomar som är på Maria Ungdom har föräldrar som har psykiska problem, alkoholproblem eller missbruksproblem. Det finns ett så stort socialt arv i det här, och då måste man börja arbeta väldigt tidigt om man ska kunna göra någonting.

En av meningarna i programmet är: ”Barns och ungdomars uppväxt ska vara fri från tobak, alkohol och narkotika.” Vi vet ju alla att det finns väldigt många barn till missbrukare i den här staden, barn till alkoholmissbrukare specifikt, men också barn till psykiskt funktionshindrade. Då kan man bedriva gruppverksamhet för dem. Det

gör man på många andra ställen i Sverige. Här gör frivilligorganisationerna det – Ersta Vändpunkten, Fryshuset och så vidare.

Det ni gjorde under den förra mandatperioden, och det kan jag ju absolut inte lasta dig för, Anna, det var att ta bort den enda personen som satt på central nivå och hade hand om den här gruppverksamheten. Det är lite märkligt. I Stockholm är vi sämre än Malmö, Göteborg, Uppsala, Linköping och många andra städer och kommuner när det gäller att arbeta med barn till missbrukare. Vi borde ju ligga i framkant! Tycker du inte det, om vi nu ska gå någonstans? Vi vet ju att många av dessa barn, om de inte får något individuellt stöd eller gruppstöd, kommer att fara väldigt illa som vuxna. De är nästa generations missbrukare, nämligen.

Ni har nu full frihet att under de här fyra åren bygga upp denna gruppverksamhet och utveckla den. Det handlar om att rusta socialpolitiken på central nivå och i stadsdelarna. För detta fordras bra idéer och ett program, och det fordras också resurser. Det är resurserna som ni inte har prioriterat. Ni har prioriterat helt andra saker.

Vi kommer att följa det här med örnögon, för vi tycker att det här är en oerhört viktig fråga. Vi har varit helt överens om det här programmet när det togs fram, och vi har varit helt överens om drogförebyggande arbete. Men vi kommer att följa er action, vad det är ni gör, väldigt noggrant!

*§ 27 Strategi för förvaltning av markinnehav utanför kommungränsen
Förslag från fastighetsnämnden
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 21 juni 2010
(utl. 2010:116)*

Anförande nr 168

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära kommunfullmäktige! För oss som inte har hållit på med fastighetsfrågor förut kan detta tyckas vara ett lite perifert ärende, men det är det naturligtvis inte. Det handlar om hur vi tar hand om det vi äger, även det vi äger i andra kommuner.

Stockholms stad har haft en historia av en, vad jag tycker, inte så oerhört trevlig attityd på det sättet att man har köpt upp fruktansvärt mycket mark i våra kringkommuner. Nu är mycket av det avyttrat, men en del finns kvar. Mycket av det är skogsmark, och då är det viktigt att man sköter den skogen på ett vettigt sätt.

Det har visat sig att det sätt som vi har skött den på tills nu har varit att man har i hög grad avverkat för mycket. Man har en skogssammansättning som är i alldeles fel ålder. Det vet alla som äger skog – det gör även jag, även om den är mycket liten – att det kan få väldiga effekter när man har en skog som inte har en blandad ålder och inte blandade trädslag till exempel, om man får en storm eller så. Då förstörs värdena, och det gör att det är väldigt viktigt att dessa värden som stockholmarna faktiskt äger förvaltas på ett riktigt och bra sätt.

Tillika är det viktigt att förvalta dem på ett sätt som gör att vi stockholmare har tillgång till dessa ytor och att vi har vackra och sköna skogar där vi äger dem, inte bara funktionellt och ekonomiskt gångbara. Det gör vi till exempel genom att ha ett ökat inslag av lövskog, vilket det också är dåligt med i de skogar som vi äger i dag.

Därför är det här ärendet viktigt, och det lyfter också upp det som oppositionen efterfrågade i sin minoritetsåterremiss vad gäller synen på den biologiska mångfalden och en dialog med Skogsöverstyrelsen kring hur man kan förbättra detta.

Det här kommer alltså att leda till bättre skogar i våra omgivningar i framtiden, och det tror jag är bra både ur rekreationssynpunkt och ur ekonomisk synpunkt.

Anförande nr 169

E w a L a r s s o n (MP): Herr ordförande! Jag tycker att det är bra att vi pratar om attityder och attityder till vår stadsnära miljö. Vad vi var missnöjda med 1991 var ju, som vi har skrivit här i texten, att all skötsel, sade vi då, skulle genomsyras av kretsloppstänkande *och* ekonomi.

Vad vi hoppades på nu, efter den här minoritetsåterremissen, var att kretsloppsekonomi *är* ekonomi. Kretsloppstänkande är ekonomi – kretsloppsekonomi. Vi vill koppla de två till varandra.

Frågan är om det blir så nu. Nu säger man så här, efter minoritetsåterremissen, att avkastningsgraden nu är lågt satt. Men vad är det som ska avkastas, så att säga? Vad är det vi vill ha pengar på?

I vår reservation som jag yrkar bifall till, är vi oroliga för att det fortfarande är så att merparten av skogen ska gå till mer eller mindre konventionellt bruk. Det återstår nu att bevisa att så inte blir fallet. Då skulle vi önska att man vägde in ekosystemtjänster, att vi väger in andra värden, att vi väger in värden som, när vi pratar om ekonomin, för oss handlar om att kunna vistas i marker.

Ett konkret förslag är att göra ett tema här i fullmäktige där vi bjuder in dem som majoriteten ännu inte har pratat med – Stockholmsavdelningarna, Svenska Turistföreningen, Naturskyddsföreningen, Friluftsrådet, orienteringsförbundet och så vidare – som har människor som rör sig frekvent i de här områdena, och så kan vi diskutera vad som är rimliga prissättningar så att vi inte lutar oss för mycket mot Skogsvårdsstyrelsen och deras sätt att tänka, för då kommer det här att bli precis som vi befarar i vår reservation.

Anförande nr 170

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill bara konstatera att det är fullt rimligt att vi förnyar stadens strategi för markinnehav utanför kommunens gränser. Vi har 20 år gamla regler i form av skötselprogram från 1991. Reglerna där var bra så länge staden var en jättestor markägare och byggde långt ute i periferin till stadens gränser. Men sedan 1991 har avyttrats mark till 70 procent av den mark man ägde 1991 med detta gamla skötselprogram.

Nu behöver vi helt andra och adekvata verktyg än tidigare för att kunna vårda de marker som ligger rätt på ett bra sätt. I dag arbetar man efter ett helt annat koncept. Man bygger inte längre långt ute i Stockholms periferi, utan vi talar om promenadstaden. Vi bygger ut innerstaden över gränssnitten och håller samman staden. Det är ett helt annat angreppssätt än tidigare. Verktygen behöver alltså därför anpassas, och som jag sade, vi ska äga rätt mark och vårda den bra.

Jag har inget annat förslag än att yrka bifall till det framlagda förslaget i kommunstyrelsen!

Anförande nr 171

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Jag är lite besviken på behandlingen av den här återremissen. Jag tycker inte att den har lett till så många nya tillägg i det här ärendet. Det framgår fortfarande inte vad den här strategin får för konsekvenser för de naturområden som staden fortfarande äger. Vi ska fortfarande besluta om klassificeringar utan att det framgår hur dessa sedan ska användas i praktiken.

Redan förra gången sade vi att de övergripande målen är ganska bra. Det vi tycker är oroväckande är det ekonomiska målet, att ett positivt ekonomiskt resultat ska skapas. Vad innebär det i praktiken? Jag kopplar lite till det som Ewa sade. Finns det risk att

vi går tillbaka till ett konventionellt skogsbruk? Det tycker jag är väldigt oroande, och jag skulle gärna vilja veta hur ni ser på det. Kommer vi att få ett kretsloppstänkande? Kommer vi att se på miljön före ekonomin? Vi i Vänsterpartiet tycker att kravet på ekonomisk avkastning aldrig får gå före stockholmarnas rätt till goda friluftsmöjligheter.

Jag tycker också att det är väldigt tråkigt att man inte har tagit in synpunkter från till exempel miljöorganisationerna. Jag tycker att man skulle ha gjort det redan innan det här ärendet togs fram. Nu hoppas jag att ni kommer att göra det efteråt. Jag hoppas att ni kommer att samverka med dem och lyssnar på dem som verkligen har det här kompetensen.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 172

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Om läser ärendet kan man se att en normal privatägd skogsfastighet i Stockholm har en långsiktig avkastning på 550–750 kronor per hektar och år. När man vidtar de åtgärder som vi tänker vidta kommer man upp i en avkastning på kanske 210 kronor per hektar när det gäller den skog som Stockholms stad har. Vad gäller skogsskötsel finns det ett samband mellan ett sunt tänkande kring ekologin och hur man sköter skogen och den ekonomiska avkastningen. En sund skog som lever väl, där träden får utvecklas och där man rensar ordentligt leder till en väldig mångfald arter. Det gör att just vad gäller skogsskötsel finns det ett alldeles utmärkt samband mellan ekonomi och ekologi.

Anförande nr 173

Ann-Margarethe Livh (V): Det finns i alla fall ett krav på en ekonomisk vinst i ärendet. Jag säger inte att det är omöjligt att få det, men det får absolut inte gå ut över miljön. Man får inte återgå till ett gammalmodigt, konventionellt skogsbruk bara för att man ska få en ekonomisk avkastning. Det är det som vi är oroliga för. Vi vill att miljön och stockholmarnas rätt till en bra, grön miljö ska gå före ekonomisk avkastning.

Anförande nr 174

Stellan Hamrin (V): Herr ordförande! I sin senaste proposition skriver regeringen: Den tätortsnära naturen är särskilt viktig för friluftslivet för den stora andel av befolkningen som bor i tätorter. Kommunerna bör särskilt verka för att tillgodose behovet av tätortsnära natur i den kommunala planeringen.

Det är en av rutorna i regeringens proposition. Majoriteten här i Stockholm har levt upp till detta genom att privatisera större delen av markinnehavet, vilket automatiskt leder till ökade avkastningskrav och lägre tillgänglighet.

Regeringen har dessutom i två havspropositioner förklarat att Sverige ska leva upp till bindande internationella åtaganden om att rena Östersjön. Nu är det inte regeringen som gör detta i praktiken, utan det är landets markinnehavare och fastighetsinnehavare. Det är de som måste göra något. Det handlar om att minska

läckaget av närsalter från jordbruket och skogen. Det handlar om att rena vatten från enskilda fastigheter. Det handlar om att skapa ett hållbart fiske och bevara och förstärka biologisk mångfald.

Om det mesta av detta finns det ingenting i den strategi vi har här. För att göra det möjligt för kommunerna att leva upp till detta har regeringen anslagit pengar. Den borgerliga majoriteten söker inte dessa eftersom man inte vill bidra med de 50 procent man själv måste ställa upp med. Man väljer att höja avkastningskravet, såvitt jag förstår. Man avstår från att söka de här pengarna.

Genom att sänka skatten har man hamnat i den situationen att man inte har pengar kvar för att ta sitt riktiga ansvar för mark och vatten. Då har man i stället sålt ut markerna, och sedan använder man pengarna till annat. Vi tycker att det är en dålig strategi. En strategi ska användas för att lägga upp en planering för hur man ska handskas med den mark man har, så att vi alla kan bidra till att rena till exempel Östersjön och andra vatten, precis som regeringen mycket föredömligt har föreslagit och som det dessutom finns pengar till.

Jag tycker att det är synd att Stockholms kommun inte använder de här möjligheterna. Vi hade kunnat ha musselodlingar i skärgården, vi hade kunnat ha musselodlingar i Mälaren, vi hade kunnat ha våtmarker, vi hade kunnat bygga effektiva avloppsverk för små, enskilda fastigheter, vi hade kunnat ha ett jordbruk som verkligen är ekologiskt och som lever upp till de krav som finns för Östersjön när det gäller hur mycket närsalter som jordbruk får släppa ifrån sig. Ingenting av detta kan vi nu göra. Vi har sålt det mesta av marken, och det lilla som är kvar har vi inga höga ambitioner för.

Så hade inte Vänsterpartiet gjort. Vi hade behållit marken, och vi hade dessutom sett till att man satsat pengar på att skapa ett sådant här miljövänligt skogsbruk och jordbruk som vi alla vill ha. Det är tyvärr inte så enkelt att ett skogsbruk med hög biologisk mångfald av lövträd är ett effektivt och lönsamt skogsbruk. Då hade vi inte haft några miljöproblem i skogen, men det vet vi alla att vi har. Ett lönsamt skogsbruk består av tall och gran med så lite inslag av lövträd som möjligt. Som jag ser det är det den vägen som ni nu har börjat beträda genom den här strategin.

Anförande nr 175

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): I det här ärendet står det att vi explicit ska öka antalet lövträd. Den skogsvårdsplanen innebär just att vi ska öka antalet lövträd, och vi ska ha betydligt lägre avkastningskrav än vad som är gängse. Om du läser ärendet tror jag att du kommer bli mycket lugnare på den punkten.

Anförande nr 176

S t e l l a n H a m r i n (V): Det är glädjande om vi ökar andelen lövträd, men det kostar som sagt pengar. Jag har ändå förstått det så att avkastningskravet ska öka något utifrån nuvarande förhållanden eftersom man vill att det ska gå ihop, men om det inte är så kan ingen vara gladare än jag. Vi tar det som ett löfte.

Anförande nr 177

T e r e s L i n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte upprepa det som har sagts här tidigare. Det är förvisso bra att vi får en strategi för förvaltningen av stadens markinnehav utanför kommungränsen. Anledningen till att ärendet återremitterades var att vi kände en oro över vad detta egentligen innebär, och den oron kvarstår. Det är precis lika oklart nu som det var tidigare. Jag hoppas att det inte kommer att vara gällande för de minoritetsåterremisser som vi gör. Att vi gör detta grundar sig ju på att vi har en frågeställning. Det är faktiskt majoritetens ansvar att ta de frågeställningarna från alla fullmäktiges ledamöter på allvar.

Det enda som egentligen är konkret i det här ärendet är att man ska uppnå ett positivt ekonomiskt resultat. Det i sin tur skapar ju ännu fler frågor än de som redan fanns. Hur ska vända det förväntade underskottet? Kommer man att fortsätta att sälja eller inte? Och i vilken omfattning i så fall? Det är den strategin som också måste till för att vi ska känna oss trygga med de beslut vi fattar eller med de beslut vi väljer att inte delta i eller att reservera oss emot.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

§ 30 Motion om miljömässigt energiutnyttjande av stadens markinnehav i andra kommuner (utl. 2010:86)

Anförande nr 178

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Man kan konstatera att politiken i Stadshuset under den senaste fyraårsperioden var att man skulle sälja ut Stockholms mark ganska hej vilt. Nästan varje fullmäktigesammanträde hade vi uppe ett ärende där man sålde ut en gård eller en markplätt i andra kommuner. Man kan säga att det nästan var lite självuppfyllande att ta fram de här ärendena. En del av argumenten var att staden inte var speciellt bra på driva jordbrukspolitik. Från en del ledamöters håll kunde man till och med höra att man var dålig på detta. Sanningen är faktiskt den att säljer man ut ger detta intäkter. Det ger en engångsintäkt, men det ger inga intäkter på sikt.

Jag har skrivit en motion där jag tycker att vi ska nyttja det som är kvar av stadens markinnehav, i alla fall delar av det, på ett bra sätt. Det är bra att man ska hålla på med energieffektiviseringar, som det står i många av svaren på motionen. Det tycker jag är alldeles utmärkt. Jag tror också att det är nödvändigt att fortsätter arbetet med energieffektiviseringar. Det finns ny teknik i dag, till exempel LED-belysningar och LVD-lampor för både inomhus- och utomhusbruk. Dessa minskar energiförbrukningen något helt otroligt. Det är också nödvändigt att man energieffektiviserar fastigheter på sikt. Problemet är alla gamla fastigheter som vi har och där det kostar ganska mycket att effektivisera energiförbrukning.

Den elproduktion vi har i dag går över gränserna. Det kan vi konstatera. Den säljs och handlas på olika sätt till ett pris. Det är börsern som avgör vilket pris vi ska ha. Vi importerar och exporterar el till och från Sverige. Vi vet i dag inte heller exakt var strömmen i våra uttag kommer ifrån. Det är därför som jag tycker att det är otroligt viktigt att man också ökar andelen miljömärkt el för att trycka ut det som jag vill kalla för fulel, det vill säga el som till exempel är tillverkad av Vattenfall i Tyskland. Vattenfall har dessutom en produktion av brunkol. När Vattenfall gör el i Tyskland släpper de ut mer CO₂ från de här anläggningarna än vi gör i hela Sverige. Det tycker jag är värt att notera.

Dessutom är det faktiskt kolpriset som i dag sätter elpriset. Den värsta miljöboven sätter priset på vad en kilowatt ska kosta. Det här är ett system som vi måste komma ifrån. Det är samma sak om man har en storskalig elproduktion långtifrån konsumenterna. Det som inträffar då är att man får stora transmissionsförluster, det vill säga man förlorar väldigt mycket el på vägen till konsumenterna.

Den motion som jag har skrivit handlar om att vi ska nyttja stadens markinnehav i andra kommuner. Jag tycker att vi tillsammans med andra kommuner där vi har mark ska utreda förutsättningar för att bygga upp miljömässigt bra energianläggningar för att tillföra miljömärkt el till elnätet. Det här är en motion som jag tror faktiskt skulle kunna gagna Stockholm på sikt därför att vi också skulle kunna få bra anläggningar där vi skulle kunna visa upp för världen hur man kan göra sin egen närproducerade el.

Jag yrkar bifall till den reservation som ligger i kommunstyrelsen.

Anförande nr 179

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Under den förra mandatperioden inledde vi i allianspartierna ett väldigt stort energieffektiviseringsarbete genom vårt arbete här i Stadshuset. Vi är väldigt stolta över det, och det har gett goda resultat. Förhoppningsvis kommer det också att ge goda resultat för miljön på lång sikt. Det ska vi naturligtvis fortsätta med, men att börja ta på sig som en kommunal uppgift att producera el är dra ut steget väldigt långt. Att börja bygga upp olika anläggningar i våra kringkommuner kan absolut inte vara en uppgift för oss nu. Det är viktigt att se till att vi kan låta andra producera elen och att vi själva betar oss vettigt vad gäller vår energikonsumtion, det vill säga håller den så låg som möjligt. När vi köper el ska det vara grön el.

Jag tycker att Socialdemokraternas inställning i den här frågan är lite tveksam måste jag säga. Några av de stora insatser som vi har gjort har ni inte ens varit för. Spårvägsutbygget i innerstaden – som ju är en väldig energieffektiviseringsåtgärd, och de går på grön el – var ni emot. Ni hade även krav på att vi mitt i vintern skulle värma upp våra fotbollsplaner och elda på med element ute i minus 20 grader. Det är också saker som leder till en enorm energikonsumtion. Jag ser inte den synen på energibesparingar som jag gärna vill se. Det räcker inte med att producera el, utan det intressanta är hur man konsumerar el.

Anförande nr 180

M a l t e S i g e m a l m (S): Det sista borgarrådet sade visar att hon inte förstod ett dugg av den motion som jag lade fram om balanserat energilager med jordvärme. Det är bra.

Låt mig ställa en fråga till borgarrådet. Tänker borgarrådet avbryta det arbete som fastighetskontoret är involverat i i andra kommuner när det gäller att bygga upp vindkraftverk? Tänker ni avbryta detta? Du säger ju emot dig själv hela tiden.

Anförande nr 181

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag såg att ni skrev detta i er reservation. Det handlar om mark som vi äger och som någon annan vill nyttja. Då är det staden som ansöker om bygglov. Så oerhört enkelt är det. Även om man äger mark måste man inte äga allt som står på den marken. Det måste vi ju veta som har hand om marken i Stockholms stad. Vi äger inte varenda byggnad som står på den marken. Det är den enkla förklaringen till detta.

Anförande nr 182

E l i n a Å b e r g (MP): För att kunna minska klimatpåverkan och nå de klimatmål vi har uppsatta i dag, som förhoppningsvis kommer att vara skärpta klimatmål i morgon, behövs just de här satsningarna på bred front. Det räcker inte med att jobba med energieffektiviseringar, vilket förstås är både lovvärt och nödvändigt, precis som man gör i dag.

Staden är markägare i andra kommuner. Att använda de innehaven för att bidra till att vår region blir mer hållbar är en politik för framtiden. Vi minskar inte bara sårbarheten i och med att vi gör oss mindre beroende av andra leverantörer, utan vi kan också se energibesparingar i form av minskade transmissionsförluster, precis som Malte anförde tidigare.

För att vi ska kunna ställa om hela Sverige till förnybar energi, för det här handlar om hela Sverige och den framtida energiförsörjningen, behövs de här lokala initiativen eftersom den storskaliga produktionen av icke-förnybar energi bara kan ersättas av småskalig, hållbar produktion om den senare faktiskt existerar. Staden kan undersöka möjligheterna för att, på de platser där det är förenligt med en klok och varsam hantering av naturvärden, tillsammans med kommunerna där staden är markägare göra Stockholmsregionen till en föregångsregion som tar klimatomställningen på allvar.

Jag tycker att det är oansvarigt att inte ens vilja utreda förutsättningarna för samverkan – det är faktiskt det den här motionen handlar om – med kommuner där staden är markägare. Vi behöver samverka över kommungränserna i energi- och klimatfrågor eftersom de klimatförändringar som vi kämpar emot inte har någon aning om var kommungränserna går.

Som nämndes tidigare utreds det redan i dag projekt där staden samverkar om att bygga vindkraftparker i både Huddinge och Salem. Sådana här projekt är helt klart möjliga om bara viljan finns.

Därför uppmanar jag också till att rösta bifall till reservationen.

Anförande nr 183

Stellan Hamrin (V): Herr ordförande! Jag tycker att detta är ett ganska fantasilöst svar. Det är lite i stil med det vi diskuterade tidigare där den borgerliga kommunen, som pläderar för fri företagsamhet, privata initiativ och entreprenörskap, själva avstår ifrån att över huvud taget göra något av detta när man kan göra det. Jag ser visserligen en ideologisk motivering till det här, men det är på något sätt som att sätta kommunen i bakvagnen och låta en massa andra intressen ta över. Det finns massor av möjligheter till lokal elproduktion som man hade kunnat utnyttja sitt markinnehav till. Då hade man kunnat stimulera andra människor, visat föredöme, talat om hur man ska göra och sett till att andra hjälper till. Man avstår helt från att göra detta.

Nästan varenda kommun i landet med möjligheter byggde en gång egna kraftverk. Det är de som har varit kloka nog att behålla dem som i dag har en elkostnad som ligger långt under den vi andra får betala. Jag tror att Skellefteå stad är ett sådant fall. Egen elproduktion lönar sig. Därför ska staden inte syssla med sådant. Jag tycker att det är mycket märkligt.

Kontoret konstaterar att elproduktion inte är en kommunal kärnverksamhet. Våra sopor producerar i dag el inne i Stockholms stad. Det hade kunnat vara en jättetillgång för staden med billig elproduktion. Det har man naturligtvis sålt ut, och så får vi betala dubbla elpriser därför att vi inte längre kontrollerar produktionen.

Elpriserna fördubblas på ungefär 25 år. Det innebär att när man handlar på marknaden fördubblas också priserna på 25 år. Men om vi själva tillverkar vår el slipper vi den prishöjningen. Då betalar vi investeringskostnaden, och sedan kan vi utnyttja den el vi har. En del kringkostnader ökar säkert lite grann, men den stora ökningen som beror på begränsad produktion av el och ett större behov i framtiden slipper man när man producerar den själv.

Genom den här tokiga idén om kommunal kärnverksamhet, som el då inte är, bestämmer man i praktiken att vi konsumenter i Stockholms stad ska betala ett mycket högre elpris än vi hade fått göra om vi hade tillverkat el själva. Jag tycker att det är jättesynd. Jag förstår faktiskt inte riktigt varför man gör det.

Anförande nr 184

Borgarrådet S j ö s t e d t (V): Det var roligt med ditt inlägg, Stellan Hamrin. Jag tycker att vi har ideologi för sällan här i fullmäktige, men nu blev det riktigt ideologiskt. Det brände till lite grann hos mig. För dig är det fantasilöst att inte bygga egna kraftverk. Vi har nog lite olika definition av vad fantasi är. Jag tycker inte att det är fantasilöst att säga nej till att bygga egna kraftverk. Jag tycker inte att kommunen ska göra det. I din värld, som präglas av den ideologi du tror på, blir det man då gör gratis. Men så är det, utan det är någon som betalar. Det är skattebetalarna som betalar. Det finns ingenting som blir gratis.

Jag har en fråga till dig som jag gärna vill ha svar på. Det är: De kraftverk som du ska bygga ska de byggas i den skog som vi nyss diskuterade där ni hade ett annat förslag där ni ville ta hand om djuren och biotoperna i skogen eller ska de byggas i naturreservaten? Det är de marker vi äger utanför staden. Var god välj!

Anförande nr 185

Stellan Hamrin (V): Jag tycker att vi mycket väl kan bygga en del vindkraft där det blåser bra i våra skogar. Det är en alldeles utmärkt lösning. Sedan vill vi ha förnybar el. Kärnkraft är inte förnybar el. Vi tror inte alls att det är gratis att bygga ny elproduktion. Det var inte heller vad jag sade. Det hade du hört om du hade lyssnat noga. Det kostar naturligtvis en massa pengar att bygga ny elproduktion, men då slipper vi den prishöjning som kommer under de påföljande 20–25 åren därför att vi får en allt större brist på el. Då stiger priserna på marknaden. Men producerar man det själv slipper man den prisstegringen. Det därför Skellefteå stad i dag har så låga energipriser. De äger kraften själva. Det hade vi också kunnat göra om 25 år om vi hade valt samma strategi.

Anförande nr 186

Malte Sigemalm (S): Ordförande! I min motion säger jag inte alls någonting om vem som ska äga. Jag skulle kunna tänka mig att man bildar en kooperation tillsammans med dessa kommuner. Då kan vi diskutera ideologi. Överskottet från ett vindkraftskooperativ mellan kommunerna skulle kunna tillfalla kommunernas medborgare.

Det handlar om den nya teknik som finns i dag och som ni inte tar tillvara. Via solen kan vi i princip få både elström och värmeproduktion i samma anläggningar. I dag har vi ett överskott på solinstrålning. Vi har egentligen gratis energi som vi inte nyttjar. Det är märkligt.

I min motion skriver jag i att-satsen att vi ska tillsätta en utredning om lokalt producerad energitillförsel i samarbete med de kommuner som vi i dag äger mark i i syfte att bygga energianläggningar bestående av vind- eller solparker. Jag har inte med ett ord nämnt i vilken ägarform detta ska vara. Jag tycker att borgarrådet, som verkar ganska klok i den här frågan, borde kunna tillstyrka motionen. Energieffektivisering i all ära, men problemet är att vi ändå måste göra av med ett visst antal kilowatt. Det är mycket bättre om vi kan producera detta själva.

Anförande nr 187

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Jag vill bara lämna en sakupplysning. Vi har en alldeles utmärkt lokalt producerad energi i Stockholm. Den produceras vid Värtaverket. Det är en viktig anledning till att vi har en så bra situation i Stockholm när det gäller låga koldioxidutsläpp. Det beror på att vi har en fjärrvärmeproduktion som är lokalt baserad.

Anförande nr 188

M a l t e S i g e m a l m (S): Vi kan titta på fjärrvärmepriserna. Vilket företag är det som ligger i topp i alla undersökningar? Grattis stockholmare!

Anförande nr 189

J a k o p D a l u n d e (MP): Det är kul att få göra sin debut här. Vi får inte tumma på den kommunala kärnverksamheten, får vi höra. Vi står inför en enorm utmaning med klimatförändringarna. Vi har visserligen kommit en bit på väg här i Stockholm – som har blivit utnämnd till miljöhuvudstad – men vi gör inte tillräckligt.

Jag själv deltog i klimattoppmötet COP15 i Köpenhamn, och jag kommer att delta i Mexico. Jag tror inte problemet är att det finns för många som säger att man gör tillräckligt. Problemet är att det saknas människor, städer och länder som säger att man vill göra mer.

Jag är väldigt orolig för hur framtiden kommer att utveckla sig. Jag är orolig för en framtid där vi kommer att se ut över ett Stockholm som har mycket vatten och där vattennivåerna riskerar att höjas. Den enda trösten vi har är att borgarrådet Sjöstedt säger att vi i alla fall inte tummar på den kommunala kärnverksamheten.

Anförande nr 190

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag håller på med kulturpolitik. Jag aktar mig väldigt noga för att använda begreppet kommunal kärnverksamhet. Det är många som anser att kulturpolitik inte är kommunal kärnverksamhet, och det anser jag. Jag använder aldrig det ordet, och därför har jag aldrig sagt det, så därför har du fel. Det är klart att du har rätt i övrigt, men den här frågan handlar om hur vi köper vår el,

från vem vi köper och hur mycket el vi köper. Det är det som är det viktiga i en stad som Stockholm. Det är där vi har tagit fajten, och det är där vi inte alltid har haft er med oss. Sossarna har inte varit för att vi har byggt ut spårvägarna. Ni har propsat på att man ska värma upp fotbollsplaner mitt i vintern. Där har inte engagemanget funnits. Det är det jag vill prata om. Det tycker jag är viktigt.

Anförande nr 191

J a k o p D a l u n d e (MP): Jag skulle gärna se att vi hade en fungerande elmarknad där företagen själva valde att producera förnybar energi. Den utvecklingen skulle jag gärna vilja se, men det vi ser nu i stället är ett stort marknadsmisslyckande där företagen inte väljer att producera den energi vi faktiskt behöver. Då måste vi som en kortsiktig lösning ta vårt ansvar och se till att den energi vi behöver kan produceras. Vi har marken och förutsättningarna att kunna göra det, men ni säger nej med hänvisning till att vi inte får tumma på den kommunala kärnverksamheten.

Anförande nr 192

M a l t e S i g e m a l m (S): Jag begärde ordet med anledning av det som borgarrådet sade om att värma upp fotbollsplaner eller inte. Det finns en ny teknik som borgarrådet inte har anammat eller inte velat inse vad det handlar om. Det handlar om att man har ett balanserat energilager där man tillför värme via kylanläggningar. Man värmer borrhålen via en fotbollsplan med konvektorer som ligger i själva fotbollsplanen. Man tar aldrig ut mer energi ur borrhålen än vad som tillförs av till exempel solen eller från en kylanläggning. Det skulle kunna innebära en besparing för Stockholms stad att göra detta på i stort sett samtliga idrottsplatser. Vi skulle kunna koppla bort hela fjärrvärmeanläggningar om vi gjorde detta. Det är vad det handlar om.

Anförande nr 193

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag ville bara illustrera det monumentala hyckleri som jag tycker att det innebär att först rösta nej till att ha skogsvårdsplaner i Stockholm därför att man vill försvara vissa biotoper och sedan i nästa anförande prata om att man ska bygga kraftverk i skogen i stället. Jag ville också bevisa det totala hyckleriet där man säger att vi ska spara el och samtidigt som man förra vintern sade att man skulle värma upp fotbollsplaner. Det var så det såg ut då. Det finns säkert mycket att göra, men det var inte det vi pratade om. Vi pratade om ert track record i de här frågorna, och vissa av dem är bara en halvtimme gamla.

Anförande nr 194

M a l t e S i g e m a l m (S): Min nästa fråga blir osökt: Är fastighetskontorets samarbete med andra kommuner för att bygga vindkraft bra eller dåligt?

Anförande nr 195

S t e f a n N i l s s o n (MP): Vi har inte sagt att man ska värma upp fotbollsplaner mitt i vintern, Madeleine. Det hör inte till debatten heller. Däremot ville vi i vintras

att man skulle skotta Kanalplan där Hammarbys damer spelar. Vi lade också fram en skrivelse om det. Det var du emot, men jag tror att ni ändrade er sedan. Det är en helt annan sak. Upprepa inte mer nu att vi ville värma upp flera fotbollsplaner mitt i vintern!

§ 32 Motion om utlysning av en belysningstävling för Stockholms Stadshus (utl. 2010:90)

Anförande nr 196

T e r e s L i n d b e r g (S): Det här är en motion som jag faktiskt tycker är ganska viktig. Jag ska försöka att inte utnyttja alla dessa fem minuters talartid.

Den här motionen handlar om belysningen av Stadshuset. Det har pågått ett belysningsprojekt sedan 2003. Jag var den första att gratulera dåvarande gatu- och fastighetsborgarrådet Roger Mogert som med pressen vid sin sida stod på Riddarholmen och tände lampan. Stadshuset lös i ungefär tre kvällar, och sedan sjönk ljuset. Ungefär så har det sett ut. Varje gång man tar ett nytt tag för att få till stånd en bra belysning av Stockholms Stadshus under framför allt vinterhalvåret ser det fint ut ett par kvällar, och sedan dras det här ljuset ned igen. Sedan går man här utanför och inser hur mörkt det är. Det är nästan lite otäckt. Jag tycker att det är lite tråkigt att det är på det här sättet.

Faktum är att det var en kväll som Stadshuset sken som en sol. Jag och många andra reagerade och sade: Vad kul, nu ser vi Stadshuset. Det är som en skinande sol i vintermörkret. Det har vi saknat så länge.

Det handlade om att Greenpeace försökte ockupera Stadshusets fasad under Europahuvudstadsåret och projicera budskap på Stadshusets fasad. Det ledde till att stadsdirektören, som inte är politiker och som inte har beslutat i de här belysningsprojekten utan är tjänsteman, beordrade fastighetskontoret att höja ljuset på Stadshuset så att man inte skulle förstöra Europahuvudstadsåret och så att man inte skulle skicka budskap som man inte ville att Europas ledare skulle se. Det är lite tråkigt att det ska vara just sådana incidenter som gör att man kan tända den här lampan.

I utlåtandet skriver borgarrådet att det ånyo pågår ett projekt för att belysa lite mer, och att det ska vara med LED-teknik. Det är behjärtansvärt eftersom det också drar mindre energi. Borgarrådet säger också att vi ska utvärdera det projekt som pågår. Det hoppas jag att vi hjälps åt med allihop här inne att göra. Låt oss titta om det verkligen lyser mer nu under vintern och se om det finns antydningar till att dra ned ljuset. I kväll lyser det säkert extra mycket. Jag har inte varit ute och tittat, men det brukar vara så när tjänstemännen försöker att styra i den här staden.

Jag tackar för svaret. Låt gå! Men låt oss alla hjälpa till att utvärdera detta. Jag tycker att Stadshuset är mycket vackert. Jag tycker att detta också kan vara ett sätt att bidra till belysa de mörka vinterkvällar som vi med rask takt är på väg mot.

Tack för ordet och god kväll!

*§ 33 Motion om AB Fortum Värmes orättfärdiga fakturering av kommunen
(utl. 2010:117)*

Anförande nr 197

E m i l i a H a g b e r g (MP): Jag har inte för avsikt att utnyttja mina fem minuter. Däremot har jag tänkt yrka bifall till Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen eftersom Yildiz Kafkas, som har väckt motionen, inte längre sitter kvar i kommunfullmäktige. Med vårt förslag till beslut vill vi lyfta upp den viktiga avfallsfrågan och den koppling den har till vårt fjärrvärmesystem.

Stockholm är delägare i Fortum Värme. Genom att försöka påverka Fortum Värme och genom att man jobbar för att följa EU:s avfallshierarki å ena sidan och å andra sidan använder avfallstaxan, vilket kommunen kan göra, vill vi att man använder avfallet mer som en resurs. Vi vill att vi i Stockholm ska skapa mindre avfall, öka insamlingen av matavfall, öka återanvändningen och återvinningen och se till att det blir så lite så möjligt av den restprodukt som ska eldas i våra fjärrvärmeverk.

Med det yrkar jag bifall till vårt förslag i kommunstyrelsen.